

Flacăra

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

25 octombrie — Ziua Armatei

Republicii Socialiste România

Patria, ca o lumină de pretutindeni

Intinericul nopții, brăzdat de pinze subțiri de ceață, pare că începe să se răsfire încet. Luna, palidă, ca un voal alb, subțire și transparent; a apus nu demult, dincolo, peste apa Jiului. Și deodată, în răcoarea dimineții răsună limpede, ca de aproape, sunetul goanei. Prevenitor, parcă, la început, atît cît să-ți dea răgazul să te desprinzi din somn, devine apoi săltăreț și vesel, parcă că se întoarce într-o clipă de îngăduință și duioșie la o notă mai lirică și molatică, asemeni indemnului repetat al cuiva apropiat de a te hătări să-ți începi ziua, și continuă într-un suș și coborîș zglobiu, optimist și plin de bună dispoziție. S-a sunat deșteptarea și este limpede că în timpul de care am avut noi nevoie să spunem cuvintele de mai sus, la unitatea militară unde ne aflăm nu mai doarme, cu siguranță, nimeni. Ziua a început. Desigur, cu echiparea sumară, după care scările ca-

(Continuare în pagina 2)

DUMITRU ELIADE ■

Actualitatea

● La prima dintre centralele electrice de pe Valea Sebesului, Gilceag, montorii conduși de maestrul Ion Lupeanu au lansat statorul-generator în blocul turbinei nr. 1. Piesa, grea de 120 de tone, este realizată în întregime cu echipament românesc. ● Un colectiv de specialiști de la Institutul de tehnologie izotopică și moleculară din Cluj-Napoca, care anii trecuți a realizat un tip original de spectrometru de masă pentru cercetări spațiale — primul aparat românesc montat pe un satelit artificial — a conceput și construit un tip nou de spectrometru de masă destinat cercetării variației atmosferei pînă la o înălțime de 1500 metri. ● Duminică 29 octombrie, la Sighetu Marmăției, în parcul Grădina morii va avea loc crosul „Frunze ruginii”. Au dreptul să participe tinerii între 14 și 30 de ani, ceea ce explică, firește, titlatura concursului. ● Din surse județene aflăm că, într-una din zilele trecute, directorul întreprinderii comerciale de stat mixte Roman le-a spus subalternilor săi următoarele: „Miine, toți șefii de unități sînt convocați la Piatra Neamț. Să nu prind unul cu Fordul, Opelul sau Fiatul. Toată lumea cu autobuzul!” ● Cercetătorii istoriei din Tirgoviște au înălțurat recent o eroare care persista de multă vreme în studiile de specialitate: cetatea construită de Matei Basarab la 1645 avea patru porți și nu cinci, cum se credea. ● Asociația generală a vinătorilor și pescarilor sportivi anunță deschiderea unui curs în vederea obținerii atestării. Alfel povestesc cum era să prinzi un crăpcean de cîteva zeci de kilograme cînd ai atestatul în buzunar. ● Județele Brăila, Tulcea, Botoșani și Suceava au anunțat încheierea semănatului culturilor de grâu și orz pe întreaga suprafață planificată. ● A intrat în producția de serie la întreprinderea de vagoane din Arad vagonul de călători pentru metrou. Cîteva performanțe: suspensia, pe perne de aer, capacitatea 400 de persoane, iar viteza maximă de rulare 100 de km. pe oră. ● După un sezon de vară bogat, Sovata se pregătește pentru iarnă. Aici vor putea petrece reyelionul peste 1500 de turiști. ● Inventarul Bibliotecii județene din Tulcea a început în luna iunie și continuă cu succes. Să nu mai fi intrat demult revizorii în bibliotecă pomenită? ● Medicul Grigore Osipov-Sinești a fost invitat de Academia elenă pentru a ține cîteva conferințe privind concepția sa originală asupra parodontopatiei esențiale.

Două imagini, motiv de fotoreportaj și, deopotrivă, metaforă: hărnicia dintotdeauna a toamnei, măria sa porumbul, și hărnicia dintotdeauna a spiritului românesc, măria sa portul popular.

DIN SUMAR :

- Nevoia de modele : Ei sînt doctori docenți în meseria lor (pag. 4-5)
- Oricum am privi lucrurile, bătutul în lemn nu este o soluție tocmai inginerescă (pag. 6).
- Rezerva națională de precizie (pag. 11)
- 150 bărbați, campioni naționali ai orezului (pag. 12-13)
- Mai multă seriozitate, mai multă apă minerală (pag. 15)

Bine sau rău, e numai o chestiune de apreciere, e adevărat, însă darea la termen a investiției trebuie să fie fapt, nu părere

— Noi sîntem o picătură de constructori într-o mare de constructori de mașini!

— Lămuriți vă rog chestia cu picătura. — Adică vreau să spun că întreprinderea de construcții speciale și instalații montaj București este singura, în tot Ministerul Construcțiilor de Mașini care, cu vreo șapte mii de oameni, se ocupă de construirea și montarea utilajelor în noile întreprinderi, în noile hale, de dezvoltarea capacităților existente. Cam 80 la sută din activitate o desfășurăm în București, cu patru șantiere complexe.

În jurul nostru forțofese oamenii, se măsoară, se transportă piese grele, macaralele tipă răgusit să-și facă drum liber printre oameni, basculantele ridică nori de praf și pămîntul geme, icnește ca o cămilă care poartă între cocoașe o piramidă milenară. Pe șantierul de la întreprinderea de mașini unelte și agregate București sînt masați cîteva sute de constructori. O hală nouă, de-a dreptul uriașă, se înalță ca un munte metalic, crește parcă din pămînt, într-un loc care pînă nu de mult nu avea altă menire decît să depoziteze resturile menajere ale Capitalei. În hala aceasta, cît o întreprindere, va fi montată cea mai mare mașină din țara noastră.

— La ora actuală, ne spune șeful lotului de aici, tehnicianul Alexandru Mărcuț, sîntem pregătiți să turnăm 2000 m³ de betoane, stăm cu fundațiile armate, dar nu turnăm pentru că nu avem ciment.

În acest reportaj-anchetă sînt însoțit de tovarășul Gheorghe Bobeș, director adjunct la I.C.S.I.M., care răspunde, în cadrul conducerii întreprinderii, de compartimentul aprovizionare. Așa că nu-mi rămîne decît să-l întreb pe dînsul, de ce lipsește cimentul? Îmi spune, printre altele, că (motiv auzit și în alte dați, pe alte șantiere) cefereul „ne aprobă” cam trei sferturi din necesarul, de vagoane, iar din aceste trei sferturi ne pune practic la dispoziție cam jumătate! Înțeleg deci că lipsesc vagoane, înțeleg că sînt multe cereri de ciment, dar mai înțeleg, din această convorbire, că Alexandru Mărcuț nu este mulțumit de nici unul din motive, mai mult sau mai puțin obiective, pentru că oamenii lui, vreo două sute, s-au angajat într-o treabă foarte serioasă, sînt ei într-un devans de 9 luni, dar acest devans ar putea să fie

(Continuare în pag. 4)

N. GRIGORE MARAȘANU ■

Cum gospodărim materia cenușie

Unul dintre interlocuții noștri de la Institutul politehnic Cluj-Napoca, profesor eminent, pe care l-am rugat să ne vorbească despre experiența sa privind integrarea învățămîntului superior, ne-a spus:

— Mă frămîntă mult, în ultima vreme, o frază a lui Iorga. Marele cărturar și patriot spunea cam așa: fiecare națiune dispune de o cantitate bine determinată de materie cenușie, iar viitorul nației depinde de felul cum va ști să gospodărească această materie cenușie.

„La temelia școlii stă principiul politehnizării, imbinarea strînsă a muncii, învățămîntului și cercetării — factori primordiali pentru construcția socialismului și comunismului în patria noastră, pentru progresul și civilizația omenirii” — se arată în preambulul proiectului Legii învățămîntului, supus recent dezbaterii publice. Cum se realizează în practică această imbinare în unul din centrele universitare de frunte ale țării, Cluj-Napoca? Iată ce ne-am propus să surprindem, fie și parțial — căci avînd în vedere diversitatea de profiluri, mîile de studenți, zecile de facultăți vizate, ar fi iluzorie orice încercare de a da în cîteva pagini o privire de ansamblu. Totuși, pe cît ne-a

(Continuare în pag. 6)

LIONEL NITESCU ■

PATRIA, CA O LUMINĂ DE PRETUTINDENI

(Urmare din pagina 1)

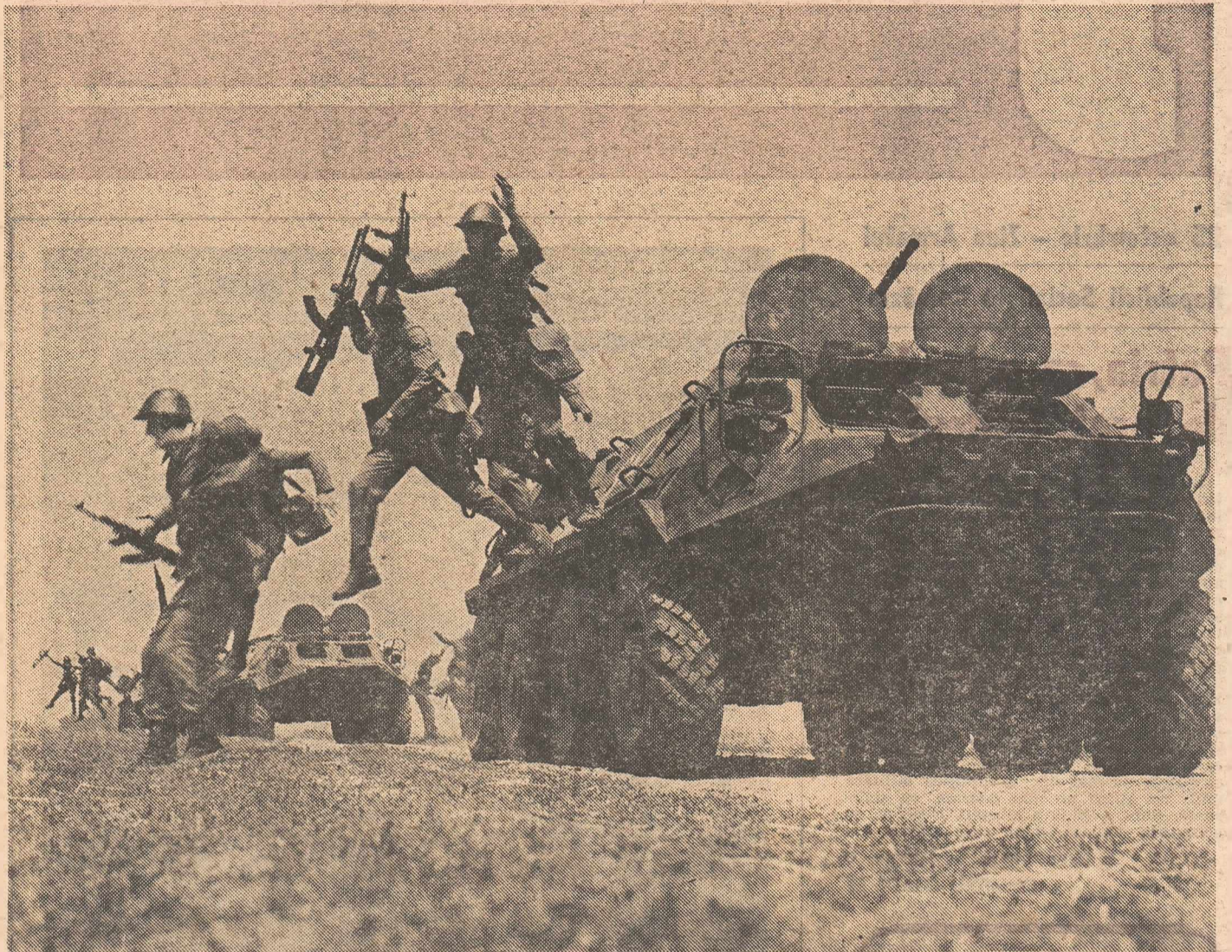
zărmi duie sub bocanci ostașilor ieșiți la înviorare, pe alele largi, asfaltate, unde răsună comenzile de rigoare. Apoi oamenii dispar iarăși pe ușile clădirilor. Paturile sint făcute parcă toate odată, cu păturile albastre la fel de bine întinse. După toaleta de dimineață urmează „adunarea pentru masă”. Soldații bucătari Petre Luță, Ion Stănișor și Aurel Cocea, sculați cu noaptea-n cap, au pregătit pentru camarazii lor pilaf și ceai. Cu deplină satisfacție pentru îndeplinirea în bune condiții a acestui punct al programului zilnic, plutoanele și companiile revin pe locurile, bine stabilite, unde trebuie să prezinte raportul. Comandantul plutonului, înalt, subțirel, frumuseț, așa cum îi stă bine unui locotenent, este întâmpinat de sergentul Nișă, care îi prezintă raportul de dimineață.

— Bună dimineața!

— Să trăiești, tovarășe locotenent!

După 20 de minute, plutonul, pornit în pas de defilare și cu cântec pe poarta unității, se află în aceeași formație înaintea comandantului său, locotenentul Stoe Petre, pe cimpul de instrucție. Este încă devreme și pe iarba arsă de toamnă, acoperită de brumă, soarele fără putere al dimineții de octombrie a aruncat, mărunte, miliarde de diamante. Prima oră, ne spune locotenentul Stoe Petre, e rezervată antrenamentului pentru dezvoltarea forței fizice în aruncarea grenadelor de mină, precum și pentru aruncarea lor cu cât mai multă precizie. Cel mai puternic din pluton se dovedește a fi sergentul Nișă Ilie, dar caporalul Diaconu Nicolae este, la rindul său, cel mai bun dintre toți în aruncarea grenadelor exact în cercul de trei metri în care ele trebuie să cadă. În pauza de zece minute care urmează acestei prime ore de antrenament, comandantul plutonului stă de vorbă cu soldatul Sandu Jenică, și dacă n-ar fi gradele de pe epoleți, care-i diferențiază, ai crede că sint doi buni prieteni. „Prieteni putem fi, chiar dacă avem grade diferite, spune locotenentul Stoe Petre. Soldatul Sandu Jenică nu e prea vorbăreț. Dimpotrivă, e unul dintre cei mai tăcuți din pluton. Există, desigur, și o explicație, dincolo de firea omului. El are niște necazuri în familie. Mi-a cerut o permisiune să meargă o zi acasă, în Ciupereni-Dolj, de unde este, să lămurească o situație. L-am înțeles și i-am promis că-l voi da tot sprijinul”. Ne aflăm, acum, în „poligonul de pregătire fizică și psihică” și sugerăm mameilor care au copii în armată să nu citească paragraful de mai jos ori, dimpotrivă, să-l citească atent și să fie mîndre de fiii lor.

O clipă rămîn descumpănit. Surpriza e totală. Din difuzoarele amplasate în preajma noastră bubuie dintr-o dată un vacarm asurzitor și, desigur, inconfundabil. E vuietul uriaș și teribil al războiului, pe care cei mai mulți dintre noi nu-l cunoaștem decât din benzile sonore ale filmelor. Locotenentul Stoe Petre îmi explică: plutonierul major Buliga Constantin a pornit magnetofonul pe ale căror role sint imprimate focuri de arme automate, explozii de grenade, bubuituri de tun, zgomete de motoare de tancuri și avioane. Exercițiul se desfășoară în grupe de cite trei soldați. Fiecare soldat intră într-un locaș individual de tragere, unde ocheste o țintă. Aruncă apoi o grenadă de mină asupra unei ținte-briu, aflată la citeva zeci de metri. Iese din locaș, sare peste un obstacol (un buștean) înalt de 90 de centimetri și sare peste un șanț cu apă, lat de un metru și jumătate. Iși pune, din fugă, arma la spate și se urcă pe nouă piloni inegali (niște butuci implantați în pământ, cel mai înalt, din mijloc, fiind de 3 metri). Coboară de pe ei ca de pe o scară între treptele căreia piciorul, bineînțeles, poate aluneca oricînd, se prinde de o frînghie și-și dă drumul „în pendul” pe deasupra unei gropi adînci de un metru și jumătate, aterizînd pe o platformă, după care urcă, iarăși, la obstacolul de scări înclinate, peste un șanț plin cu apă. Pe urmă, după aceea, pe punțile suspendate pe cabluri, care balansează, desigur, la fiecare mișcare. Sub acestea se află niște tranșee incendiate, din care se înalță un fum gros, roșu și galben. Puntea se mișcă, alunecoasă, de jos te cuprind valurile de fum și totuși trebuie să găsești, chiar și în aceste condiții, clipa prielnică și posibilitatea de a arunca asupra unui obiectiv o grenadă. La capătul punții, soldatul se prinde de un funicular cu care alunecă, pe un cablu, pe deasupra unui bazin plin cu apă. Aterizează pe o platformă de pământ și apoi se cațără, pe o frînghie, în forța brațelor, la o înălțime de 12 metri, pe macheta unei case etajate, pregătindu-se ca la capătul acestui efort să înceapă lupta corp la corp. Coboară pe scări prin interior și, după cum îmi explică locotenentul Stoe Petre, după ce soldatul nimicește și inamicul de la parter, intră, desigur, după ce și-a pus, din mers, masca, într-o cameră cu gaze. Rămîne acolo citeva minute. Trece, după aceea, printr-un labirint la suprafața solului, prin niște coridoare cu pereți de tablă,

și după aceea pe „birnele de echilibrare înclinate”, și doar cu puțin mai late decît talpa piciorului. Urmează un sector de obstacole și dărîmături (pietre mari, buturugi), pe care-l străbate tot în fugă, aruncă grenada de mină prin fereastra de la etaj a unei machete-casă, apoi intră într-un labirint, de data aceasta subteran, un fel de galerie prin întinericul căreia abia are loc să se strecoare. Abia iese de acolo trebuie să escaladeze o „stîncă” și, odată ajuns de partea cealaltă a ei, ocupă o poziție de tragere și execută foc asupra unor obiective...

Exercițiul s-a încheiat. Primul a ajuns soldatul Diaconu Nicolae. Al doilea, Albu Ion. La scurtă vreme a sosit și Goșnete Doru, cel mai înalt și solid dintre ei, înfrînzarea se datorează unei ezitări pe care a avut-o pe parcurs. După ce a trecut de stîlpul inegal, parcă i-a fost teamă să se prindă de frînghia cu care să treacă „în pendul” peste obstacolul înțelnit. Sergentul Trușcă Nicolae, aflat acolo pentru a-și ajuta camarazii să nu se accidenteze cumva, odată ajuns în acel punct al traseului, l-a îmbărbătat și soldatul a prins curaj. Acum și el, ca și ceilalți doi alergători, e lac de sudoare dar fericit. Din urmă, peste toate obstacolele peste care ei abia au trecut, vin alte grupe de cite trei. În cea care se apropie, minut cu minut, se află și soldatul Sandu Jenică, cel care cu puțin timp înainte ceruse sprijinul locotenentului său pentru rezolvarea unei importante probleme personale. Probabil că bucuria aceasta l-a întărit și l-a ajutat foarte mult fiindcă, se vede, înaintează în aceeași linie cu fruntasul Tomp Iohan și sergentul Peșchir Dumitru, unii dintre cei mai de nădejde oameni ai plutonului.

Maiorul Dobrițoiu Ion, activist de partid, ne precizează: „Cînd sublinia, la ședința cu activul de bază de comandă și de partid, că armata este armată, tovarășul Nicolae Ceaușescu exprima, de fapt, dimensiunea marilor exigențe cu care noi, cadrele militare, trebuie să ne angajăm în efortul general pentru perfecționarea pregătirii de luptă și politice, pentru întărirea ordinii și disciplinei, pentru ridicarea capacității combative a unităților și subunităților. Așa ne-a cerut comandantul suprem și, iată, așa muncim!”

Soarele s-a înălțat către mijlocul zilei. aerul s-a limpezit și s-a încălzit. Pornim către comuna Breasta, unde ajungem cam peste o oră. În livezile I.A.S.-ului de aici lucrează 41 de soldați. De pe 9 octombrie, culeg mere. Mai întîi au muncit la ferma Raznic, iar aici, la ferma Predești, se află numai de două zile. E o liniște netulburată decît de foșnetul frunzelor dintre care miinile soldaților rup, fruct cu fruct, grijuții, și le așază în sacii pe care-i poartă cu ei pină sus, în virful scărilor duble. O normă, ni se spune, este de 350 de kilograme, adică 15 lazi. Unii reușesc

să strîngă, zilnic, chiar și cite 25 de lazi. Ionel Mehedintu din Coțofeni-Dolj, de exemplu, sau Vasile Gheorghe din Brănești-Dimbovița și Iacob Ion din Tirgu-Seuiesc. În două săptămîni, sint convinși cu toții, nu va mai rămîne nici în această livadă vreun măr, iar ei se vor putea întoarce la unitate. Se pare că așa va și fi. Stanca Ungureanu, Gheorghita Roibu și Maria Niculescu, citeva dintre muncitorii I.A.S.-ului, avînd, primele două, case în Breasta, iar ultima în Predești, spun că soldații sint cumînți și harnici, muncind, de fapt, de la răsăritul soarelui și pină la cãderea serii.

În după-amiaza și spre seara zilei în curtea unității unde ne-am înapoiat s-au desfășurat, probabil, mii și mii de activități, de importanță, firește, mai mare sau mai mică. Sergentul major Coțman Gelu și căpitanul Smarand Leonard, de exemplu, au ajutat soldații unui pluton să învețe citeva cîntece noi. La infirmerie, soldații Feher Arpad din Bicsad-Covasna și Cavaler Vasile din Băilești-Argeș au terminat de citit toate broșurile disponibile și au început să se simtă atît de bine după gripa de care suferiseră, încît sperau ca de a doua zi chiar să se întoarcă la subunitățile lor. Desigur, caporalul Giurea Ilie Dan din Făurești-Vilcea, care din februarie și pină acum a bătut recordul la scrisori, primind peste 400, a compus și a expedit citeva epistole. Colegul său Negrilă Gheorghe a putut să-și facă puțin răgaz pentru a mai citi ceva dintr-o carte din biologie, intrucît în vara anului viitor, ne mărturiseste, după „liberare”, vrea să dea examen la Facultatea de horticultură. Mai norocos decît alții. Rădoi Marin, în armată caporal iar în civile strungar la I.R.A. Craiova, a fost chemat la poartă ca să-l primească pe vizitatorul său, maistrul Ilie Florian, cu care a lucrat la întreprindere și, speră, va mai lucra și după încheierea stagiului militar. „Cît am lucrat cu dînsul, numai o dată în cinci ani s-a întimplat să bem un pahar cu vin, și acela a fost numai un pahar, nu o damigeană!” Acum, maistrul i-a adus „băiatului” un pui fript, o franzelă și o sută de lei. Apoi, Ilie Florian a aprins o țigară și i-a mai povestit noutăți de pe la întreprindere, redescoperind, ce-i drept, și el, cu ajutorul caporalului, citeva adevăruri pe care de mult le uitase și anume că flacăra unui chibrit poate fi observată de la 1,5 km iar o țigară aprinsă de la o jumătate de kilometru. Caporalul, care face armata la cercetași, știe, bineînțeles, încă o mulțime de lucruri din acestea. Maistrul Florian l-a ascultat binevoitor, fiindcă el știe că e în firea omului să vorbească despre ceea ce face și gîndește zilnic. Iar cu ocazia aceasta și-a mai amintit și el cu nostalgie de vremea pe cînd era în armată. În cea ce ne privește, între multele scene din viața unității și întîmplări pe care le ob-

servam în acele ceasuri cînd minulele se grăbeau către încheierea zilei, una ni s-a părut a fi mai deosebită și impresionantă decît oricare alta. Într-o sală de specialitate, acolo unde se predau, de obicei, teme bine alese pentru desăvîrșirea educației patriotice și ostășești a militarilor, într-o sală, așadar, din care cursanții plecaseră, am găsit, pe o bancă, deschis la pagina 9, un exemplar din 11 octombrie a.c. al publicației „Apărarea patriei”. Un paragraf era subliniat rînd cu rînd. Precizăm, era vorba de relatările unui veteran din războiul antifascist. Transcriem: „Eram ofițer cu operațiile la Divizia 3 munte. La Beiuș, în septembrie, au fost lupte de mare intensitate. Crimele comise stîrneau, în rîndurile luptătorilor noștri, o și mai aprigă dorință de a-l infrînge pe cotropitor și a-l alunga de pe pămîntul patriei”. Dintre zilele acelea eroice, ziua de 25 octombrie, cînd ultima palmă de pămînt românesc a fost eliberată de sub cîmpul fascist, s-a ales a fi sărbătoare, trecînd prin ani, din datoria noastră de a ne cinsti eroii, drept Ziua armatei Republicii Socialiste România.

Dar cine să fi fost soldatul care sublinia acele rînduri? Nu ne-a fost greu să aflăm că avusese cursuri acolo plutonul locotenentului Stoe Petre, băieții aceia pe care-i văzusem dimineata antrenîndu-se la „poligonul de pregătire fizică și psihică”. Acum, probabil, soldatul acela al cărui nume chiar ne-am rezervat dreptul să nu-l descoperim, privește, împreună cu camarazii săi, Televizorul de seară. Apoi... sunetele line ale stingerii, pe care soldatul gornist Militar Gheorghe o anunță pe toate aleile unității.

Afară s-a lăsat frigul și în noaptea de octombrie luna plină răsare albă, subțire, aproape transparentă, ca voalul de mireasă al tuturor logodnicilor celor ce se odihnesc, acum, cu uniforme și cu armele aproape. În liniștea pe care n-o mai tulbură decît pașii celor ce schimbă gărzile, ai militarilor de serviciu, în clădirea comandantului, de gardă la drapel stă, neclintit, caporalul Tănăușcă Ștefan din Laș-Vilcea. Înainte de a intra în serviciul de gardă, îl cunoscușem:

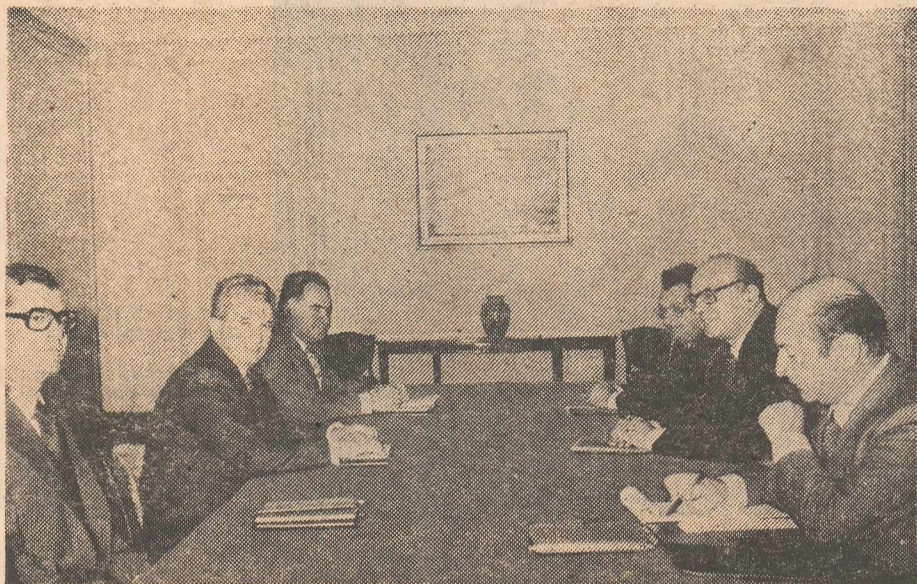
— Caporale, am o întrebare grea pentru dumneata. Eu nu te întreb ce este patria pentru noi toți. Eu te întreb ce simți chiar dumneata că este patria. Și, dacă poți, nu-mi da un răspuns pe care l-ai citit prin vreo revistă sau prin vreo carte.

— Patria... Este ea o lumină de pretutindeni...

Acum, cînd este de gardă la drapel și, după regulamentul, nu are voie să vorbească cu nimeni, răspunsul acesta parcă i se citește în ochi. Și parcă ar vrea să adauge:

— Patria este o lumină de pretutindeni... Și fără sfîrșit!

Primiri la tovarășul Nicolae Ceaușescu

Primirea delegației Partidului Socialist Italian

Pe agenda săptămânii care a trecut de la ultima apariție a revistei noastre, în cadrul dialogului internațional purtat de secretarul general al partidului, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, un moment important — semnificativ pentru amploarea și diversitatea relațiilor internaționale ale României — l-a constituit primirea, la 20 octombrie, a delegației Partidului Socialist Italian condusă de Bettino Craxi, secretar general al partidului.

Intrevederea care a avut loc cu acest prilej a oferit posibilitatea unei informări reciproce cu privire la activitatea și preocupările celor două partide. A avut loc, în același timp, un schimb de vederi referitor la dezvoltarea relațiilor dintre Partidul Comunist Român și Partidul Socialist Italian, dintre Româ-

nia și Italia, precum și asupra unor probleme ale situației internaționale și ale mișcării muncitorești.

De ambele părți a fost manifestată satisfacția pentru bunele relații existente între P.C.R. și P.S.I. și a fost exprimată hotărârea de a acționa pentru amplificarea raporturilor de colaborare dintre cele două partide, în folosul ambelor țări și popoare, al cauzei generale a democrației, independenței naționale și progresului, al înțelegerii și cooperării internaționale. În acest cadru a fost reafirmată dorința celor două partide de a contribui la dezvoltarea relațiilor tradiționale de prietenie și colaborare dintre România și Italia pe multiple planuri — politic, economic, tehnico-științific și cultural — de a întări conlucrarea dintre cele

două țări în rezolvarea marilor probleme ale vieții internaționale.

Dialogul referitor la probleme ale actualității internaționale a evidențiat marile transformări care au avut loc în lume ca urmare a afirmării voinței popoarelor de a trăi libere, de a pune capăt vechii politici imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, inegalităților sociale. A fost subliniat în acest context importanța hotărârii popoarelor de a fi deplin stăpîni pe destinele lor, de a-și hotărî în mod independent propria cale de dezvoltare. Ca un fenomen contrar, a fost subliniat în același timp, în lume se manifestă încă tendințe care se opun spiritului păcii și colaborării. Aceasta impune cu atât mai mult intensificarea luptei popoarelor, a tuturor forțelor muncitorești, democratice și progresiste pentru instaurarea în viața internațională a unor relații interstatale noi, bazate pe principiile egalității în drepturi și avantajului reciproc, al respectului independenței și suveranității naționale, al neamestecului în treburile interne și nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța, pentru soluționarea în interesul popoarelor a marilor probleme care confruntă omenirea: dezarmarea și, în primul rînd, dezarmarea nucleară, unde se cere intensificarea acțiunilor pentru adoptarea de măsuri concrete, lichidarea subdezvoltării, edificarea unei noi ordini economice internaționale.

În centrul atenției s-au aflat, cum era și firesc, probleme ale continentului european. Edificarea în Europa a unui sistem trainic de securitate și cooperare — a relevat întrevederea — impune mobilizarea tuturor forțelor

iubitoare de pace pentru transpunerea în viață a Actului final de la Helsinki. Într-un asemenea context a fost evidențiat faptul că o pace reală pe continentul european nu poate fi concepută fără realizarea de pași concreți în direcția dezangajării militare și reducerii armamentelor și forțelor armate în Europa, a depășirii divizării continentului în blocuri militare. A fost subliniat rolul important pe care îl are, pentru promovarea unui climat de destindere și înțelegere în Europa, întărirea colaborării și bunele vecinătăți în Balcani și în zona Mării Mediterane.

Intrevederea a reliefat, de asemenea, necesitatea adîncirii și extinderii conlucrării dintre partidele comuniste, socialiste, social-democrate, dintre forțele democratice și progresiste, indiferent de convingerile filosofice, ideologice sau religioase, în lupta pentru drepturile fundamentale ale oamenilor muncii, ale tuturor popoarelor, pentru înfăptuirea idealurilor de pace, progres și prosperitate ale întregii omeniri.

În același interval, tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit, de asemenea, pe **Fernando Urdaneta, ambasadorul Republicii Columbia la București**, în vizită de rămas bun în legătură cu încheierea misiunii acestuia în țara noastră, pe **publicistul italian Massimo Olmi, comentator de politică externă, trimis special al televiziunii italiene**, cărui i-a acordat un interviu, și pe **Marcos Cytrynblum, secretar general de redacție, trimis special al ziarului argentinian „Clarín”, publicație pentru care tovarășul Nicolae Ceaușescu a acordat cu acest prilej un interviu.**

O înaltă îndatorire internațională față de cauza socialismului, progresului social, colaborării și păcii

Principiu director și element catalizator pentru toate domeniile de acțiune, unitatea dintre politica internă și cea externă a partidului și țării noastre constituie sinteza deplină a celor mai profunde aspirații ale poporului român care, edificînd o societatea nouă, pentru om, năzuiește în același timp la binele și liniștea umanității întregi. În condițiile unei lumi confruntate cu atîtea dificultăți, cu atîtea contradicții și cu atîte diverse interese — cum este lumea contemporană — unitatea dintre interesele naționale și interesele generale ale păcii și colaborării între popoare, ale libertății și armoniei pe plan mondial definește, de fapt, unitatea de esență între concepție și acțiune. Concepție și acțiune consonante în primul rînd în condițiile pe care le creează, le dezvoltă și le perfecționează socialismul. Cadru concret-istoric pe care îl oferă socialismul — asigurarea egalității depline între toți membrii societății, tripla calitate de proprietar, producător și beneficiar ce revine acestora, marile răspunderi pe care le implică acest nou statut — răspunderi nu numai față de sine, ci și față de semenii — face ca îmbinarea național-internațional în dezvoltarea socială să semnifice mai mult decît o raportare simplistă la relația general-particular, devine o necesitate obiectivă, un factor esențial de acțiune.

Eficiența unei asemenea politici derivă din fundamentarea sa științifică, materialismul dialectic. Valabilitatea sa, valorile pe care le promovează fac parte din calitatea umană pe care în mod indiscutabil o conține o politică pusă în slujba propriului popor și a întregii umanități. România socialistă asigură deplina egalitate politică, economică și socială a cetățenilor săi, relații economice și sociale echitabile, preocupîndu-se neîncetat să creeze condiții optime pentru ca fiecare dintre cetățenii țării, fără deosebire de naționalitate, să aibă o existență sigură, demnă.

Ca și în domeniul vieții interne, partidul trasează linia politică directoare și în politica externă a statului, construirea so-

cietății socialiste multilateral dezvoltate, succesul acestei opere fiind puternic influențat de condițiile internaționale, de starea de pace a lumii, de procesele obiective ce au loc în diversele regiuni ale planetei, de interdependențele dintre țări și popoare, de condiționarea reciprocă a acestora. Politica și activitatea internațională a Partidului Comunist Român pornesc, desigur, de la cerințele țării, coordonîndu-le cu interesele generale ale socialismului, cu cauza progresului și păcii în lume — pe care o promovează consecvent — și se bazează în permanență pe studierea și cunoașterea realităților vieții internaționale.

„Să demonstrăm, prin preocuparea noastră de zi cu zi — ne spune secretarul general al partidului — superioritatea orînduirii socialiste”. Activitatea internațională a partidului și statului nostru se desfășoară deci în strînsă legătură cu activitatea internă de construcție socialistă. Ea reprezintă dovedea cea mai directă a poziției juste, marxist-leniniste a partidului nostru comunist, argumentul felului în care poporul român își aduce contribuția la soluționarea problemelor legate de viața sa de fiecare zi, de edificarea viitorului spre care năzuiește, dar și ale problemelor de care se leagă viitorul planetei, al nostru, al tuturor oamenilor. „Asigurarea păcii și securității constituie o cerință de prim ordin pentru desfășurarea cu succes a operei de dezvoltare economică și socială a patriei noastre, de edificare cu succes a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare spre comunism a României. Iată de ce, odată cu intensificarea eforturilor pentru soluționarea constructivă a problemelor internaționale, trebuie să acționăm cu fermitate pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a hotărîrilor Congresului al XI-lea, a Programului partidului. Prin aceasta — spunea nu demult tovarășul Nicolae Ceaușescu, la Ședința activului central de partid și de stat — ne îndeplinim nu numai datoria sacră față de poporul nostru, ci și o înaltă îndatorire internațională față de cauza socialismului,

progresului social, colaborării și păcii în întreaga lume. Numai în măsura în care fiecare țară socialistă rezolvă bine problemele dezvoltării sale sporesc forța socialismului, prestigiul și influența sa pe plan internațional!”

Socialismul, prin însăși natura sa, presupune pace, cheamă și îndeamnă la pace. Afirmarea crescîndă a voinței poporului de a fi deplin stăpîni pe propria soartă, de a-și organiza viața așa cum o dorește, potrivit aspirațiilor celor mai profunde, potrivit condițiilor care de-a lungul veacurilor i-au conferit un profil etnic și etic inconfundabil, potrivit ideii de libertate atît de prețuită și atît de puternică la poporul român înseamnă, în același timp, afirmarea voinței de a se pune pentru totdeauna capăt politicii de dominație și de inechitate, pretutîndeni pe planetă. Relații echitabile între oameni — principiu fundamental al vieții noastre — întemeiate pe înalte criterii etice și morale, dar și raporturi între state fundamentate pe principii de deplină egalitate și echitate. Promovarea cu o remarcabilă consecvență a normelor democratice în toate sectoarele vieții noastre interne, dar și acțiuni susținute cu aceeași remarcabilă consecvență pentru întronarea în viața internațională a unui climat de participare egală, cu drepturi egale, a tuturor țărilor, mari sau mici, la soluționarea marilor probleme cu care se confruntă omenirea. Nimic arbitrar, nimic de circumstanță în această contribuție cu un ecou tot mai puternic, cu un profil tot mai original la eforturile de ansamblu ale tuturor popoarelor lumii de a face din planetă un univers al armoniei și păcii. Principialitatea, realismul, caracterul profund științific sînt atributele ce se asociază, ca o marcă a garanției absolute, atunci cînd se vorbește de politica externă românească.

România socialistă a înscris în proiectele sale viitoare obiective de mari dimensiuni, care să ducă la dezvoltarea într-un ritm impresionant, într-un timp impresionant — pînă la sfîrșitul secolului — a societății noastre. În această evoluție as-

cententă spre progres, spre împlinirea multilaterală a personalităților umane sînt angajate, desigur, mari resurse, este antrenat întregul potențial uman al țării, dar fără încrederea că această și numai aceasta este drumul pe care trebuie să-l parcurgem, că aceasta și numai aceasta este politica justă căreia trebuie să ne devotăm cu întreaga noastră ființă, să o slujim cu gîndul, cu fapta și cu inima, împlinirile ar fi modeste, imaginea devenirii noastre în fața ochilor lumii nesemnificativă. Din aceeași convingere se hrănește și încrederea nestrămutată că lumea poate fi mai bună, mai dreaptă, mai îmbelsugată pentru toți cei care trăim sub același soare, respirăm același aer, visăm la împlinirea aceluiași idealuri. Tocmai de aceea politica externă românească, asemenea politicii interne, nu este una de expectativă, ci una de acțiune, de mobilizare intensă. Pentru statornicirea între toate țările lumii a unor relații de deplină egalitate și respect reciproc, pentru o lume fără arme, fără amenințare atomică, pentru o lume în care deosebirea sărac-bogat să nu mai însemne decît amintire, pentru o lume în care toate națiunile să conlucreze pașnic și prosper spre binele și fericirea fiecăreia.

În nenumăratele opere ale celui care stă în fruntea partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, opere cu o autentică vibrație pe nenumărate coordonate geografice ale Terrei revine, ca un leitmotiv, sintagma „pentru o lume mai dreaptă și mai bună”. Este sintagma care definește cel mai bine, în planul vieții interne și în cel al celei externe, unitatea de gînd și faptă a României socialiste, reflectată cotidian în toate compartimentele activității politice a partidului și statului nostru, căreia președintele nostru îi consacră întreaga putere a gîndului și a faptei sale și în care se recunoaște capacitatea generoasă a unui întreg popor, poporul român.

DOINA IOVĂNEL ■

De la complicat la simplu, de la greu la ușor, în munca docherilor

Experimentul Medgidia

Toată luna septembrie, o parte din docherii portului Constanța, aproximativ 20% din totalul muncitorilor care lucrează la ciment au participat la așa-numitul **Experiment Medgidia**. În ce constă el?

Până în toamna aceasta, întreaga cantitate de ciment exportată de România se descărca și se paletiza în port. Prin noua metodă se elimină două din manipulările sacilor de ciment, se ușurează astfel foarte mult munca oamenilor, se asigură calitatea ambalajului și prezentarea mărfii este mult îmbunătățită. Altfel spus **randamentul muncii se dublează**.

După vechea metodă, pentru descărcarea unui vagon și încărcarea lui pe navă era necesar să lucreze o echipă de doisprezece oameni, o oră și jumătate. Acum, vagonul de ciment sosit în port — gata paletizat — cu aceeași formulă de lucru, este descărcat și încărcat pe navă în 45 de minute. Deci, exact jumătate din timpul necesar inițial.

Efectele metodei sînt astfel cit se poate de clare. Punctul de plecare și de fapt singura condiție este existența vagonului cu marfă gata paletizată. Simplu, nu-i așa?

Sîntem în a doua jumătate a lunii octombrie. Metoda s-a experimentat, iar acum s-a definitivat pentru Combinatul de lămpi și azbociment Medgidia. Începînd de la 1 octombrie, Medgidia trimite zilnic o navetă, ceea ce înseamnă o garnitură de 36 de vagoane fizice, aproximativ 1.900 tone de ciment, gata paletizat.

Cum arată un vagon obișnuit și cum arată cel paletizat am aflat la fata locului, în dană, de la docherii.

Constantin Chindea și Nicolae Cardel, amîndoi din județul Neamț, n-au nici o lună de cînd au venit în port. Lucrează după sistemul vechi, adică descarcă vagoane de ciment în care sacii sînt așezați, ordonat, unii deasupra celorlalți.

— Cîți saci are un vagon?

— Peste o mie și ceva de saci.

— Și ce greutate are un sac?

— Cît o oale bună.

— Și într-un schimb, cam cîte oi de astea manevești?

— Cinci—șase vagoane în opt ore. Înseamnă că ridicăm zilnic fiecare cam 8.000 de saci. Doi stăm sus în vagon, luăm fiecare sac de urechi, și-l trecem celorlalți doi de jos, care-l așază pe postul de lucru al celui de scinduri, de lângă vagon. Sacii sînt stivuiți cîte 70 pe-un grătar, pe care-l numim paletă, apoi vine și-l ia macaraua și-l urcă pe vapor.

— Pe vapor ați fost?

— Încă nu; mergem gradat. Ni s-a spus că sîntem prea noi în port.

Deci descărcarea sacilor din vagon și așezarea lor pe suportul de lemn se cheamă paletizare.

În sistemul nou, vagoanele vin din fabrică gata paletizate, adică fiecare vagon cuprinde 18 palete (a cîte 70 de saci), așezate unele sub altele, astfel că doar doi muncitori descarcă cei 1.250 de saci ai unui vagon, chiar foarte ușor.

Vergică Mușat și Vasile Rătoi încarcă ciment pe vaporul „Stalo” după metoda „vagon paletizat”.

— Sînteți doi dintre docherii, să zicem, privilegiați, deoarece nu mai cărați atîția saci...

— Ațiția saci... Corect spus, n-am ce zice, dar tot ațiția saci manevrăm, cu deosebirea că o facem doar o singură dată — sus în magazia vaporului. Acolo trebuie așezați; spațiile sînt calculate la limită. Închipuiți-vă o burtă de balenă, care înghite vreo 700 de vagoane de ciment aproape 900.000 de saci. Cimentul nici nu apucă să se răcească. Frige. Iar de la macara tot cu miinile-l cărăm. După opt ore de muncă, zi de zi, și dacă ritmul e-n-drăcit, ajungem cu palmele fripte. V-am spus toate astea pentru că spuneți că sîntem dintre privilegiați. Și oricum, lucrăm prin rotație. Fiecare din noi ajungem și în

locurile unde se muncește greu. Cînd simțim că trebuie să ne mai odihnim, trecem, jos, la vagon.

— Are și părți bune meseria asta?

— E interesantă viața în port; apoi obținem bani buni. Cîștigăm bine. De cînd s-a introdus acordul global am cîștigat ușor patru mii pe lună, fiecare din echipă. Pentru remunerația primită pentru orele prestate la ciment, muncitorii primesc un spor de 8%, lunar. Și mai avem și alte avantaje. La intrarea în schimb beneficiem de o masă caldă gratuită, iar la jumătatea schimbului primim o jumătate de litru de lapte.

ELENA GHERA

— Ilina Popa: „Eu sînt mai anonimă”.

— Gheorghe Cătălău: „Atunci m-am consacrat”.

— Gheorghe R. Gheorghe: „Cu mine n-a fost nevoie de multă muncă de lămurire”.

Nevoia de modele

Ei sînt doctori docenți în meseria lor

La Șantierul naval Oltenița numele directorului, Ion Cristea, este desigur bine cunoscut. Ba chiar și în afara șantierului, fiindcă omul acesta, despre care s-au scris multe articole de gazetă, rămîind aici, în această funcție de conducere încredințată de partid, de treizeci de ani, din 1948, de la naționalizare, știe și are multe de povestit despre vremuri și oameni. Șantierul naval numără astăzi cam cinci mii de muncitori și toți, așadar, putem crede, cunosc acest nume. „Dar noi, spune Ion Cristea, avem și muncitori tot atît de cunoscuți ca niște directori... Cine sînt, nu vi-i spun. O să-i descoperiți singur. Vă asigur, n-o să fie greu”.

Directorul avea dreptate. Am pornit, împreună, prin curtea șantierului și am oprit, cu aceeași întrebare, zece oameni: „Care sînt cei mai cunoscuți muncitori aici, între dumneavoastră?” Mai des au fost pronunțate două nume: Cătălău Gheorghe și Gheorghe R. Gheorghe.

Cînd i-am povestit cum am ajuns la el, conștient un anumit așteptări, ajutorul Gheorghe Cătălău n-a zîmbit. Omul nu e

prea comunicativ. Are o privire dreaptă, netedă, dar blîndă și, am zice, parcă mereu așteptînd ceva. La 54 de ani el spune că are, vechime în muncă, 40. De fel, e chiar din Oltenița. Meseria a început s-o învețe de la 15 ani. Nu meseria: meseriile. Sudor, mecanic, strungar. Mai mulți ani a lucrat într-o întreprindere a industriei locale. Acolo, zice azi, „cîrpea morii”. Lucra desigur conștiincios, dar satisfacția acelei munci era, dacă se gîndește bine, destul de mică. Așa gîndea și atunci, de altfel. Simțea nevoia de a face lucruri mai importante. De aceea, în urmă cu nouăsprezece ani și-a adus cartea de muncă la Șantierul naval. Aici tocmai se construiau motonavele de două mii de tone. A lucrat la toate. Doar una, își amîntește, i-a scăpat. A fost atunci bolnav. Dar a venit apoi vremea ca șantierul naval să construiască renumitele vase de pasageri „Oltenița” și „Carpați”. „Acestea, zice, au fost vasele care m-au consacrat. Era prin '60-'61. A lucrat atunci la ajustajul liniilor de axe. Eram ajustor și înainte, bineînțeles, dar, nu știu cum să spun,

Dublu dialog cu Vigh Alexandru și Ioan Boldiș despre

Niște lucruri importante în viața omului muncitor

Dacă am face un test printre posesorii de automobile „Dacia”, puțini ar fi aceia care ar putea răspunde cu precizie unde se fac diferite piese componente, așazisele accesorii, care au rolul de a contribui la siguranța și la înfrumusețarea autovehiculelor. Poate că nu puțini dintre aceștia au observat că pe oglinda retrovizoare scrie fabricat la I.A.M.T., pe parasolare e scris: fabricat la I.A.M.T., pe volanul de direcție sînt imprimare inițialele I.A.M.T. și că multe alte reperi poartă inițialele I.A.M.T.

Dacă socotim bine, pe peste 75 de asemenea reperi serie același lucru. Oare cei care lucrează la I.A.M.T., sînt niște anonimi care nu merită să se știe mai mult despre ei? Categorie nu. Iată motivul pentru care am făcut, nu demult, o vizită la întreprinderea de accesorii pentru mijloace de transport din Oradea și e drept să o spunem chiar de la început: o mare întreprindere!

Aici am stat de vorbă cu doi oameni, diferiți ca pregătire, dar apropiați în gîndire și conștiință profesională.

Ei se numesc Vigh Alexandru și Ioan Boldiș.

— Care credeți că este lucrul cel mai important în relația dumneavoastră cu întreprinderea?

V. A.: Faptul că lucrez în același loc, adică la I.A.M.T., de 24 de ani, deci de o generație. Această continuitate în muncă a însemnat enorm pentru mine, deoarece am crescut odată cu întreprinderea. Acum două decenii era mică dar plină de ambiiții. Sper că pe undeva să mai existe ceva fotografii sau poate un filmuleț, care trebuie să stea mărturie viitorului. La noi s-a muncit bine și iată că astăzi sîntem o unitate de mare importanță, chiar dacă unii nu știu ce-i I.A.M.T.

I. B.: Faptul că lucrez aici de 25 de ani e foarte important. Am venit tînar absolvent de școală profesională și am luat parte, ca muncitor, la toate bucuriile și necazurile întreprinderii. Ce mi-am

zis? Dacă fabrica se dezvoltă, asta se întîmplă pentru că o cere partidul. Dar mie ce-mi cere? Conștiinciozitate, seriozitate și nivel profesional. Deci: învăța întreprinderea, învățăm și eu. A făcut ea liceul, l-am făcut și eu, a luat ca bacalaureatul, l-am luat și eu. Apoi ne-am despărțit: întreprinderea s-a dus la facultate, eu la școala de maistri. Eu, după 25 de ani, sînt maistrul la sculărie, întreprinderea și-a terminat facultatea. Acum dă doctoratul. Așa e și bine. Eu miine, poi miine ies la pensie dar ea, întreprinderea, trebuie să meargă mai departe.

— Amîndoi lucrați în cadrul secției de sculărie. Ce înseamnă secția de sculărie?

V. A.: Este inima întreprinderii. Fără noi, nimic nu se poate face.

I. B.: Noi facem totul, de la cele mai simple dispozitive pînă la matrițele de turnat sub presiune. Fără falsă modestie, dacă prin absurd o secție ar fi în imposibilitate de a da producție citeva zile, fabrica ar merge. Greu, dar ar merge. Dacă secția de sculărie, pentru o perioadă similară, și-ar închide porțile, atunci întreaga fabrică ar simți această stagnare. Cei ce lucrează aici trebuie să dea dovadă de un înalt spirit de răspundere și de multă conștiinciozitate. Pentru noi, termenul de execuție al unui produs este un lucru sfînt, dacă din punct de vedere al producției concrete acest cuvînt își găsește locul cel mai potrivit în frază.

— Ce calități i se cer unui lucrător de la sculărie?

I. B.: Cunoașterea desenului tehnic, noțiuni de matematică, multă, foarte multă răbdare.

V. A.: Dragoste, pasiune pentru meserie. Dacă are aceste două calități, totul vine de la sine, pentru că totul se poate învăța.

— Așadar, lucrați împreună de o viață de om. Sînteți prieteni?

V. A.: Sigur că au existat în această viață a noastră și mici neînțelegeri, dar au fost trecătoare și lipsite de substanță.

Ceea ce este important, și acest lucru îl doresc subliniat, este faptul că mai ales de cînd Ioan Boldiș imi este șef, avem relații de adevărată prietenie și înțelegere. Acest lucru vine din faptul că urcarea pe scară ierarhică nu i s-a urcat la cap și că a înțeles din prima zi că mairul trebuie să fie în permanență cu fața la producție, că are obligația să facă totul pentru producție.

I. B.: Am lucrat peste 20 de ani nemijlocit în producție. După mine, maistrul nu este o funcție, ci o răspundere. Care trebuie onorată.

— Participați nemijlocit la executarea unor piese pentru „Dacia”. Din punctul dumneavoastră de vedere, care din piesele executate aici la I.A.M.T., nu vă mulțumesc?

I. B.: După mine, perna (mus-ul) de la volanul „Dacia” 1300 lux e făcută dintr-un material prea dur. Ar trebui folosit poliuretanal. Și dacă e să extindem aria problemei, atunci aflați că nu-mi plac gentile, care fulează, iar masca din față aș dori-o ceva mai rigidă.

V. A.: Mie nu-mi plac broaștele de la uși și sistemul de ridicarea geamurilor. Vreau să fac o precizare pentru a nu da loc la interpretări. Așa cum sînt proiectate acum, sînt multumitoare. Dacă ar fi după mine, pentru viitor eu le-aș urca din nou pe planșeta inginerilor, numai pentru calcul. Modelul vreau să-l desenez personal. Am ideile mele.

— Tovarășe Ioan Boldiș, colegul și prietenul dumneavoastră are numai cuvînte de laudă în ceea ce-l privește pe fostul său coleg de banc și actualul său șef. Bănuiesc că munca de conducere ce o aveți în cadrul secției o îndepliniți cu succes și datorită faptului că aproape două decenii ați lucrat efectiv, cunoscînd oamenii dar și procesul de producție. Pe această temă vă rog, de data aceasta, să-mi spuneți cîte ceva despre munca dumneavoastră cu oamenii.

I. B.: Cu oamenii lucrez foarte bine. La

noi în secție sînt foarte mulți maghiari. Colegul meu, Vigh Alexandru, este maghiar. De cînd sîntem împreună, și sînt ceva ani, niciodată nu am avut nimic de împărțit, decît grijile de a da lucruri de calitate și la timp. Dacă stau să mă gîndesc bine, pe Vigh Alexandru, Șoni cum imi place să-i spun, am fost gelos toată viața pentru că era și este un excelent lucrător. Și acest lucru trebuie învidiat și imitat. Ca șef la sculărie am numai probleme de producție. Acum, de cînd se aplică acordul global, nimeni nu mai poate trage chiulul. Noi ținem săptămînal ședințe de analiză a producției, cu care prilej trecem în revistă tot ce socotim că nu este rezolvat. Atunci cînd este o treabă mai complicată și risc să nu fiu înțeles perfect, stau de vorbă și în maghiară, limba pe care o stăpînesc foarte bine.

— Spuneți-mi, sînteți membru de partid?

V. A.: Din 1958.

I. B.: Eu din 1965.

— Aveți copii?

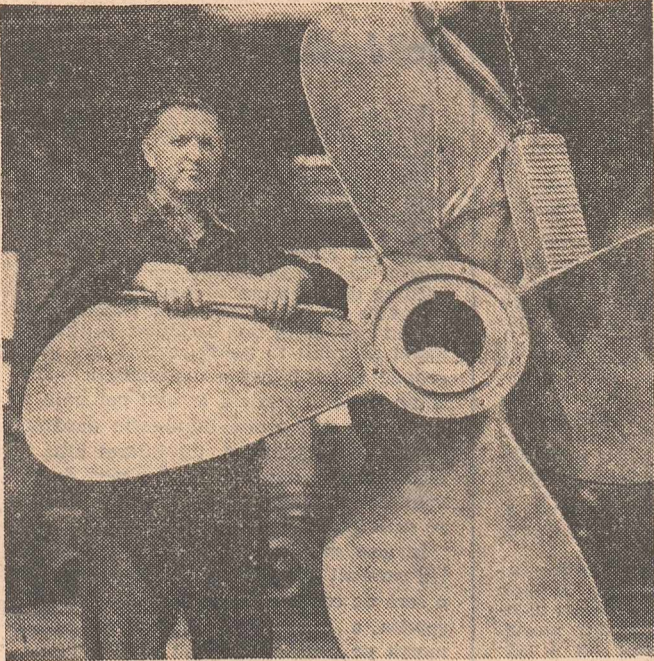
V. A.: Un băiat de 14 ani, elev la un liceu cu profil mecanic.

I. B.: Am un băiat de 17 ani, elev la un liceu cu profil mecanic.

— Vă rog să-mi permițeți o remarcă nu lipsită de importanță, și anume că viețile dumneavoastră au un curs asemănător. Am convingerea că niciodată nu v-ați gîndit la acest lucru, precum am convingerea că în această situație mai sînt mulți tovarăși de la I.A.M.T. Constatarea nu are nimic senzațional. Este o consecință firească a faptului de a fi om serios la locul de muncă, de a-ți iubi cu pasiune munca și de a fi statornic locului ales în tinerețe. Fapt banal dar de aleasă și profundă frumusețe. Din discuțiile pe care le-am purtat am reținut că acordați o deosebită atenție literaturii de specialitate. Deci aveți idei.

I. B.: Noi ne-am cîștigat o bună reputație profesională și pentru că am dovedit a nu fi niște simpli executați. Iată un exemplu: am primit proiectul pentru confecționarea unei mașini de nituri. El purta toate datele și vizele necesare. Dar era greșit pe undeva. L-am studiat, l-am analizat și cînd am avut convingerea că ceva nu-i în regulă am mers la conducere și am cerut modificarea calculelor. Am cîștigat evident, dar cel mai mult a cîștigat prestigiul celor care trudează la sculărie.

DAN BIRLADEANU

parcă neluat în seamă". Încă de pe atunci, așadar, începea să fie unul dintre cei mai cunoscuți muncitori ai șantierului. Era ajustorul nr 1, omul care executase ireproșabil liniile de axe, acei stâlpi de oțel lungi de vreo cincisprezece metri, având la un capăt motorul și la celălalt elicea navei. Cine face o asemenea lucrare într-un șantier naval, se înțelege că devine un nume cunoscut. Desigur, prestigiul, notorietatea ajustorului Gheorghe Cătăluț s-au consolidat odată cu trecerea anilor, cu executarea tot altor și altor linii de axe, la cele 72 de motonave de cinci mii de tone construite la Oltenița. Gheorghe Cătăluț parcă începea să uite și el că fusese odată, mai la început, un ajustor „neluat în seamă”. Devenit șef al unei brigăzi de zece oameni, dintre care unul s-au ridicat și, la rindul lor, au devenit conducători ai altor brigăzi, precum Radu Florian sau Marin Ruguleț, locul lor fiind luat mereu de către alți tineri, ca Ion Oțetea, de 17 ani, Ion Ungureanu, de 18, ori Marian Coman, de 23, dornici să învețe meserie și să lucreze neapărat cu Ghiță Cătăluț, acesta din urmă a primit, la rindul său, că însuși faptul de a fi cunoscut de către oamenii șantierului îl crea noi obligații. De mai mulți ani reprezintă în Consiliul oamenilor muncii cei peste 300 de colegi ai săi din atelierul mecanic.

Gheorghe R. Gheorghe, celălalt muncitor „cunoscut ca un director”, e mai tânăr. Are 39 de ani și a început ca ucenic, din 26 iunie 1956, într-o echipă pe care, cu

vreamea, a ajuns s-o conducă el însuși după ce, desigur, i se statornicise o anumită faimă în mesia lui, lăcătușeria. A luptat, zice, în viață, pe toate fronturile, și asta i se pare important, pentru că alții, adaugă, ciștigă într-o direcție dar pierd în alta. Pentru că și-a dat seama de timpuriu că din muncă, din meserie, vin toate multumirile vieții, a încercat să fie lăcătuș și să fie respectat pentru că e un lăcătuș bun tot așa cum alții sint respectați că sint artiști, ingineri, medici sau profesori. Dacă sint, și aceia, buni. A știut să-și găsească însă și răgazul necesar pentru a termina în urmă cu trei ani, la școală, liceul. Totodată, zice, are o casă frumoasă și o familie unită, cu o soție harnică și doi copii frumoși și buni la învățătură. Noi nu l-am întrebat care au fost „secretele” dar tot ce ne spunea Gheorghe R. Gheorghe a contribuit, desigur, ca numele său să fie printre cele mai cunoscute la Șantierul naval Oltenița. „Instalațiile electrice și de agrement de pe nave, izolațiile fonice, drenajele hidraulice le-am făcut întotdeauna fără să se încrunte la noi controlorii de calitate și poate de aceea, cum ziceți, mă cunosc oamenii. Pe urmă, chiar dacă subalternii ai mei, ca Ion Bobeică sau Vasile Bănățeanu, au ajuns, la rindul lor, șefi de brigăzi și chiar dacă între noi există o întrecere, întotdeauna când au venit să mă întrebe ceva, să-l ajut, am făcut-o cu plăcere. Iar dacă am mers cu oamenii mei la o bere, ne-am plătit-o fiecare pe-a lui. Și uite, mai îmi vine în minte un exemplu :

cel mai virstnic la mine în echipă e Savu Toma, are 43 de ani, dar eu întotdeauna i-am zis nea Tomiță, niciodată mă sau tu. Altfel, cum să vă spun, sint un fel de om liniștit, sint un muncitor supus, dacă mi se dă telefon la 12 noaptea să vin la șantier eu vin, de ce să nu vin, asta e, cu mine nu a fost niciodată nevoie de muncă de lămurire”. Gheorghe R. Gheorghe este și el membru în C.O.M.-ul șantierului și, din toamna anului trecut, în Consiliul Național al Oamenilor Muncii.

— Ai auzit vreodată de Gheorghe Cătăluț și Gheorghe R. Gheorghe ?

— Ilinca Popa, 22 ani, din comuna Matca, județul Galați, absolventă de școală profesională, de trei ani sudor electric la Șantierul naval Oltenița, elevă la școală la Liceul de matematică-fizică, în anul IV :

— Am auzit de cind am venit în șantier.

— Ce anume ai auzit ?

— Păi, că sint muncitori foarte buni. Toată lumea-i cunoaște.

— Dar pe tine ? Desigur, ești și mai tânără...

— Pe mine mă cunosc doar cei cu care lucrez eu, sudorii. Eu sint mai anonimă...

— Și vrei să rămii așa toată viața ?

— Nu.

Poate că, într-adevăr, mai târziu numele Ilincăi Popa va fi și el cunoscut, la Șantierul naval Oltenița, „ca al unui director”. Fiindcă sudorii vor avea aici, cu siguranță, întotdeauna de lucru.

D. CONSTANTINESCU

Fotografii de A. MIHAILOPOL

nică bază tehnică, să completăm o mare parte a deficitului de forță de muncă. Ne-am organizat, de asemenea, o secție proprie de panouri mari prefabricate, aptă să realizeze o producție aproape egală cu cea din anul trecut a întreprinderii de profil din Craiova. Avem deci condiții prielnice desfășurării unei activități la cote superioare, condiții pentru realizarea celor 30 000 de apartamente planificate în cincinal.

— O uzină fără gard, cum ați definit dv. trustul de construcții, se conduce dificil ?

— Cind simți sprijinul unor oameni de nădejde, nu. Însă, oricum, fără falsă modestie, una e să conduci o întreprindere compusă din câteva hale distincte, bine împrejmuite, și alta e să dirijezi activitatea unei unități care are peste 200 de puncte de lucru. Craiova, se știe, este împinzită de macarale-turn, de buldozere, excavatoare, de diverse alte utilaje. Craiova este, în sine, un mare șantier. În aceste condiții, devine complicată supravegherea tuturor lucrărilor și a celor ce le înfăptuiesc. Se mai spune încă despre constructorii că, uneori, vin mai târziu la lucru, iar altelei pleacă mai devreme. Citeodată, chiar din timpul programului. Există asemenea abateri și pe șantierele noastre. Dar, am zis noi, problema nu poate fi soluționată prin repunerea în drepturi (cum se grăbiseră să propună unii) a paznicilor. Pe toți aceștia noi i-am desființat. Iar indicele de folosire a fondului de timp a crescut. Nu e un paradox. Toate măsurile politice, inițiate împreună cu comitetul de partid al trustului, au dat roadele scontate pe planul ridicării nivelului de conștiință al lucrătorilor. Asupra conștiinței va trebui să acționăm și în viitor. Totodată am apelat la diverse modalități de întărire a autorității, a prestigiului conducătorilor direcți ai locurilor de muncă. În special, șefilor de echipe și maistrilor le revin sarcini deosebite. De ei, practic, depinde bunul mers al activității, bincințeles cind toate celelalte condiții sint asigurate.

— Și care ar fi aceste condiții ?

— Aprovizionarea tehnico-materială, în primul rind. Numeroasele dereglări ale mecanismului aprovizionării provoacă serioase perturbații pe șantiere. Procurăm destul de greu agregate de balastieră, din care zilnic consumăm 2 000 mc, fiindcă Regionala de căi ferate-Craiova nu ne poate pune la dispoziție toate vagoanele necesare ; unitățile producătoare de plase sudate nu pot satisface toate cerințele ; lipsesc piese de bază din componența apartamentelor, motiv pentru care panourile mari nu pot fi puse în operă. Există deci o serie de neacazuri care, sperăm, în cel mai scurt timp, vor fi soluționate, în spiritul recentelor indicații ale conducerii superioare de partid. În aceeași ordine de idei, noi sintem hotărâți să ne punem în valoare întreaga capacitate pentru perfecționarea organizării proceselor de muncă pe cele șapte șantiere ce compun trustul. Fiindcă avem și noi neajunsurile noastre, și nu puține, de care nu putem face pe alții răspunzători.

— Vorbești mai adineori despre efectele cutremurului. V-ați ales cu ceva învățăminte de pe urma lor ?

— Da. Mai întâi că indicațiile date de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu privire la reducerea volumului construcțiilor — prin eliminarea componentelor nejustificate, de ornament inutil — și-au dovedit justetea în practică, intrucit clădirile de acest gen au rezistat foarte bine șocului cutremurului. Apoi, o a doua concluzie este aceea că avem arhitecți, proiectanți și constructori competenți. În Craiova au rămas „în picioare” toate clădirile înălțate în anii socialismului.

— De care dintre realizările dv., dintre obiectivele la a căror construcție ați contribuit, vă leagă cele mai frumoase amintiri ?

— Combinatul de ciment Tg. Jiu, cel de industrializare a lemnului Drobeta-Tr. Severin, fabrica de zahăr și tăbăcărie minerală Corabia, Facultatea de electrotehnică din Craiova. Adăugăți și lucrările de alimentare cu apă a unor localități precum Craiova, Drobeta-Tr. Severin, Corabia, Caracal — lucrări de o complexitate deosebită.

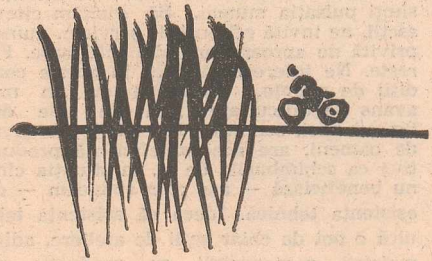
— Îl mulțumește ceva pe directorul trustului de construcții din Dolj ?

— Faptul că în toate acțiunile sale, dedicate, bineînțeles, realizării sarcinilor de plan, a găsit înțelegere și sprijin la organele locale de partid și de stat. Fără această conlucrare, în județul nostru nu s-ar fi înfăptuit atitea.

— Ce-și dorește Ion Botofei ?

— Să predea, cu cei peste șapte mii de constructori ai trustului, 30 000 de apartamente în actualul cincinal. Acestea vor însemna locuințe pentru încă 100 000 de oameni ai muncii.

NICOLAE PETOLESCU

I. BOCA

Un trust de construcții trebuie să aibă personalitate. Să aibă personalitatea oamenilor săi

Interviu cu Ion Botofei, directorul Trustului de construcții Dolj

— În lumina sarcinilor prioritare subliniate în cuvântarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Constătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R., din ziua de 28 septembrie a.e., trustului condus de dv., ca tuturor organizațiilor de construcții, îi revin datorii de cea mai mare însemnătate. Cum le-ați reliefa, pe scurt ?

— Așa cum le-a sintetizat, cu marea-i clarviziune, secretarul general al partidului, așa cum, în spiritul indicațiilor sale, le-a formulat Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., în ședința din 11 octombrie ; concentrarea maximă a eforturilor, a potențialului de execuție, pentru accelerarea lucrărilor destinate recuperării resanțelor, dării în folosință a construcțiilor planificate în acest an. Sarcinile sint clare, bazate pe analiza judicioasă a posibilităților și resurselor, modul de abordare a lor, de organizare și de conducere a lucrărilor, de rezolvare deplină și promptă a tuturor problemelor cu care ne confruntăm, e, de asemenea, clar schițat. Există deci un cadru eficient al muncii noastre. Rămâne ca noi, constructorii, să umplem, ca să zic așa, acest cadru, printr-un efort deosebit.

— Este greu să fii constructor, azi ?

— Nu e ușor.

— Dv. cum ați devenit constructor ?

— Pasiunea mea era matematica și, după absolvirea Liceului „Frații Buzești” din Craiova, m-am dus la Timișoara cu gândul să dau examen la Facultatea de matematică. Erau 60 de candidați și 200 de locuri. „Dă-o-ncolo de treabă, mi-am zis, chiar să nu mă lupt cu nimeni ? Să intru la facultate numai pe motivul că m-am prezentat ?” Am căutat alta, pînă am găsit-o pe cea de construcții, la care oferta depășea cererea cu vreo 400 de aspiranți la titlul de inginer.

— Regreți ?

— În nici un caz. După douăzeci de ani de muncă, cei mai mulți trăiți pe șantiere, pot spune că nu am greșit în alegere.

— Ce înseamnă a construi ?

— Înseamnă a pune la temelie unei clădiri — indiferent că e o fabrică, un complex zootehnic, un bloc de locuințe, o sală de sporturi sau un viitor teatru —

tot ce ai mai bun în tine. Betonul care se toarnă la fundații trebuie consolidat cu dragostea pentru ceea ce faci, dacă se poate spune așa.

— Se poate. Românii sint buni constructori ?

— Noi știm bine această meserie. Și asta o spun nu numai românii despre ei înșiși, sau numai eu, un român, despre compatrioți, ci și alții, de peste granițe. Mi-aduc aminte, cu ani în urmă, nu cu prea mulți, construim fabrica de osii și boghiuri din Bals, un obiectiv la care am întâmpinat cele mai mari greutăți, dar la care țin enorm. Venise iarna și eram presați de montarea utilajelor, la care participau și specialiști din R.F.G. Între respectivele utilaje se afla o presă de 6 300 tone-forță, a cărei fundație trebuia săpătată pînă la adîncimea de unsprezece metri. Pămîntul era însă înghețat. Colaboratorii străini păreau destul de sceptici în privința reușitei noastre. Am pus un excavator în lucru, dar s-a rupt cablul. Am adus un altul, de mai mare capacitate, dar rezultatul a fost același. Partenerii ne-au sugerat să renunțăm, fiindcă — ziceau — ei, într-o atare situație, așa ar proceda. Nu admiteam însă o astfel de variantă, deoarece, pe de o parte, trebuia să instalăm în cel mai scurt timp

acea presă, iar, pe de alta, fiindcă țineam la munca și la mîndria noastră de constructori. Am încercat atunci cel mai puternic excavator din șantier. Și am reușit. Iar tehnicienilor din R.F.G. nu le-a mai rămas altceva decît să fie încințați. Dincolo însă de toate, aș vrea să spun că acest sentiment de mîndrie, mîndria de a fi român, constructor român, a fost puternic insuflat fiecăruia dintre noi de omul aflat la cîrmă țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Prin tot ce întreprinde, cu admirabilu-i curaj, noi, românii, am devenit nu numai constructori de case și fabrici, ci și constructori de pace, constructori de lume nouă, cum spunea cineva.

— Ați avut, mai recent, prilejul să vă aflați în apropierea președintelui țării ?

— Întrebarea mi se pare formulată greșit. Fiindcă noi, constructorii, ne aflăm permanent alături de președintele nostru,

cu gîndurile și faptele. Doar sfaturile sale, doar indicațiile sale le aplicăm zi de zi, încercînd să ne mărim aportul la edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră. Și la Constătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R., din luna trecută, secretarul general al partidului, după ce a făcut o analiză profund științifică a stării economiei noastre, a trasat, cu recunoșcerea sa clarviziune, liniile directoare ale activității de viitor, pentru a căror materializare noi deja milităm cu toate forțele.

— Ce este un trust de construcții, tovarășe director ?

— Este un fel de uzină fără gard care se întinde, în cazul nostru, pe raza unui întreg județ, cu ai cărei oameni trebuie să realizăm în acest cincinal 30 000 de apartamente. Adică, de aproape trei ori mai multe decît în cincinalul precedent. Chiar tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu prilejul vizitei efectuate la Craiova, la scurt timp după cutremurul din martie anul trecut, cu aceeași statornică grijă pentru bunăstarea oamenilor muncii, a suplimentat substanțial planul de apartamente al Doljului.

— Iar dumneavoastră, constructorii, ce ați întreprins ? Și ce întreprindeți ?

— Am pus în mișcare toate forțele existente. Anul trecut am realizat 3 500 de apartamente, în condițiile în care a trebuit să executăm și un apreciabil volum de reparații la fondul locativ, la edificiile social-culturale avariate, pentru care manopera a însumat cam 20 milioane lei. În numai primele nouă luni din acest an am finalizat lucrările la 4 300 de apartamente. Avem condiții ca, în acest ultim trimestru, să mai predăm locatarilor încă 2 000 de apartamente. Vom realiza, așadar, un volum aproape dublu față de cel din 1977.

— E mult ?

— E insuficient. Solicitățile de locuințe în județul nostru și, în special, în municipiul Craiova, se mențin destul de ridicate. Iar noi avem obligația, obligația de comunisti, să le satisfacem. Trustul nostru dispune de capacitatea de a realiza mult mai mult. Comitetul județean de partid ne-a ajutat să constituim o puter-

Bine sau rău, e numai o chestiune de apreciere, e adevărat, însă darea la termen a investiției trebuie să fie fapt, nu părere

(Urmare din pagina 1)

și mai mare, dacă ar avea acum ciment. De aceeași părere este și maistrul Constantin Rentea care, trecând peste acest necaz, ține să sublinieze spiritul de dăruire al oamenilor din brigăzile conduse de Dan Obilișteanu, de departe cea mai bună brigadă, de Gheorghe Tănase, Mihai Stoica. Acești oameni nu cunosc o dihină în cele zece sau douăsprezece ore de muncă pe zi, iar dacă după aceste ore se întâmplă să seosească cimentul, de cele mai multe ori se întâmplă, mai stau alte ore să-l toarne în fundații. Iar fundațiile aici, la noua hală a I.M.U.A.B., vor atinge în final impresionanta cifră de 60 000 mc de beton!

Ne îndreptăm către un alt șantier al I.C.S.I.M.-ului, acela care lucrează pe platforma industrială a întreprinderii de mașini grele București, unde își construiește câteva hale de producție și întreprinderea „Vulcan”. Dacă, numind lipsa de ciment, constructorii de pe șantierul halei I.M.U.A.B. sînt totuși într-un substațial devans față de grafice, aici, pe șantierul halelor „Vulcan” lucrările sînt rămase mult în urmă. Constructorul trebuia să dea gata aceste lucrări la 30 septembrie 1978 — spune șeful șantierului, inginerul Ilie Dinică — dar ele vor fi terminate abia la 30 decembrie 1978. Cauzele, din câte pot eu să rețin, sînt mai multe: tovarășul director adjunct, Gheorghe Bobeș, ne mărturisește faptul că mașinile forțe mai numeroase pe șantierul halei de la I.M.U.A.B., fapt impus de o anumită necesitate, au fost nevoiți să micșoreze forțele pe alte șantiere, deci și pe acesta pe care ne aflăm acum. Șeful de șantier, inginerul Ilie Dinică, zice că s-au schimbat cam multe soluții la acoperișurile halelor, că n-au avut oameni, mai ales montori, dulgheri, betonisti, zidari, vopsitori.

Tovarășe director, în timp ce pe marile șantiere de investiții dumneavoastră reclamați lipsa acută a forței de muncă, „pe de altă parte, se subliniază” într-o scrisoare pe care o port în buzunar și de care dv. ați luat cunoștință, conducerea I.C.S.I.M.-ului a rămas în continuare subantreprenor al I.C.R.A.L.-ului Herăstrău, unde se ocupă de zăgrăveli, de raschetat parchetul, de îndreptat cite un perete, și de alte asemenea mărunțisuri. Ce amestec are o întreprindere atât de mare, cu sarcini atât de importante, în treburile I.C.R.A.L.-ului, se întreabă în continuare semnatarul scrisorii, cînd oamenii de la I.C.R.A.L., dacă și-ar face datoria și n-ar lucra doar cite trei ore pe zi (în rest se ocupă de lucrările angajate pe cont propriu), ar putea face față tuturor lucrărilor? Acest important domeniu de activitate, investițiile, care ne interesează pe toți, spun mai departe semnatarul scrisorii, a fost analizat de conducerea superioară de partid, au fost criticate neglijențele și rămănerile în urmă și s-a indicat ca aceste întreprinderi restanțiere

să-și organizeze cît mai bine munca, să-și mobilizeze toți oamenii pentru lichidarea restanțelor. Cum folosește forța de muncă I.C.S.I.M.-ul? se întreabă ei.

— Cum? vă repetăm noi întrebarea.
— Este adevărat că întreprinderea noastră și-a realizat planul, pe zece luni, doar în procent de 90 la sută, dar nu din cauză că avem oameni detașați la I.C.R.A.L., ci din cauza că multe întreprinderi beneficiare, tot din ministerul nostru, nu ne-au predat la timp documentațiile, iar noi nu am putut să atacăm lucrările. Iată, de pildă, Stația de service „Dacia” trebuia să predea documentația la începutul anului, dar au predat-o abia acum. La fel au procedat conducerea întreprinderilor „Timpuri noi” (cu o investiție de 8 milioane) și „Mecanică fină” — care are o investiție, a zis că o realizează cu noi, dar acum o realizează cu alta. Directorul întreprinderii a primit sarcina într-o seară de C.O.M. să rezolve aceste situații. Nu se poate imputa faptul că nu ne realizăm 10 la sută din planul de investiții, pentru că lucrăm cu 20-30 de oameni și un inginer la I.C.R.A.L. Avem vreo 30-40 de clădiri pe care le reparăm în funcție de o anumită urgență.

— Lucrarea din strada Pictor Verona nr. 15, despre care revista noastră a scris, era reparată pentru un inginer al întreprinderii dv., care avea locuința, lucrare care nu constituia deci o urgență. La aceasta și la alte asemenea lucrări se referă, credem, semnatarul acestei scrisori.

— Faptul că ai făcut bine sau rău, e numai o chestie de apreciere.

Totuși, 30 de oameni înseamnă jumătate din forța de muncă a unui lot. Pe un șantier restanțier, la halele Vulcan, de pildă, acești oameni ar fi foarte necesari. Sigur, nimeni nu spune că nu trebuie ajutat și I.C.R.A.L.-ul mai ales în perioada de după seism, cînd știm cu toții că foarte multe întreprinderi au sărit în ajutorul acestor oameni, la refacerea urgentă a fondului locativ afectat. Știm, necazuri mai sînt și acum, dar atîta timp cît directorul I.C.R.A.L., Herăstrău ne mărturisea cu adîncă amărăciune că unii lucrători, certaiți cu disciplina, cu etica, lucrează doar trei ore pe zi, se tin mai mult de lucrări particulare, raportează milioane de lei producție fictivă, în acest caz nu se mai justifică nici un ajutor din afară, pentru că forțele proprii ale I.C.R.A.L. nu sînt folosite. Codul eticii și echității noastre socialiste nu admite ca unii constructori să muncească zi-lumină și peste zi-lumină pe șantiere, iar alții să tragă chiulul, să vină lumea la amiază la program și să plece, cum tot tovarășul director al I.C.R.A.L.-ului Herăstrău ne mărturisea, vineri la prînz, iar dacă se mai întâmplă și cite o nuntă prin vecini, să plece de joi de la prînz! Și în loc să intronăm disciplina, să-i chemăm la ordine pe acești chilipirgii, îi chemăm tot pe cei care au atîtea urgențe pe șantiere să le facă treburile. Ne miră cum con-

ducerea I.C.S.I.M.-ului nu gîndește astfel, așa cum se miră și se întreabă și semnatarul acestei scrisori.

Revenim însă la nevoile șantierului în care ne aflăm acum și-l întrebăm pe șeful de șantier, inginerul Ilie Dinică, ce măsuri au fost luate pentru recuperarea restanțelor?

— Pentru toată această platformă a fost dată o hotărîre a biroului executiv al Consiliului Oamenilor Muncii, prin care se stabilește o prioritate a lucrărilor; materialele, utilajele, forța de muncă, toate sînt asigurate cu prioritate. În ultimele zece zile au fost aduși încă 100 de oameni, au fost întocmite grafice pentru toate lucrările, și dacă vor fi respectate, vom putea recupera restanțele.

— În hala mecano-sudură au fost turnate fundațiile, dar nu au sosit încă utilajele, deși hala aceasta trebuia să intre în funcțiune de la 30 iunie.

— Cine trebuia să asigure utilajele?

— „Vulcanul”, ne răspunde șeful de șantier.

Dar dacă aici beneficiarul, întreprinderea „Vulcan”, nu a reușit să asigure nici acum utilajele, în hala mecano-montaj, deși au fost montate 120 de mașini aschiatoare, același beneficiar nu a asigurat forța de muncă.

— Din 120 de strunguri montate — ne declară șeful atelierului prelucrări prin așchiere, inginerul Valeriu Ionescu, de la beneficiar — nu funcționează decît 40 de mașini și acelea într-un singur schimb. Eu am în atelier la ora actuală doar 25 de muncitori calificați și 30 în școală de calificare.

— Și cîți oameni ar fi trebuit să lucreze acum în atelier?

— La 120 de strunguri, în trei schimburi, trebuie să lucreze 360 de oameni. Această situație este și la hala de construcții metalice. Conducerea întreprinderii noastre trebuia, cred, să pregătească forța de muncă, să calibreze niste oameni. Aud că o să fie detașați cîțiva muncitori din alte secții, dar tot nu vor putea asigura întregul necesar de forță de muncă.

Așadar, constructorul întîrzie darea în funcțiune a investiției pe de o parte, pe de altă parte, beneficiarul nu asigură utilajele, iar acolo unde le are asigurate și montate deja, nu are cine să le exploateze. Se plătesc sume importante pentru amortisment, mașinile se uzează nu numai moral, ci și fizic, prin nefolosire, pentru iluminatul halei se consumă aceeași energie, chiar dacă funcționează numai 40 din 120 de mașini etc., etc. Cine răspunde de toate acestea? Desigur, mai întîi și întîi răspund cei care au în sarcină să realizeze în termen și în bune condițiuni această investiție, cei care au obligația să o exploateze de îndată ce este pusă în funcțiune, la toată capacitatea. Dar toate aceste neajunsuri se petrec între întreprinderi ale Ministerului Construcțiilor de Mașini. De ce nu se iau măsuri pentru lichidarea grabnică a acestor stări de fapt?

lubirea de frumos

Solidaritate

Intr-un spital din Cluj-Napoca am vizitat de curînd un bolnav pe nume Valentin Pență.

Cu douăzeci de ani în urmă fiind student eminent în anul patru la medicină, a suferit o paralizie totală. Nu mai putea respira și nu-și putea mișca nici un mîdular. În cîteva săptămîni urma să se stingă. Colegii săi medici au aflat o modalitate de a-l ajuta să respire așezîndu-l întins pe un pat de fier care trebuia mișcat în sus și în jos continuu pentru ca astfel plămîni să poată respira. Au găsit repede și posibilitatea mecanizării printr-un motor electric a acestui pat unic în lume, care anul acesta împlinește douăzeci de ani de funcționare. Iar înfășat pînă la gît acest trup paralizat de douăzeci de ani continuă să existe, să gîndească, să îndure suferință, care însă nu-l deznădăjduiește.

În acel spital, în acea vreme cînd tînarul student tocmai era paralizat, se afla o soră de caritate care a auzit vorbirea pe șoptite a medicilor ce-l sorteau curînd morții pe suferînd, întrucît ar fi avut nevoie clipă de clipă de grija cuiva și noapte să-l privegheze pe acest pat mișcător ca un ciur de care era legat.

Și nobila soră de caritate pe nume Serafima, fată tînră și frumoasă, atînsă de milă și spirit de jertfă, a hotărît să-și sacrifice toate clipele îngrijirii acestui boț de carne insufletit în suferință.

Iar ca să poată rămîne continuu la spital în preajma bolnavului, a luat hotărîrea eroică de a deveni soția acestui muribund al nimănui, și-a legat viața ei curată și sănătoasă, tinerțe și frumusețe ei de acest suflet de om care nu mai avea corp decît al durerii și de douăzeci de ani stă aici de priveghi soția fecioară în uruitul acestui pat mișcător de care este legat un erou.

Pentru că seninătatea și înțelepciunea, pacea și îndelunga lor răbdare, încrederea față de greu au făcut din acești oameni solidari în suferință făpturi demne de cea mai nobilă cinstire, omul e mai presus de cele mai cumplite suferințe, el poate fi ajutat să îndure cele mai apăsătoare și deznădăjduitoare chinuri dacă simte suflarea vie a cuiva în preajma lui. Este o adevărată vorbă: o bucurie împărțită este de două ori mai mare și o durere de două ori mai mică.

Am ieșit pe poarta spitalului din Cluj-Napoca plin de nădejde și de bucurie.

IOAN ALEXANDRU

Oricum am privi lucrurile, bătutul în lemn nu este o soluție tocmai inginerescă

Ghiță Victor, mecanic de cazane și instalator de gaze autorizat, este ofițerul de serviciu din noaptea aceasta pe întreaga întreprindere. Un fel de director cu un portofoliu aparte, răspunzînd, mai ales, după propriile declarații, de problemele de ordine, pază și bună funcționare. Foarte bine. Dar de asistența tehnică cine răspunde? Întrebarea nu-l surprinde, și-a pus-o și dînsul, doar „face ofițer de serviciu de multă vreme și mai ales noaptea”, cam o dată pe lună și niciodată n-a văzut pe cineva care să răspundă de această problemă. În schimbul doi da, se găsește totdeauna cineva, de regulă un inginer. Întreb de ce nu este măcar un om pentru schimbul trei. Poate că nu este nevoie?!

Oare?

Sigur, întreprinderea la care ne aflăm (cu profil de tricotație și confecții — Adesgo) produce bunuri de serie, are deci un ciclu tehnologic pus la punct și repetarea lui nu trebuie să ridice probleme. Și probabil nici nu ridică, în general. La ora din noaptea la care ne aflăm — este trecut de 24 — se aude zumzetul ritmic al mașinilor de tricotaj, de urzit sau de finisat, ferestrele citorva etaje sînt luminate, la parter se dezambalează materia primă sosită cu autocamioanele; chiar din afară, cu destul de puțină imaginație, simți pulsația muncii. Să vizităm cîteva secții, ne invită ofițerul de serviciu, munca privită de aproape are altă înfățișare. Fiereste. Ne interesează dacă în aceste condiții de noapte, totdeauna cu un mic avans de dificultate față de cele din timpul zilei, schimbul III, adică colectivul de oameni, are aceeași eficiență productivă ca schimburile de zi, în situația cînd nu beneficiază — așa cum spuneam — de asistența tehnică. Ideea că asistența tehnică o pot da chiar șefii de ateliere, adică maistrii responsabili cu producția pe schimb, nu este prea generoasă.

Și vom vedea de ce. Ne aflăm decît la secția circulară. Mașinile de tricotaj ca niste pisici mecanice împletesc, supravegheate de oameni, firele albe strălucitoare de material sintetic. Maistrul Nicolae Buzilă e bucuros că n-are decît 5 oameni lipsă și crede că va izbuti să scoată planul, chiar așa, fiindcă cei prezenți muncesc cu spor. E adevărat, ei muncesc cu spor, dar o privire asupra punctelor de control, unde se cumulează toată producția, sugerează faptul că maistrul n-are toate motivele să fie foarte bucuros. De altfel, față de un plan de 1 030 de unități, în două din schimburile de noapte au fost realizate doar 800 și respectiv 942 de unități. Deci, de ce merge mai greu noaptea tovarășe mastru? Tot dumneavoastră ați fost de serviciu. Am avut, zice, lipsă materie primă, pentru articolele 2 004 și 89. Cînd nu este materie primă, adică n-are nici magazia, care oricum stă închisă, ce mai putem să facem? Să schimbăm produsul cu unul pentru care aveți materie primă, sugerez eu. Nu se poate, n-am voie. Dar un inginer ar putea decide în această problemă? Un inginer da, dar de unde să-l luăm noaptea?

Revenim la moment și-l întreb pe maistrul de ce staționează o mașină. Îmi explică faptul că defectiunea ivită — un reductor de turație blocat — nu poate fi remediată decît dimineața, cînd vin mecanicii. Dar noaptea nu sînt mecanicii de serviciu? Nu! Și dacă se defectează mai multe reductoare? Aoleo, să bat în lemn!

Trecem într-o secție vecină unde se produce tricot pentru lenjerie și îmbrăcăminte. Cu surprindere constatăm — ofițerul de serviciu pare chiar mai mirat decît mine — că maistrul de schimb, tovarășul Petre Sovati nu are întocmită (în scris) prezența oamenilor din colectivul său. Păi, nu mi-o cere nimeni la ora asta, o dau dimineața, înainte de a pleca acasă. Lîngă mașina numărul zece ne oprim fiindcă și aceasta staționează: din urzea-

lă sînt rupte mai multe fire. Cronometrăm operația de repunere în funcțiune: mai mult de un minut. La mașina numărul șapte se întâmplă același lucru. Discuțăm despre opriri, sînt uneori pînă la 60 pe mașină-schimb, și aflăm că vinovații ar fi cei de la Săvinești, care trimit firele de urzeală. Într-un atelier alăturat însă aparținînd secției constatăm că o mare cantitate din urzeală se produce aici, tocmai cu defectele care produc intreruperi la tricotaj. Deci ??! Pe o mașină nouă se rulează încet un vâlcut de urzeală care are pe suprafața sa destule scame și noduri. Nu se poate altfel, zice maistrul, așa este procesul tehnologic. Nu-mi vine să cred și mă întreb dacă o mașină nouă cu comandă electronică n-ar trebui să se oprească singură atuncî cînd firul urzit nu este coresponzător. Păi, se oprea, îmi spune la rîndu-i, fiindcă are celulă fotoelectrică dar celula a fost scoasă. Oprea mașina foarte des. Ca să lucreze, mașina așa cum este ea construită ar trebui să avem o instalație de purificare a firelor, și nu avem. Cum lucrăm acum este totuși normal.

Faptul că maistrul se contrazice este neplăcut. Grav este și faptul că acceptă o stare proastă de lucruri ca pe ceva normal. I se pare, de pildă, că firele rămase nefolosite pe copsurile din plastic — un fel de țevi conice — ce se trimit înapoi la Săvinești nu reprezintă o mare pierdere.

La secția de blănuri este maistrul de schimb Ștefan Gremberg. Ajutorul de maistru, Toma Gheorghe, tocmai încearcă să repare o mașină în timp ce titularul și-a oferit un răgaz pentru a asculta împreună cu un coleg puțină muzică. Mă rog, Esențial este însă altceva. Pînă la ora la care sîntem în secție graficul producției arată îmbucurător; numai că două mașini care scot un anume sortiment, singurele de fapt, staționează. Maistrul

ne explică senin că îi convine să dea ajutor cu oameni în liniile de fabricație unde se produce articolul 500, care este mai scump, deci crește cifra producției globale, și astfel a oprit cele două mașini care produc blană sintetică cu efect de blană de miel, care costă mai ieftin. Foarte adevărat, îi convine pentru un avantaj imediat — face planul fără probleme — dar nu cred că același lucru va spune beneficiarul care așteaptă nu mărfuri în general, ci sortimente.

În după-amiaza zilei de 17 noiembrie, inginerul Georgeta Manea nota cu grijă în registrul de observații al ofițerului de serviciu cîteva idei și observații foarte asemănătoare celor de mai sus. Le nota cu toate că nu răspundea de asistența tehnică, dar trecînd prin secții n-a răbdat-o inima să rămînă nepăsătoare. „În atelierul de blănuri este necesar a se atrage atenția tricotorilor din toate schimburile să taie bucățile de tricot din fibre de melana la circa 25 de metri lungime. Bucățile mai mari nu încap comod în saci, aceștia se rup iar blana se șifonează, se murdărește, ceea ce poate duce la reclamații sau chiar refuzuri din partea beneficiarului”. Am văzut asemenea blănuri vîrite în saci ce plesniseră și în consecință adunau tot praful podelei din secția maistrului Ștefan Gremberg. Dînsul spunea că n-are nici o vină.

În același registru o altă observație a inginerului Georgeta Manea: „În atelierul kett mașinile Comet 1 și 2 au benzile defecte. Este necesară verificarea lor”. Sau: „În atelierul confecții ciorapi se simte lipsa stocului curent din cauza faptului că producția atelierului circulare nu este ritmică”.

Și altele la fel. Fapte la îndemina celor interesați, argumente pentru înscrierea problemei asistenței tehnice în schimbul III, în agenda de urgențe a conducerii întreprinderii. Fiindcă, orice s-ar zice, bătutul în lemn la necaz nu este o soluție inginerescă.

VICTOR CONSTANTINESCU

UNIREA FIREASCĂ CU PATRIA MUMĂ NE-A FOST CEL MAI DREPT IDEAL

„Adunarea națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească adunați, prin reprezentanții lor îndreptățiți, la Alba Iulia în ziua de 18 noiembrie (1 decembrie) 1918, decretează unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dinșii cu România...” (Din Rezoluția Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia).

Conștiința unității de interese

Făurirea statului național unitar român — victorie epocală a maselor populare din întreaga țară, la realizarea căreia clasa muncitoare a adus o prețioasă contribuție — a deschis perspectiva dezvoltării mai rapide a forțelor de producție ale țării și, totodată, a creat condiții favorabile pentru intensificarea activității forțelor sociale progresiste, a mișcării muncitorești revoluționare.

În România se aflau atunci la ordinea zilei probleme deosebit de stringente, care se cereau soluționate fără întârziere, ca reforma agrară, lichidarea relațiilor de producție feudale la sate, refacerea economiei distruse de război și dezvoltarea unor ramuri noi ale economiei naționale, asigurarea unor condiții de viață mai bune pentru masele muncitoare. Proletariatul, care se dezvoltase numeric, al cărui nivel politic crescuse ca urmare a experienței proprii de luptă și sub influența evenimentelor internaționale, avea de jucat un rol de cea mai mare importanță în dezvoltarea țării, în apărarea intereselor și drepturilor oamenilor muncii de la orașe și sate.

Crearea Partidului Comunist Român, continuatorul direct al mișcării revoluționare, socialiste, a ridicat pe o treaptă superioară activitatea detașamentului de avangardă, revoluționar, al clasei muncitoare, în noile condiții ale dezvoltării țării, pentru eliberare socială și națională, pentru unitatea de interese a poporului.

Nevoit să activeze timp de două decenii în ilegalitate, Partidul Comunist Român, folosind cele mai diverse forme de luptă, a fost în permanență organizatorul și conducătorul clasei muncitoare, al oamenilor muncii, a desfășurat o activitate multilaterală și susținută pentru unirea, în lupta împotriva coaliției burgheziei cu moșierimea, a tuturor forțelor muncitorești, democratice și patriotice, în primul rînd pentru întărirea unității de acțiune a clasei muncitoare în frontul unic al comunistilor și socialistilor, fundamentul social și politic pe stabilitatea căruia urma să se întemeieze și să se consolideze unitatea întregului popor, din noul stat unitar și independent. În toate momentele grele ale luptei revoluționare, și mai ales în perioada luptei împotriva fascismului și a războiului antisovietic, Partidul Comunist Român s-a aflat în fruntea bătăliilor de clasă, a organizat lupta pentru libertate socială și națională unind în înfăptuirea aspirației de independență și unitate pe toți revoluționarii români, maghiari, germani și de alte naționalități.

Marea victorie de la 23 August 1944 a marcat o cotitură istorică în dezvoltarea României. Lupta antifascistă, democratică, s-a transformat rapid într-o mișcare socială de mare amploare, fără precedent în analele țării noastre, care a deschis calea desăvîrșirii revoluției burghezo-democratice, realizării unor profunde transformări revoluționare în viața socială, înfăptuirii idealurilor de libertate și dreptate socială ale poporului român și numai pe baza deplinei sale unități. În cadrul acestei vaste mișcări partidul a reunit principalele forțe ale națiunii, clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, păturile mijlocii de la orașe și sate și chiar anumite cercuri ale burgheziei.

Victoria insurecției naționale ar-

mate antifasciste și antiimperialiste, a deschis drumul eliberării pentru todeauna a maselor populare de exploatare și asuprire, al cuceririi depline a independenței naționale, a creat condițiile ca poporul, stăpin pe destinele sale, să-și făurească, așa cum dorește, o viață liberă și fericită. Aspirațiile dintotdeauna ale poporului nostru nu numai că au fost îndeplinite, dar comunistii, forțele revoluționare, poporul le-au ridicat pe o treaptă mai înaltă, atît în ce privește felul de muncă din societatea noastră, muncă liberă, despovărată pentru todeauna de exploatare, modul de împărțire a veniturilor, bazat pe egalitate și echitate, cît și relațiile noi de conviețuire și intrajutorare tovarășească a cetățenilor societății socialiste. Prin înfăptuirea noii unități a maselor largi populare s-a creat o societate nouă, a dreptății și echității sociale, a muncii libere, în care totul este pus în slujba omului, a bunăstării, demnității și fericirii sale.

Lichidînd cauzele care generau animozitate, neîncredere și învrăjbită între oamenii muncii de diferite naționalități, combătînd și înlăturînd vechea politică a claselor exploatare, care urmărea așezarea sovinișmului și naționalismului, partidul și statul nostru au creat condiții economice și sociale pentru manifestarea plenară în cîmpul vieții sociale a fiecărui cetățean, fără deosebire de naționalitate, pentru participarea tuturor, cu drepturi egale în întreaga viață publică, la conducerea societății. „Putem spune astăzi, afirma tovarășul Nicolae Ceaușescu, că una din marile victorii istorice ale orînduirii noastre socialiste este înfăptuirea, pe baza politicii naționale marxist-leniniste, a partidului nostru comunist, a deplinei egalități în drepturi a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, cimentarea unității și colaborării frățești între români, maghiari, germani, secui, sirbi și alte naționalități în lupta pentru înflorirea României socialiste”.

Ca rezultat al politicii naționale marxist-leniniste a partidului, care a lichidat pentru todeauna orice fel de discriminare și inegalitate, orice formă de asuprire națională, s-a dezvoltat conștiința unității depline de interese a tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate.

În programul primului partid al clasei muncitoare din România se spunea că „numai prefacerea mijloacelor de producție, cum sînt pămîntul, fabricile, atelierele, minele etc. din proprietate privată a unei clase în proprietate socială a întregii societăți și prefacerea producției de mărfuri în producție socialistă condusă pentru societate și prin societate, numai această prefacere poate face ca producția în mare și rodnică din ce în ce mai mare a muncii să fie, în loc de izvor de sărăcie, de apăsare, de nesiguranță, de înjosire, un izvor de bunăstare și dezvoltare armonioasă în toate privințele”.

Proletariatul român, sub conducerea partidului său de clasă, în alianță cu țărănimea și intelectualitatea, a lichidat pentru todeauna exploatarea omului de către om, a asigurat generalizarea relațiilor socialiste de producție la orașe și sate, înălțînd victorios pe pămîntul României edificul socialismului. S-au produs schimbări

radicale în structura societății românești, au cunoscut un avînt impetuos forțele de producție, s-a dezvoltat și întărit baza materială a orînduirii noi, socialiste. A crescut continuu nivelul de bunăstare a oamenilor muncii, au înflorit învățămîntul, știința, arta, cultura, întreaga viață spirituală a poporului. Lichidînd înapoierea economică din trecut, România înfățișează tabloul unei țări în plin progres, cu o industrie puternică, în continuă dezvoltare, cu o agricultură într-un neînterupt proces de modernizare, cu o economie dinamică, prosperă, care asigură creșterea continuă a bunăstării oamenilor muncii.

Conform aprecierii secretarului general al partidului la Conferința Națională a partidului, România, începînd, din 1985 va înceta să mai fie o țară în curs de dezvoltare și va intra în rîndul țărilor cu o dezvoltare economică medie. În întreaga țară se desfășoară bătălia pentru trecerea la o nouă calitate în toate compartimentele vieții sociale, economice, culturale, politice,

în vederea accelerării procesului de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate. În acest proces, de o vastitate fără precedent, partidul pornește de la faptul că făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, progresul general al țării nu se pot realiza decît pe baza celor mai noi cuceriri ale științei, pe baza celei mai înaintate concepții despre lume și viață — materialismul dialectic și istoric — acționînd pentru perfecționarea relațiilor de producție, a organizării și conducerii societății, pentru îmbunătățirea continuă a cadrului organizatoric în vederea participării tot mai largi a maselor de oameni ai muncii la rezolvarea treburilor obștești, la conducerea statului, pentru dezvoltarea și perfecționarea democrației socialiste conform cunoscutei teze marxiste după care socialismul nu poate fi decît rodul activității conștiente a poporului, stăpin pe destinele sale, care își făurește propria istorie așa cum dorește.

NICOLAE CRISTACHE ■

Monumentul lui Mihai Viteazul de la Alba Iulia. Opera sculptorului Oscar Han.

La „Combustibilul” deviza e „cît mai multe succese, cît mai puține lipsuri!” Iar deviza începe să devină realitate

— Tovarășe Constantin Staicu, dumneavoastră sinteți director al Intreprinderii „Combustibilul” a municipiului București, întreprindere de care locuitorii Capitalei își aduc aminte adesea, dar de care își aduc aminte mai ales acum, cînd, oricît am vrea noi să ne amăgim, iarna nu poate fi prea departe. Ca să nu lungim vorba, care este, tovarășe director, situația aprovizionării cu lemne și cărbuni la această oră? Este ea, astăzi, 23 octombrie, mai bună decît în alți ani, este ea mai rea?

— Avem toate motivele să afirmăm că, prin comparație, în această toamnă lucrurile au mers mai bine ca altădată, poate chiar mai bine ca oricînd.

— Sigur că am putea să vă credem pe cuvînt, dar socotim că n-ar strica să ne aduceți cîteva argumente concrete. Vă ascultăm.

— În ziua de 14 octombrie, ca urmare a sprijinului primit din partea primăriei și ca urmare a măsurilor pe care le-am luat, cu responsabilitate și promptitudine, am încheiat livrarea de combustibili solizi către toți solicitanții programați pentru plată în perioada dintre 16 martie și 30 septembrie. După calculele noastre, s-au livrat 318 309 tone de combustibil, mai mult decît în alți ani deși, consecință firească a creșterii neconținute a nivelului de trai, implicit a numărului de blocuri prevăzute cu încălzire centrală, cifra generală a familiilor care au apelat la serviciile întreprinderii a scăzut. Din 9 octombrie, am trecut la expedierea cantităților suplimentare de lemne și cărbuni, un prim bilanț demonstrînd că cererea respectivă e și ea în creștere, raportînd la anii precedenți. Folosindu-mă de ocazie, aș dori să anunț public că organizarea noastră și rezervele de care dispunem ne permit să satisfacem orice solicitare din partea populației, livrarea comenzilor urmînd a se efectua fără nici un decalaj între data achitării și cea a livrării. Pentru transportul combustibililor la domiciliul cetățenilor, posedăm 35 de mijloace hipo și 140 de autocamioane, închiriate de la Transcom, pe bază de contract. În ceea ce privește Transcomul, nu avem motive speciale să ne plîngem, unitatea respectivă răspunzînd cu bunăvoință cererilor noastre.

— Pînă aici, toate bune și frumoase. Se împun, însă, ne dăm cu părerea, cîteva lămuriri. Ce e cu perioada dintre jumătatea lui martie și sfîrșitul lui septembrie? Cine a stabilit-o și, mai ales, de ce?

— Între datele amintite, se desfășoară

ceea ce noi numim aprovizionarea principală, adică încasarea și livrarea combustibililor în temeiul comenzilor programate. Ce avantaje aduce programarea? Pe de-o parte, cetățeanul primește lemnele și cărbunii cînd îi convine, pe de alta, întreprinderea noastră poate lucra în flux continuu, evitînd stocarea în depozite. Capitala are 22 de asemenea unități, a materiei prime și, desigur, suprasolicitarea pînă la dereglarea ritmicității a mijloacelor de transport. În 1969, de pildă, s-a făcut un experiment, renunțîndu-se la sistemul programării, la propunerea unui număr restrîns de beneficiari. Experimentul s-a dovedit falimentar și, în interesul bucureștenilor, s-a renunțat la el, revenindu-se la programare.

— Cum adică s-a dovedit falimentar?!

— S-a întimplat exact ceea ce noi, în cunoștință de cauză, anticipasem. Lumea a luat cu asalt depozitele spre sfîrșitul toamnei, punîndu-ne în situația, neplăcută pentru noi, dar mai ales pentru cetățeni, de a nu putea încheia livrarea decît în ianuarie 1970! Anul acesta, revin, aceeași operație s-a terminat la 14 octombrie, 8 zile mai devreme decît în 1977, 17 zile în devans față de planificări.

— E clar. Din cele ce spuneți și din cele ce știm, în sezonul actual, s-a muncit la „Combustibilul” cu trageri de înimă și cu eficiență, activitate pentru care colectivul pe care-l conduceți merită laude. Dar, iată întrebarea următoare, s-a muncit tot timpul așa, tovarășe director, sau au mai fost semnalate și, cum să le zicem, unele accidente? Ce părere aveți?

— Înțeleg unde bateți!

— Sinceri să fim, nici nu ne-a fost teamă că n-ați înțelege! Să auzim.

— Din păcate, au fost și cazuri cînd unii dintre lucrătorii noștri nu s-au achitat cum s-ar fi convenit de sarcini, întîrziînd livrarea sau, ce să mă ascund după cuvînt, sustrăgînd din cantitățile de combustibil achitate de cetățeni. De fiecare dată, colectivul întreprinderii a analizat cu exigență abaterile comise, dictînd sancțiuni dintre cele mai aspre, mergînd pînă la trimiterea celor vinovați în fața justiției, spre a suferi rigorile legii. Din acest punct de vedere, conștientă de succese, dar conștientă și de lipsuri, conducerea „Combustibilului” a studiat, studiază și va studia cu responsabilitate și atenție reclamațiile venite din partea beneficiarilor. Ele sînt, e adevărat, din ce în ce mai puține, în scădere de la an la an și nu totdeauna întemeiate, dar ne dezvăluie une-

ori amănunte de real ajutor în munca noastră, nu mereu la înălțime în ceea ce privește disciplina.

— Se poate mai concret, tovarășe Staicu?

— Se poate. Astfel, manipulanții Marcel Pavel și Nicolae Miteață de la depozitul 23, împreună cu soferul Victor Petcu de pe o mașină a Transcomului, au sustras, în timpul transportului, o parte din combustibilii destinați lui Costache Tugui din Calea Văcărești 162. Firește, omul a reclamat, noi am analizat cazul și am ajuns la concluzia că are dreptate, trimitîndu-l în judecată pe vinovați. Ba mai mult, apreciînd că șeful depozitului, Constantin Negoită, a tergiversat rezolvarea întîmpinării clientului, am dispus înlocuirea lui din funcție. O abatere asemănătoare au comis lucrătorii depozitului 63, Marin Chiriță din strada Socoloști 30 primînd cîteva sute de kilograme de lignit mai puțin decît achitase! Pentru tratarea cu indiferență a cazului, șeful depozitului, Marius Costache, a fost aspru sancționat pe cale administrativă, iar descărcătorii în culpă au fost deferiți justiției. Cum spuneam, nu toate reclamațiile au o bază reală. Uneori, ele ascund dorința unor cetățeni de a fi serviți cu marfă pe alege, fără a exista vreo justificare în acest sens. Am să dau, din mai multe, un singur exemplu, cel al Elenei Dobrescu din strada Labirint 78 care, în loc să primească lemnele și cărbunii aduși acasă, a refuzat în repetate rînduri descărcarea, invocînd fel de fel de motive, toate fără acoperire. Din cauza atitudinii sale, livrarea combustibililor s-a efectuat abia la 9 octombrie, deși data primei programări era de 21 iunie! Vă dați seama că, în tot acest interval, un autocamion a circulat de mai multe ori între depozit și locuința persoanei respective, creînd întreprinderii destule neajunsuri.

— Ne dăm seama, Dumneavoastră ați vorbit despre reclamațiile cetățenilor, zăbind asupra unor cazuri, să le zicem, limită. În general, însă, tovarășe director, care a fost, în ultima vreme, lipsa cel mai des vizată de locuitorii Capitalei?

— Mulți cumpărători s-au plîns, în anii trecuți, de faptul că aria de activitate a unor depozite e prea mare și că ei sînt obligați să parcurgă distanțe de kilometri de la domiciliu la sediul depozitului. Analizînd în C.O.M. acest punct de vedere, l-am găsit îndreptățit și, cu ajutorul municipității, am înființat recent 9 caserii teritoriale, amplasate în centrul arondă-

rii depozitelor, pe Calea Floreasca, pe Cărlărași, la Buzesti, pe Viilor, pe Șoseaua Sălaj, în alte locuri. Aș vrea să adaug, spre a limpezi niște lucruri, că orice cumpărător care dorește să se convingă personal de corectitudinea cîntării combustibililor o poate face fără nici o dificultate, stabilînd, în momentul achitării, data exactă a livrării. Numai că, spun fără bucurie cele ce urmează, nu toți cetățenii vin să se programeze și nu toți înțeleg să respecte datele hotărîte la depozit, de comun acord!

— S-ar putea să aveți dreptate. În altă ordine de idei, care sînt raporturile „Combustibilului” cu furnizorii de lemne și cărbuni?

— În general, bune. Considerăm că aprovizionarea Capitalei cu combustibili lichizi a decurs, anul acesta, satisfăcător, cantitățile primite asigurînd, atît la lemne cît și la cărbuni, necesitățile de consum și de stocare.

— Asta, cum ziceți, în general. Dar în particular?

— Avem și noi clienți noștri! De pildă, I.F.E.T. Arad a ajuns la o restanță de lemne de foc dublă la jumătatea acestei luni față de cea semnalată la sfîrșitul lui iunie. I.M. Motru ne datorează, după grafic, aproape 50 de mii de tone de lignit, în timp ce la 30 iunie restanța întreprinderii respective era mai mică. Uneori, primim la timp cantitățile prevăzute în repartiții sau în contracte, dar e în suferință calitatea materiei prime. Nu totdeauna, mă refer tot la I.M. Motru, dar și la I.M. Cîmpulung Muscel, sînt respectate prevederile legale în ceea ce privește procentul admis de praful sau de steril, în cazul cărbunilor, de unde returneri și, desigur, bătăi de cap de ambele părți. Dar și, pe bună dreptate, justificate reclamații din partea consumatorilor. Iar oalele se sparg în capul nostru pentru că, nu-i așa, omul n-are de unde să știe că butucii care-l sosec la poartă provin de la I.F.E.T. Caransebeș, Deva sau Sibiu!

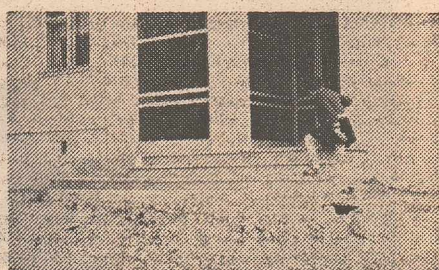
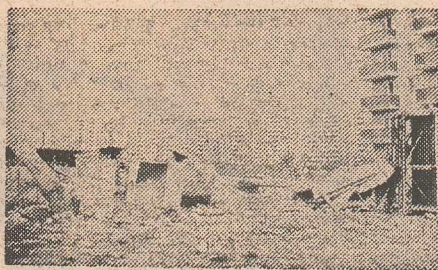
— Nu vă faceți nici o grijă, va ști! Tovarășe director Constantin Staicu, discuția noastră e limitată în timp și în spațiu tipografic, așa că n-am mai avea nimic să vă mai întrebăm. Poate, însă, că mai aveți dumneavoastră ceva să ne spuneți. Ultimele 3 minute vă stau la dispoziție.

— Activitatea noastră rămîne, în primul rînd, una economic-comercială, dar noi n-am neglijat niciodată, străduindu-ne în acest sens, aspectul ei social, latura ei umanitară. De aceea noi ne găsim astăzi mai aproape ca oricînd de oameni, ale căror propuneri le dezbatem cu luciditate și discernămint. Cetățeanul trebuie să știe că ușile noastre sînt mereu deschise în fața lui.

OVIDIU IOANIȚOIA

Sub semnul absurdului

Buldozere care acoperă cu pămînt materiale de construcții

În ultimul an, de multe ori, s-a scris în presă despre ajutorul constructorilor din toată țara dat constructorilor bucureșteni în predarea la timp și în condiții bune a unor obiective industriale, social-culturale și blocuri de locuințe.

Nu demult, mai precis în numărul 38 din 21 septembrie 1978, în revista noastră, la pagina „Flacăra la dispoziția dumneavoastră”, a apărut o sesizare a tovarășului Simion Moroșeanu, domiciliat în București, strada Lotrioara nr. 13-15, blocul V 41, din sectorul 4. Cităm din scrisoarea respectivă: „Blocul nostru a fost dat în folosință în cursul lunii iunie a acestui an, executat fiind de lotul din Arad într-un mod cu totul necorespunzător. Tavanele sînt denivelate și pătate, ușile nu se închid, lipsesc balamalele la uși, broștele sînt defecte, lipsesc pragurile de la uși, în încăperi este un curent teribil. Nu avem calorifere în baie, în loc să fie puse în băi, au fost instalate în niște boxe aflate între etaje. Dacă nu se iau măsuri urgente, nu știm ce vom face la iarnă în aceste condiții”. În urma acestei sesizări Direcția generală pentru dezvoltarea construcțiilor de locuințe, social-culturale și administrație locativă din București expediază adresa cu nr. 48053 ; 3552 ; 5213 ; 1758/S pe data de 11 septembrie 1978, tovarășului în cauză prin care se specifică

că: „delegatul D.G.D.A.L. și I.J.C.M. Arad, împreună cu dv. au stabilit măsurile de remediere pe care constructorul le-a și executat în 48 de ore”.

Deci, pînă acum au trecut multe ore, chiar săptămîni întregi. Ne-am deplasat într-una din zilele trecute pe șantierele I.C.M.I.-Arad. Era ora 14 — oră de vîrt în activitatea constructorilor de pe orice șantier.

La baraca tovarășului Dimitrie Moraru, maistru, șeful lotului și nicidecum inginer și șef de șantier, cum se scrie în adresa 765/5 din 30.05.1978 (expediată tot de aceeași direcție prin care se specifică că T.C.J.-Arad va executa remediile de construcții și instalații pînă la recepția preliminară) îl găseam doar pe Valentin Ghell, normator. Acesta îmi întoarce grăbit spatele, spunîndu-mi: „După ce stăm aici în Capitală și facem construcții — aștia ne și reclamă peste tot”. Aveam să aflu mai apoi că normatorul stă, de fapt, cu familia prin Băneasa și nu în Arad.

Proptit în cot și savurînd discuția, sudorul Matei Satmari, gătit sârbătorește, îmi spune că sarcina lui s-a terminat aici. Pleacă acasă, dacă va găsi bilet de tren pentru diseară. Îl întreb cum s-a lucrat. „În general prost! A fost o lipsă de organizare. Treaba mea ca sudor am

făcut-o bine. Am semnat și răspund pentru aceasta”.

Alt muncitor, buldozeristul Constantin Iordache zis Ploieșteanu, deoarece locuiește în Busteni, lucrează la T.C.M.M.-București. „Le-am dat o mină de ajutor celor de la Arad. M-au cazarat aici și mi-au spus că dacă nu plătesc chirie să-i ajut cît pot la treabă. (Ciudată explicație!) Astfel, am salvat de la acoperirea cu pămînt sute de vagoane de fier-beton, de dale pentru drumuri, scindurii și alte materiale de construcție. Cei de la drumuri acoperă totul cu pămînt”.

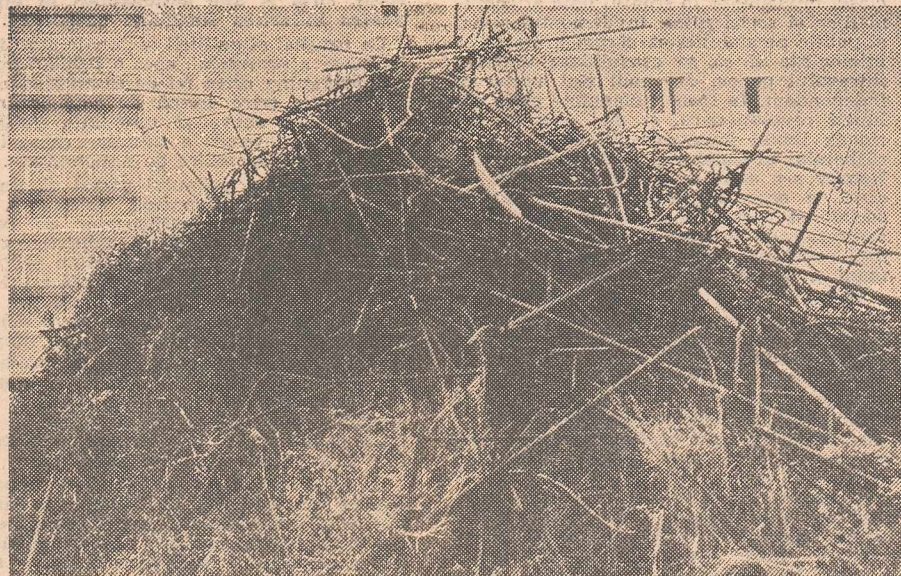
Apare într-un tirziu și Dimitrie Moraru, șeful lotului.

— Ne-au făcut greutăți, zice. Cei de la Proiect-București, chiar și locatarii din

imobil și celelalte întreprinderi cu care am colaborat. De exemplu, celor de la Construcții industriale agrozootehnice le-am dat două kilograme de coniac să ne lase schela două zile să terminăm și noi. Au luat coniacul iar peste noapte au plecat cu schela cu tot.

Ciudată și explicația lui Dimitrie Moraru. Ciudată este și lipsa de organizare din acest șantier, unde se acoperă cu buldozerul materialele bune de construcție. Cit despre calitate și termenele de remediere a lucrărilor care se anunțau de mult gata — ce să mai vorbim! Imaginile spun totul.

Fotoreportaj de SORIN POSTOLACHE

Tone întregi de armătură strînse de lama buldozerului.

La Cluj-Napoca, pe traseele integrării învățământului superior, o singură problemă, care le cuprinde pe toate celelalte:

CUM GOSPODĂRIM MATERIA CENUȘIE

(Urmare din pag. 1)

fost posibil, am încercat să desprindem concluzii cu un caracter mai general, plecând însă de la bun început de la premisa că nu este cazul să forțăm uși deschise să repetăm lucruri indeobște cunoscute, pe fundalul unei realități fundamentale: prin înfăptuirea indicațiilor secretarului general al partidului, a directivelor programatice de partid, se realizează în țara noastră, așa cum se arată și în proiectul Legii învățământului, „perfectionarea și modernizarea permanentă a învățământului de toate gradele, dezvoltarea sa pe baze revoluționare, în strânsă legătură cu cerințele vieții economice și social-culturale ale României”.

Integrarea este un bun câștigat — au subliniat și interlocutorii noștri — s-a acumulat experiență, institutele de învățământ superior din Cluj-Napoca și-au creat o bază materială proprie, s-au cristalizat diverse modalități pentru antrenarea studenților și cadrelor didactice în sfera integrării. Ceea ce se cere acum este nu să recapitulăm succesele, ci să discutăm mai mult despre problemele deschise. S-au exprimat și păreri privind necesitatea unui salt calitativ și în domeniul integrării, ținându-se seama de considerente evidente: păstrarea unui just echilibru, armonizarea celor trei fațete care formează un singur tot; și necesitatea stringentă ca integrarea de azi să răspundă cerințelor României de mine.

INDUSTRIE DE VIRF, LĂCĂTUȘERIE DE RÎND

— Tovarășe profesor Arpad Kélemen, sintezi decanul unuia din cele mai strălucite facultăți din țară cu profil tehnic. Anul acesta, media de admitere „minimă” a fost zece. Despre fructuoasă activitate de cercetare stau măturie, între altele, prestigioase lucrări ale dv. și ale colegilor, publicate și apreciate în țară, în S.U.A., Marea Britanie etc. Cit privește a treia fațetă a integrării, atelierele de producție ale facultății vor da în acest an o producție de peste zece milioane de lei, ceea ce reprezintă poate un record pe țară, dacă-l raportăm la numărul studenților. Oricum, se pare că producția azi mai mult decât cheltuiește statul pentru educarea studenților dv.

— Și totuși sint departe de a mă declara mulțumit. Eu ca profesor, conștient de menirea sa, ca cetățean al acestei țări la a cărei ridicare trebuie să contribuie din toate puterile, sint dator să mă raportez la nivelul mondial și nu la cutare facultate din țară pe care facultatea noastră a întrecut-o sau nu, la un indice sau altul. După părerea specialiștilor, anii 1975—1982 vor aduce cel mai mare salt cunoscut în istoria tehnicii. Computerizarea afectează treptat toate sectoarele economice, microcalculatoarele, microprocesoarele sint pe cale de a înfăptui, sub ochii noștri, o adevărată revoluție. Dv știți că azi s-a ajuns, datorită calculatoarelor electronice și automatizării, ca cinci milioane de locuitori ai unui mare oraș să fie zilnic transportați cu metrourul de... 2.000 de salariați? Bineînțeles, posibilitățile și cerințele țării noastre sint și rămân circumscrise unui anumit context și nu trebuie să ducem prea departe comparații care ne-ar putea duce la concluzii greșite. Problema care se pune însă este aceasta: dacă în acești ani, 1975—1982, se decide, într-o mare măsură, și locul pe care-l vom ocupa noi, ca națiune, pe o perioadă mai lungă în viitor, într-o lume dominată de tehnologie, cum ne pregătim noi, și cum îi pregătim pe studenții noștri, pentru această confruntare?

● Invățământ.

— Se impune diminuarea ponderii cursurilor descriptiv-empirice, tehnologice, care în prezent, după aprecierea mea, ocupă, în mod inadmisibil, pînă la 50 la sută din volumul cursurilor din anii III, IV și V. Am văzut caiete de notițe ale unor studenți din anii superiori în care, pe parcursul a zece și sute de pagini nu apărea nici o formulă. Totul nu era decît descriere. Or, cu laturile descriptive studenții se pot familiariza, în cadrul integrării, în activitățile practice, productive. La curs trebuie pus un accent mai mare pe matematică și fizică de nivel ridicat, pe tehnici de calcul moderne.

● Cercetare.

— Baza oricărei cercetări tehnice, elementul de pornire, rampa de lansare este informația la zi. Subliniez: la zi. De ne place sau nu, tehnica progresaază atât de rapid, încît chiar și rezultate de acum patru sau cinci ani pot fi azi perimate. Or, noi, Facultatea de electrotehnica, sintem lipsiți uneori de informație științifică vitală. „Toate cadrele didactice trebuie să fie buni specialiști și buni educatori, avînd îndatorirea de a se preocupa permanent de pregătirea elevilor și studenților pe baza celor mai noi realizări din domeniul științei, tehnicii și culturii...”, se arată în articolul 14 din proiectul Legii învățământului. Și la articolul 45 se

vorbește despre „însușirea de către studenți a celor mai noi realizări din domeniul științei, tehnicii și tehnologiei...”. Dar cea mai lesnicioasă cale, cea mai sigură — dacă nu singura — pentru a afla și a împărtăși și altora aceste noutăți e oferă publicațiile științifice. Nu avem pretenția să primim zece de reviste și publicații, dar cel puțin să ni se trimită, de către un for central, rezumate traduse, selective cu informații.

De reținut că activitatea profesorilor și studenților Facultății de electrotehnica și a colegilor lor de la Politehnica din Cluj-Napoca este nemijlocit legată de producția materială, de sectoare-cheie, precum construcția de mașini, electronica și electrotehnica, mecanica și că de o bună informare pot depinde rezolvări tehnice originale, imediat aplicabile în producție, care ar aduce statului importante beneficii inclusiv lei-valută, din care s-ar acoperi înmîit cheltuielile necesare documentării.

● Producție.

— Din păcate încă prea mulți dintre studenții noștri — continuă decanul Facultății de electrotehnica — pîlesc, fac lăcătușerie, care, de fapt, s-a interzis în învățământul superior. În loc să producem serii mici pentru industria de virf, așa cum s-ar cuveni politehnicilor, preluăm seriile „din coadă”, livrăm noi industriei ceea ce ea refuză sau nu-i convine să producă. Bunăoară, tablourile electrice pe care le livrăm „Tehnofrig”-ului sint bune pentru practica anului I, dar nicidecum pentru anii superiori.

ATELIERELE DE PRODUCȚIE: LOCOMOTIVA CU ABUR SAU DIESEL ELECTRICA?

Situația atelierelor este complicată și pe plan juridic.

— Decretul nr. 14/1976 privind înființarea, organizarea și funcționarea unităților de producție, cercetare, proiectare și servicii pentru integrarea învățământului superior cu producția și cercetarea științifică — ne explică prorectorul, profesorul universitar Teodor Alb — a fost conceput doar ca un „decret experimental”. Acum funcționăm oarecum în virtutea inerției, ceea ce creează mari dificultăți, de pildă în aprovizionarea atelierelor cu materie primă.

Am cerut păreri și cu privire la practica studenților în uzină. Profesorul emerit inginer Alexandru Domsa, eminentul om de știință, promotor al metalurgiei pulberilor în țara noastră, rector timp de 20 de ani al politehnicii clujene și cu 45 de ani vechime în învățământul superior, adoptă un punct de vedere extrem. El crede că ar trebui renunțat total la practica în uzină, în forma actuală:

— Nu dă rezultate prea bune. Firește, nu obiectez împotriva principiului. Dimpotrivă. Dealtfel, el se înfăptuiește cu succes și în alte țări. Studentul este obligat să facă practică în uzină, altfel nu poate promova. Se angajează pe o perioadă de timp — o lună, o lună jumătate — într-o uzină pe profil. Lucrează cot la cot cu muncitorii, acumulează experiență și, revenit la facultate, este examinat de o comisie de profesori, care stabilește gradul de asimilare a cunoștințelor și deprinderilor căpătate.

— Întreprinderile noastre sint analizate, de toți, și la toți indicii: cum își realizează planul valoric, sarcinile de export etc. etc., dar nimeni nu le întreabă cum participă, cum ajută efectiv la practica

studenților — este de părere profesorul doctor docent Imre Székely, responsabilul cu probleme profesionale în Comitetul de partid al politehnicii.

Părerile sale privind practica studentescă sint cu atît mai valoroase cu cît el însuși a intrat ca ucenic, acum patru decenii, pe poarta fabricii „Dermata”, a devenit calfă, maistru, a urmat școli superioare avînd azi 30 de ani vechime în învățământul superior tehnic.

— Aceasta este constatarea mea — continuă el: marea majoritate a uzinelor clujene nu pot asigura practica în bune condiții. Cîțiva studenți participă efectiv, ceilalți doar se uită. Cel mai bun lucru ar fi să li se dea posibilitatea să se încadrează în uzină. Acum doi sau trei ani am fost martor la o experiență extrem de reușită la „Unio”-Satu Mare. Studenții noștri s-au încadrat într-un loc greu de muncă, la turnătorie, și au depășit planul la toți indicii.

— Cum apreciați integrarea în atelierele de producție ale politehnicilor?

— Ele sint un lucru bun, dar trebuie să avem în vedere eficiența de perspectivă, nu numai pe cea imediată. Atelierele noastre reprezintă astăzi într-o anumită măsură un fel de continuare a atelierelor din școala medie. Or, nu acesta este rostul lor. Toți se preocupă de coeficientul lei/student. Este foarte îmbucurător că în 1977 acesta este în continuare creștere, dar eu cred că a sosit momentul ca specialiștii să determine nivelul, proporția optimă spre care trebuie să tindem, ținînd seama de ansamblul cerințelor integrării și nu numai de o latură sau alta. Poate actualul nivel de producție al atelierelor este, din acest punct de vedere, prea ridicat. Sau prea coborît. Nu știu. Trebuie însă să optimizăm științific cifra, printr-o largă consultare a specialiștilor, nu să procedăm empiric. În ce mă privește, pe plan educativ, tehnic, eu apreciez că randamentul actual al atelierelor politehnicilor se situează cam la nivelul unei locomotive cu abur.

UNEORI LA PRACTICA STUDENTUL APLĂ ȘI CUM MIROASE CĂMAȘA OMULUI CARE TAIE LEMNE

Probleme intrucivă mai ușor de rezolvată a pus și pune integrarea la Universitatea „Babeș-Bolyai”.

— Merge din ce în ce mai bine — este de părere profesorul universitar doctor Grigore Drondoe, secretarul comitetului de partid al universității. S-au dat indicații mai clare, mai diferențiate pe profilul de institute și chiar de facultăți. Acum desfășurăm practica în module. Perioadele le alegem noi, ceea ce permite mai multă elasticitate, o mai bună adaptare la nevoile reale. Am încercat și soluții noi, la Facultatea de studii economice și la Filologie s-au înființat birouri pentru terți, la care unitățile economice se pot adresa pentru expertiză contabilă, analize economice, statistice etc. Antrenarea cadrelor didactice și studenților sociologi, economiști, matematicieni, istorici etc. în alcătuirea unor monografii ca „Țara Oașului”, în lucrări ample despre recrutarea, pregătirea și folosirea forței de muncă, despre evoluția cererii de consum a populației și a necesarului de servicii în următorii zece ani în județul Cluj etc. are două consecințe majore: pe de o parte, studenții, ajutînd cadrele didactice și lucrînd alături de ele, învață concret cum se realizează o cercetare, pe de altă parte, vin în contact cu viața adevărată. Mulți studenți au crescut „în seră”, sub aripa protectoare a căminului pă-

rintesc. În Oaș, ei află cum miroase cămașa omului care taie lemne și cum muncește, cum trăiește, cum gîndește.

Integrarea a pus probleme mai dificile la Facultatea de studii economice, la Drept și la unele facultăți cu profil de științe ale naturii.

— Citeodată nu avem nici scaune, fără să mai vorbim de birouri; stăm pe sală — ne spun studenții Emil Culda și Ioan Mureșan, anul IV, Finanțe-Contabilitate. Chestia cu scaunul nu e legată de comoditate, are valoare de simbol. În întreprinderi, mulți dintre noi nu-și găsesc locul.

Se pare că nici viitorii juriști, procurori și judecători nu se bucură de o atenție deosebită în practica pe care o fac în instituțiile în care, miine, vor intra pe poarta principală: consilii populare, tribunale, procuratură.

DETECTĂM UN ATOM LA UN MILION, DAR NU ȘI PROBLEMELE TEHNICE PRIORITYRE

Pline de miez sint observațiile lui Mircea Popescu, student în anul V la fizică, vicepreședinte al Consiliului Uniunii Asociației Studenților Comuniști pe universitate.

— Care este experiența dv. concretă în domeniul integrării, tovarășe Mircea Popescu? Sintezi în anul V și puteți vorbi în cunoștință de cauză.

— Noi, cei de la fizică, avem un atelier și laborator de cercetare, prototipuri și microaparatură. În momentul de față, un colectiv de cadre didactice, ajutat de cîțiva studenți, este angrenat într-un contract pentru executarea de instrumentar criotehnic (tehnica temperaturilor foarte joase), colectiv condus de profesorul doctor docent Iuliu Pop. Este o cercetare într-un domeniu de mare noutate și care, între altele, poate contribui la reducerea importurilor. Din păcate, această reușită activitate de integrare este, intrucivă, singulară. Eu socotesc că studentul fizician în anii terminali trebuie și poate să abordeze probleme principale noi (firește, sub îndrumarea cadrelor didactice), în timp ce viitorul inginer optimizează probleme deja rezolvate din punct de vedere principal.

— La ce lucrează studenții de la fizică?

— Aparatură optică, truse optice, stabilizatoare de tensiune... Toate acestea sint utile pentru anul I sau II. Practic, nu mai ai ce învăța după aceea.

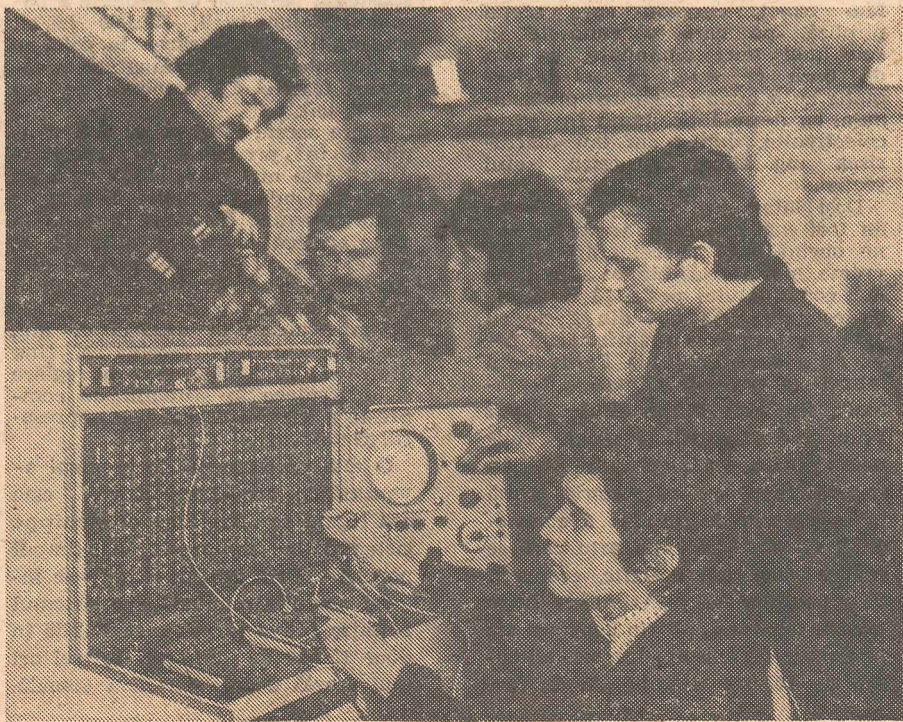
— Dar la ce fel de activitate de integrare vă gîndiți?

— Bunăoară, în agricultură nu există încă în uz curent un aparat de măsurat umiditatea boabelor. Vă dați lesne seama de importanța practică a unui asemenea aparat. S-ar putea proiecta, prin efect capacitiv sau inductiv. Iată, în adevăr, o treabă pentru un student fizician din anii mari și cu folos pentru economia noastră națională.

— Ce vă împiedică să realizați astfel de aparate?

— Oricît ar părea de curios, noi nu avem un for care să ne spună: în județul Cluj sint următoarele probleme tehnice, pe profilul vostru și care își așteaptă urgent rezolvarea: nr. 1, nr. 2, nr. 3 ș.a.m.d. Nu cunoaștem ce își propun întreprinderile să rezolve, nimeni nu ne informează. Și cite nu am putea face! Studenții fizicieni dispun de aparatură modernă, pe care au învățat s-o minuiască, tehnici fine de rezonanță magnetică nucleară, rezonanță magnetică de spin, cromatografie de gaz, analiză prin activare cu neutroni etc. De exemplu, prin această ultimă tehnică se poate detecta prezența unui atom de impuritate la un milion de atomi. De regulă, întreprinderile nu posedă asemenea tehnici de investigare a materiei. Noi nu prea avem posibilitatea să le folosim — mă refer la studenți — pentru scopuri practice. Studenții din anii III, IV și V ar proiecta, cei din anii I și II ar executa în atelier — aceasta ar fi o integrare bună. E drept, studenții chimiști sint mai favorizați, au industria „lor”. Noi facem truse, și e păcat. Drept rezultat, o integrare sub nivelul posibilităților noastre. Aceasta face ca mulți studenți din anul terminal să se cantoneze în lucrări cu caracter teoretic, din care iese un bun articol de revistă și cam atît.

Observațiile viitorului fizician Mircea Popescu, care de pe acum privește cu o undă de nostalgie facultatea de care se desparte, sint semnificative pentru ceea ce am putea denumi o sănătoasă nemulțumire, adică dorința de mai bine care-i animă deopotrivă pe profesori și pe studenți. S-a realizat și se realizează mult în institutele de învățământ superior din Cluj-Napoca pe planul integrării (cu titlu de curiozitate menționăm că doar analiza îndeplinirii planului pe 1977 la acest capitol, la Institutul politehnic, cuprinde 45 de pagini la un rînd). Ceea ce doresc cu toții este însă ca, în acest cadru favorabil, să dea țării tot mai mult din ceea ce reprezintă, în fond, unica justificare a prezenței lor într-un institut de învățământ superior: materia cenușie.

Argumente concrete pentru o nouă teorie generală a energiei

Între cele șapte pericole imanente ce amenință viitorul omenirii, (personificate în prezicerile viitorologilor cu cei șapte cavaleri ai apocalipsului), poluarea mediului ambiant și epuizarea izvoarelor de energie stîrnesc cele mai aprige discuții și controverse în lumea specialiștilor. Cu toate acestea, de foarte puține ori s-a vorbit, și asta numai în mod accidental, despre legătura nemijlocită dintre aceste două fenomene ale contemporaneității. După o opinie recentă, utilizarea incompletă a energiei înseamnă poluare sau, altminteri spus, distrucția mediului ambiant prin noxe de cele mai variate origini reprezentate, în ultimă instanță, efectul relației conflictuale dintre producția și cheltuielile energiei create în instalații industriale.

Această nouă teză, primită cu un deosebit interes la cea de-a IX-a Conferință internațională de energetică industrială, ținută la București la începutul lunii septembrie, aparține unui larg grup de cercetători brașoveni și bucureșteni, conduși de inginerul Alexandru Forje de la Institutul de studii și proiectări energetice din Capitală. Contribuții de esență la elaborarea ei au adus prof. univ. dr. Giuseppe Munteanu, conf. univ. dr. Ioan Iuța, conf. Florin Predan, conf. univ. Radu Iovănaș, toți de la Universitatea din Brașov, precum și cercetătorii ing. Dumitru Pascu, ing. Dragoș Stănculescu, ing. Manuela Elena Ghindea din București.

— Teza noastră — ne mărturisește șeful colectivului de cercetători, inginerul Alexandru Forje — a pornit, de la o situație de fapt, de la o constatare obținută cu mijloace empirice: în lume, la ora actuală, se produce de cinci ori mai

multă energie decît reclamă strictul necesar. Din totalul energiei realizate, cu alte cuvinte, abia a șasea parte ajunge să fie cheltuită cu folos, iar aproximativ cinci șesimi se irosească datorită ignoranței, lipsei de interes, lipsei de educație și disciplină, lăcomiei etc. Cu toate acestea, paradoxal, lupta pentru utilizarea rațională a energiei vizează numai această a cincea parte, în vreme ce celelalte cinci șesimi sînt ignorate aproape cu desăvîrșire. Un exemplu: dintr-o tonă de cărbune aruncată în cuptorul unei termocentrale se produce o anumită cantitate de energie, dar abia a cincea parte contribuie în mod direct la alimentarea și punerea în funcțiune a unor instalații industriale.

Fenomenul este posibil — susțin în continuare autorii acestei idei-manifest — din pricina lipsei de corelare dintre teoriile existente și legile de transformare a materiei, deci printr-o stare permanentă de discontinuitate între teorie și experiență. Creatorii de teorii concep structuri, extaziindu-se în fața eleganței formelor, în vreme ce experimenterii sînt siliți să-și desfășoare activitatea handicapați de probabilitatea statistică și, implicit, de empirism. Mai mult decît atît: în cadrul unor procese tehnologice, cum sînt de pildă topirea, tratamentele termice, sau tăierea metalelor, specialistul rutinat respinge pur și simplu ajutorul pe care îl oferă ecuațiile și principiile de fizică fundamentală, cu toate că numai cu ajutorul lor el poate cu adevărat gândi și acționa în tehnologie.

Nu e de mirare dacă — potrivit teoriei enunțate mai sus — transformarea energiei la tensiuni înalte se calculează astăzi după formule evasiempirice.

În esență grupul de cercetători conduși de inginerul Alexandru Forje propune o amplă acțiune pentru elaborarea unei noi teorii generale a energiei, a unei energii matematice, bazată pe ecuații și formule noi, capabile de a cuprinde în termeni matematici aspectele concrete și legile intime ale materiei. Vom prezenta în continuare cîteva din invențiile și inovațiile colectivului amintit, realizări ce se recomandă în primul rînd drept argumente îndubitabile în sprijinul teoriei propuse.

Vom aminti în primul rînd procedeul de tratare cu ultrasunete a acumulatorilor, descoperit de conferențiarul dr. Ilie Gavrilă din Brașov, prin care, în mod practic se dublează viața unei baterii de autovehicul. Este vorba, așa cum am avut prilejul să o arătăm și cu altă ocazie, de o mărire a capacității de ionizare a electroliticului, deci de creșterea energiei de reacție a acestuia asupra plăcilor din acumulator. Descoperirea a fost publicată în revista engleză „Ultrasonics” sub titlul „The influence of ultrasound on the capacity of lead accumulators”. Punerea ei în practică ar aduce, pe plan național, o economie de 10 000 tone plumb anual.

Măsurînd parametrii liniilor aeriene electrice de înaltă tensiune, conferențiarul universitar Florin Predan a ajuns la concluzia că rezistența în lungul conductorului nu este o constantă, ci variază cu tensiunea. La 400 KV, de pildă, rezistența conductorului ar trebui să fie de 2,1 ori mai mare decît rezistența luată în prezent în calcul de către proiectant. Descoperirea, realizată prin folosirea unor ecuații mai complexe decît cele ale lui Maxwell, oferă o explicație în legătură cu pierderile de energie din con-

ductorii aeriene, fenomen care preocupă atît de intens pe specialiști.

În cadrul aceleiași teorii generale, colectivul condus de inginerul Alexandru Forje a propus recent o invenție privind un nou sistem de aprindere a motoarelor cu explozie. Prin noul procedeu, — susțin inventatorii — arderea amestecului carburant este totală, consumul de benzină se reduce cu 15—20 la sută, iar gazele poluante dispar cu desăvîrșire prin combustia integrală a oxidului de carbon pe care îl conțin în proporție de 50% gazele de eșapament.

Un alt argument în sprijinul teoriei amintite îl constituie și invenția prof. universitar Constantin Iliescu: tăierea prin forfecare pură a metalelor fără utilizarea căldurii. Realizarea a fost prezentată pe larg într-un articol anterior apărut în revista noastră.

Toate acestea mai prezintă un alt argument capital: emisiile poluante nu sînt altceva decît risipă de energie, sau folosirea incompletă a potențialului energetic implicat într-un proces tehnologic.

Noutatea și marea originalitate ale noii teorii, prezentată la cea de-a IX-a Conferință internațională de energetică industrială, ne obligă deocamdată la aprecieri decente. Cuvîntul hotărîtor îl vor avea, evident, specialiștii. În ceea ce ne privește, ne exprimăm deocamdată bucuria și mîndria că ea reprezintă proprietatea intelectuală a unor cercetători români, care după ani de studii și experimente neobosite propun științei și practicii curente o nouă teorie generală a energiei.

LIVIU TIMBUS ■

Pentru producerea „Trofoparului” nu mai este nevoie decît de un liofilizator. Dar acesta se găsește chiar în curtea Biofarmului!

„În cursul evaluării eficacității unui nou medicament, pentru un farmacolog este foarte importantă urmărirea, prin relație de feed-back a cercetării experimentale și clinice. O astfel de cale a fost folosită în cursul experimentării clinice a unui nou produs — Factorul Hepatoprotector — F. H. — (denumirea comercială TROFOPAR) în perioada 1974—1977”. Cu aceste cuvinte își începe prefața dr. M. Timar, creatoarea produsului numit, a cărui istorie este pe cit de interesantă, tot pe atît de lungă. Lucrînd în cadrul Institutului de cercetări farmaceutice, dr. M. Timar, după studii îndelungate, a pus la punct acest medicament, cu o largă folosință în maladiile hepatice și care, urmînd căile de experimentare enunțate încă din prefața volumului editat cu prilejul mesei rotunde din 4—5 octombrie 1977, des-

fășurată la Cluj-Napoca, cu o largă participare românească și străină. Avînd în față acest unic document, care nu este însă singurul, oricine își poate da seama de volumul uriaș de muncă cit și de încărcătura de responsabilitate pe care și le asumă un cercetător atunci cînd vrea să pună la îndemîna omului un mijloc de apărare a sănătății acestuia.

Dr. M. Timar nu mai este o femeie la prima tinerețe, dar se află la prima sa tentativă de acest gen, produsul intitulat „Trofopar” constituînd, în ciuda singularității sale, o descoperire de mare valoare, ceea ce o îndrituiește pe autoare să afirme, și credem pe bună dreptate, că, uneori, efortul de o viață se poate concentra într-o singură realizare care să valorifice o întreagă existență de muncă.

Încă din 1974, „Trofoparul” a fost omologat, dar drumul său către oameni, către vitrinele farmaciilor continuă încă să se lase așteptat. Autoarea, ușor dezamăgită, nu a renunțat însă la speranță continuîndu-și cercetările de perfecționare a medicamentului, de uzură a tehnologiei lui de fabricație. În fapt despre ce este vorba? Pentru producerea „Trofoparului” este necesar un aparat numit liofilizator, o instalație care există în țară și chiar la București într-o serie de întreprinderi, unele dintre acestea fără nici o legătură cu industria de medicamente, cum ar fi întreprinderea de pielărie „Flacăra roșie”, dar și în dotarea altora, specializate în producerea medicamentelor, cum este „Biofarmul”. Și-atunci inventatoarea, după ce a produs „Trofoparul” în condiții de laborator, a apelat la bunăvoința celor de la „Flacăra roșie” pentru acel liofilizator, vrînd să sporească pe cit posibil cantitatea ce se putea obține prin mijloacele de care dispunea institutul unde lucrează. Dar, la un moment dat, „Flacăra roșie”, din necesitatea unor întrebunțări specifice pielăriei nu a mai putut pune liofilizatorul la dispoziția dr. M. Timar, urmînd ca preocuparea pentru soarta sa să fie preluată de „Biofarm”. Întreprinderea numită se află în extindere iar pînă să vină rîndul liofilizatoarelor, aflate dealfel în curtea acestei unități industriale, „Trofo-

parul” se produce tot în institut și tot în cantități total insuficiente.

Desigur, aceste circumstanțe pot avea explicații reale, obiective, însă nu-i mai puțin adevărat, cel puțin aceasta este părerea noastră, s-ar fi putut face mult mai mult pentru a se grăbi intrarea în producția de serie a medicamentului. Au existat promisiuni din partea conducerii tehnice a „Biofarmului” făcute chiar revistei noastre, dar ele nu au devenit realități, deși chiar unii dintre oamenii muncii din întreprinderea respectivă beneficiaseră de „Trofopar”!

Repet: de la omologare și pînă în prezent au trecut 4 ani încheiați, în care timp medicamentul a fost testat și parat-testat în numeroase clinici ca și în cazurile izolate, deci alți ani în care concluziile se puteau impune de la sine. Oare „tactica” impunerii unui astfel de produs, ori a altuia, necesită chiar decenii la rînd? Sigur că se cere o rigurozitate maximă, atunci cînd este vorba despre trimiterea în comerț a unui produs farmaceutic, dar nu există și în această privință o limită? O limită bine calculată în fenomenul de înlănțuire a funcționalității verigilor, ce constituie „lanțul” specific punerii în circulație în folosul oamenilor bolnavi a unui medicament nou?

MANOLE CARTAN ■

Maistrul Mihai Ciocan — un izvor de idei

Pasiunea pentru tehnică a maistrului chimist Mihai Ciocan datează de peste două decenii. Nu-și mai amintește cu ce a început dar multe din ideile sale au prins viață în mai toate întreprinderile prin care a fost nevoit să treacă în cei 19 ani de muncă. La C.I.L. Bacău a lăsat un sistem de dozare a apei amoniacale la obținerea emulsiei de parafină (pînă atunci dozarea se făcea cu găleata) și un sistem de descărcare a cisternelor de acid sulfuric. La Săvinești, la instalația de piroliză, a conceput un cuptor de ardere a negrului de fum. La Craiova, tot la o instalație de piroliză, un sistem de spălare a filtrelor. Apoi, un sistem de spălare a filtrelor de ulei Qwency la piroliza din Pitești, instalație în care lucrează de 10 ani, impliniți pe 11 octombrie.

De fapt, abia la Combinatul petrochimic Pitești a putut să-și pună în valoare întreaga sa capacitate de creație. Aici a găsit un colectiv care să-l înțeleagă și să-l ajute ori de cîte ori ideile îi clocoțeau în minte. Și, vorba unui coleg, ideile sale țîșneau parcă dintr-un izvor, curgînd acolo

unde setea era mai nepotolită. Mai exact, curgeau spre secția piroliză, pe care o cunoaște în cele mai mici amănunte, ca om de bază ce este, ca șef de formație cu o bună pregătire profesională, cu destulă prestanță în cadrul colectivului, după cum îmi mărturisise ing. Mihai Georgescu, șeful secției.

Deși intervențiile sale creatoare au fost numeroase în acești ani, să ne oprim doar la cele din ultima vreme, mai ales că ele au adus și aduc combinatului peste 3 milioane lei economii. Așadar, din fișele cu care s-a înscris la manifestările celei de a doua ediții a Festivalului muncii și creației „Cîntarea României”, fișe prin intermediul cărora l-am și descoperit, dealfel, reținem: „Utilizarea surplusului de etan rezultat în proces ca materie primă în cuptoarele de piroliză a amestecului C₂—C₃” (inovație prin care se reduce consumul specific, economii de un milion lei); „Asimilare filtre pentru separare apă din benzine” (se înlocuiesc filtrele din import, economii de 100 000 lei/an); „Modificare

a sistemului de golire polimeri din coloana D 202” (se elimină poluarea apelor reziduale, economii de 300 000 lei/an); „Modificarea sistemului de armături și conducte la F 231” (se scurtează perioada de atingere a parametrilor nominali, 700 000 lei/an economii); „Modificarea la coloana de depentare” (se îmbunătățește calitatea fracției C₅, economii de un milion lei).

Toate aceste inovații au și fost aplicate în producție, cu rezultate dintre cele mai bune, după cum ați putut constata. Un motiv în plus de bucurie pentru maistrul Ciocan. Cu toate acestea el este nemulțumit și are motive serioase să fie. De ce? Pentru că i-a rămas alte soluții propuse care, deși extrem de utile și deși avansate în urmă cu doi ani, nu-și găsesc încă rezolvarea. Una dintre ele ar fi „Sistemul de reglare și recirculare în sistemul de compresie a gazului cracat la compresorul G 201”.

O altă propunere, de asemeni avansată în urmă cu doi ani, este cea legată de „Reglarea presiunii pe sistemul de compresie în timpul pornirii”. Prin realizarea ei s-ar înlocui operația manuală, iar sistemul ar intra într-o funcționare stabilă în doar 15—20 de minute, de trei ori mai scurtă decît perioada actuală.

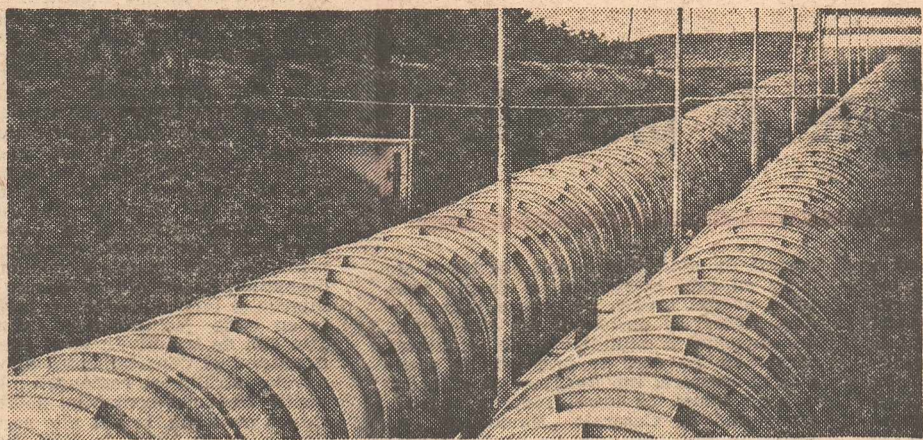
Și în acest caz, totul s-ar putea realiza cu eforturi proprii, cu materiale care se pot procura ușor, fără prea mari cheltuieli, în schimb cu economii la fel de importante ca și în exemplul precedent.

Meșterul se întreabă, fiindcă nimeni nu i-a dat vreun răspuns, unde s-au poticnit oare aceste idei valoroase? Știe că de nivelul secției, deci acolo unde au valoarea soluțiile sale, au trecut primind referate favorabile. E nevoie deci de un răspuns cit mai urgent, pentru că ar fi păcat să se stopeze elanul creator al acestui muncitor care, la ora cînd citiți aceste rînduri, se ocupă de rezolvarea altor probleme ce vizează producția combinatului, cu nimic mai prejos decît cele semnalate: recuperarea a 70—80 tone de condens impurificat cu ulei, modificarea unei coloane de depentare ș.a.

Desigur, ar fi încă multe de spus despre maistrul chimist Mihai Ciocan, despre spiritul său inventiv. Ne oprim însă aici, nu înainte de a-l felicita pentru tot ce a realizat în această perioadă așteptînd re-deschiderea unor dosare cu prea mult praf pe ele și, mai ales, aplicarea în practică a soluțiilor sale, care vor aduce combinatului alte milioane lei economii.

CORNEL GALBEN ■

Terasa Covurluiului — de trei ori mai bogată

Un prim argument al rindurilor de față? Timp de cinci ani consecutiv, în întrecerea cu celelalte institute de proiectare la lucrările de investiții, I.S.P.I.F.-ul, mai pe larg Institutul de studii și proiectări pentru îmbunătățiri funciare, a cucerit Ordinul Muncii clasa I, a II-a și de trei ori clasa a III-a. Un al doilea argument? În cadrul recentei expoziții a materialelor de construcții de pe platforma din Militari, onorată de vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu, I.S.P.I.F.-ul a expus câteva importante și apreciate soluții privind reducerea consumurilor de materiale la lucrările de irigații și îmbunătățiri funciare. Să notăm câteva din aceste soluții: reducerea tubulaturii de azbociment, reducerea consumului de metal la impermeabilizarea canalelor, folosirea tubulaturii de materiale plastice în drenarea dealurilor supuse eroziunii, sau înlocuirea barajelor din beton și beton armat, în combaterea torențelor, prin baraje de pământ armat cu fibre sintetice. Un al treilea argument? Faptul că în domeniul executării lucrărilor de îmbunătățiri funciare țara noastră se situează la ora actuală printre primele din lume. Iată și câteva cifre ilustrative: în anul 1944 țara noastră dispunea de o suprafață irigată de 200 000 hectare, deși exagerăm destul de mult acordând roților de grădină, instalații primitive, titlatura de instalații de irigații; în 1965, țara noastră

dispunea de o suprafață de peste 1 milion de hectare, pentru ca în numai alți 13 ani, adică până la ora actuală, alte două milioane de hectare de pământ să cunoască puterea binefăcătoare a irigațiilor. Aceste cifre îi obligă pe marii specialiști ai lumii să vorbească despre o adevărată școală românească de lucrări funciare. Să amintim în acest sens că, datorită experienței și renumelui de care se bucură pe mapamond, specialiștii noștri au fost solicitați să construiască marea complex de îmbunătățiri funciare din Rakka (Siria) unde amenajează o suprafață de 27 000 de hectare.

Un al patrulea argument, de altfel obiectul acestor rinduri, dincolo de datele de mai sus, oferite de inginerul Virgil Dobre, directorul Institutului de studii și proiectări pentru îmbunătățiri funciare, îl vom sintetiza în doar două cuvinte: Terasa Covurluiului.

— Sinteți, tovarășe inginer Mircea Dobrobanu, unul dintre acei oameni care, de peste 25 de ani, schimbați continuu înfățișarea pământului țării noastre. Nu-i vorba doar de o metaforă. Lacul Potelu a dispărut definitiv, ca și lacurile Suhaia sau Greaca din care au mai rămas doar citeva ochiuri de apă, în rest, ogoare redede agriculturii. Să nu mai vorbim despre Insula Mare a Brăilei, sau despre Insula Borcel, pământuri altădată acoperite de apă, astăzi ogoare care bat toate

recordurile. Pot fi aduse în discuție și cele câteva mari sisteme de irigații din Cimpia Dunării. Nu spun că dumneavoastră personal ați lucrat în toate aceste locuri, ci în câteva din ele, ba chiar și în Siria, la Rakka, unde ați executat proiectul și apoi ați condus, ca șef de șantier, lucrările respective. La ora actuală, împreună cu colegii dumneavoastră ați definitivat studiul tehnico-economic al proiectului numit Terasa Covurluiului. Ce ne puteți spune despre acest proiect?

— Pentru început, o precizare: fac parte din colectivul care a definitivat studiul de ansamblu al proiectului Terasa Covurluiului, urmînd ca execuția să o asigure Trustul de construcții și îmbunătățiri funciare din Galați. Colectivul nostru este condus de inginerul Gheorghe Moraru. Din colectiv mai fac parte inginerii Ioan Beis și Gheorghe Moșneag. Ar mai fi de menționat că studiile pentru stabilirea soluției tehnice generale au început în urmă cu trei ani, adică în 1975, după cum și faptul că lucrarea propriu-zisă va demara în primăvara anului viitor și va fi încheiată în anul 1983. Vor fi redede agriculturii, cu o eficiență mult sporită, aproape 200 000 de hectare, adică întreaga suprafață a județului Galați.

— Care este soluția tehnică a acestui ansamblu de lucrări?

— Din Dunăre, printr-un sistem de trepte, apa va urca la o înălțime de 200 de metri, până în centrul județului, adică pe o distanță de 70 de kilometri, după care, prin cădere radială, va fi dirijată pe suprafața mai sus-amintită. Soluția nu este chiar unică, eu însumi am mai văzut în Franța un astfel de sistem, dar pe o suprafață de doar citeva zeci de hectare. De menționat că nu este vorba doar despre o simplă lucrare de irigație a județului Galați, ci de executarea unor ample lucrări în complex, adică vom executa concomitent cu irigarea și lucrări de conservare a solului, de desecări, de drenare a dealurilor și de combatere a eroziunii, fenomen specific acestor locuri. Vom schimba, cu alte cuvinte, nu numai înfățișarea pământurilor, ci chiar viața oamenilor, o viață care va cunoaște bunăstarea recoltelor bogate, a pășunilor mănoase, a dealurilor îmbrăcate în livezi de pomi fructiferi.

— Se înțelege, din cele spuse pînă acum, că Dunărea va fi obligată să-și trimită o

parte din ape spre interiorul județului, în inima aceluia spațiu numit Terasa Covurluiului. S-ar mai înțelege că nu este vorba de o cantitate oarecare de apă, ci de una deosebit de mare.

— Da, din Dunăre va fi preluată o cantitate de 50—60 de metri cubi de apă pe secundă. Asta înseamnă că vom desprinde din Dunăre un adevărat riu, un riu de talia Siretului. Celor 50—60 de metri cubi li se adaugă un aport de apă din rețeaua internă, din riurile Suhurui și Ger, pentru care vom amenaja baraje pe Valea Suhurului, Valea Lazului și Valea Costache Negri. Acest aport de apă, o soluție tehnică mai nouă, întrucît inițial se prevedea o preluare de apă din Dunăre de 80 de metri cubi pe secundă, va reduce substanțial investiția.

— Cifrele pe care ni le-ați comunicat vorbesc de la sine despre amploarea lucrărilor din Terasa Covurluiului. Care ar mai fi, în acest sens, datele problemei?

— Amploarea lucrărilor ar mai putea fi redată și de următoarele cifre: în perioada de vîrf vor lucra pe acest șantier aproape 15 000 de oameni, 80 de excavatoare, 100 de screpere, 200 de basculante de mare tonaj și se vor turna 500 000 tone beton anual.

— Mărturisim că dialogul nostru se datorează și faptului că la recenta expoziție a materialelor de construcții de pe platforma din Militari ați expus o serie de soluții tehnice privind reducerea cheltuielilor materiale în lucrările de îmbunătățiri funciare. Vor fi ele aplicate în viitorul șantier de pe Terasa Covurluiului?

— Bineînțeles, studiul nostru de ansamblu a prevăzut aceste posibilități și le-a tratat în amănunt. S-a plecat, ca să dau doar două exemple, de la o soluție care propunea instalarea unei puteri energetice de 294 MW și de un consum de oțel de 45 000 tone. S-a ajuns, în faza finală a studiului, la o soluție care consideră ca suficientă instalarea unei puteri energetice de numai 182 MW și un consum de numai 32 000 tone de oțel.

În ceea ce ne privește, să notăm, la capătul acestui dialog, că am trăit, fie și pentru o clipă doar, imaginea unor pămînturi ce-și vor tripla rodnicia. Aceste pămînturi, ca să încheiem, se nasc mai întîi și întîi pe planșetele specialiștilor și proiectanților de la Institutul de studii și proiectări pentru îmbunătățiri funciare, oameni care schimbă continuu înfățișarea pământului patriei.

N. VICTOR ■

Rezerva națională de precizie

Vizitînd recent Institutul național de metrologie din București, un distins oaspete străin, el însuși bun cunosător al problemelor tehnice, a declarat:

— După părerea mea, nivelul științific, tehnologic și chiar cultural al unei țări este destul de exact exprimat prin nivelul activității de metrologie.

Expresia pare, la prima vedere, surprinzătoare. Fără a mai pune la socoteală faptul că unii nici nu au o idee precisă despre noțiunea de metrologie. Cereți indicații cetățenilor din Berceni asupra adresei institutului din cartierul lor și veți constata confuzia pe care o fac între metrologie și meteorologie... Și totuși, știința și tehnica măsurării ocupă un loc central în viața modernă. Este cu atît mai natural deci ca în actualul cincinal al revoluției tehnico-științifice să i se acorde o atenție deosebită, iar noua lege a metrologiei, care va fi în curînd supusă discuției Marii Adunări Naționale, constituie o nouă dovadă în acest sens.

Știați că peste 80 la sută din Premiile Nobel pentru fizică și chimie conțin sau sînt în mod nemijlocit legate de contribuții majore în domeniul măsurătorilor? Nevoia omului de a măsura, tot mai accentuată în secolul nostru, are o dublă sursă. Pe de o parte, însăși cunoașterea științifică, dezlipită de orice contingență cu practica, reclamă măsurarea, descrierea cantitativă. Știința modernă este insuflețită de idealul lui Galilei: „Să calculeze ceea ce se poate calcula, să măsoare ceea ce se poate măsura și să facă măsurabile cele ce încă nu sînt”. Pe de altă parte, actul măsurării reprezintă o componentă esențială a activității de producție. Dacă am presupune, prin absurd, că rețeaua de metrologie a unei țări ar înceta să funcționeze, unul din fundamentele societății industriale moderne s-ar năru. După cum prea bine se știe, orice proces de fabricație însumează un ansamblu de operații de modificare a materialului, împletite cu operații de măsurare. Bunăoară, în matricele complexe executate la sculăria uzinei de locomotive diesel se regăsește amprenta a mii de măsurări de lungime, iar în materialul din care se toarnă pistonul „Daciei-1300” este înscris rezultatul a nenumărate măsurări de compoziție, rezistență, duritate, elasticitate, plasticitate etc.

Firește, nu numai bunul mers al marii industrii depinde, în gradul cel mai înalt, de buna calitate a serviciilor de metrologie. Primul lucru pe care-l face tehnicianul de la „Radio Progresul” care vă repară, sau ar trebui să vă repare, televizorul este de a măsura: tensiuni, rezistențe etc., cu aparate special etalonate în acest scop. Pînă și soarta recoltei afirmă cumva de metrologie. Un singur exemplu: fără dispozitive electronice destul de complexe de măsurat temperatura, umiditatea etc., din metru în me-

tru, în interiorul masei de boabe depozitate în siloz, ele ar putea fi compromise. Chiar și în activități care nu au nimic comun cu producția, de pildă o intervenție chirurgicală, metrologia intervine adesea în mod hotărîtor: un manometru neverificat la timp sau neetalonat corect poate duce la moartea bolnavului pe masa de operație, chiar dacă, vorba aceea, operația a reușit. Iată deci cum aprecierea oarecum surprinzătoare a înaltului oaspete citată la începutul articolului capătă noi contururi și justificări.

CONTROLORII CONTROLORILOR

— De ce totuși o Lege a metrologiei? — l-am întrebat pe directorul adjunct științific al Institutului național de metrologie, doctorul inginer Ion Asavinei.

— Să ne întorcem puțin în trecut. Este poate azi mai puțin cunoscut faptul că România s-a situat printre primele țări din lume care, acum o sută de ani și mai bine, a statuat obligativitatea sistemului metric. Pe drept cuvînt afirma atunci Alexandru Ioan Cuza în Proclamația sa către popor că asemenea reforme „sînt menite a introduce în societatea noastră principiul societății moderne”.

— Iată deci o tradiție care obligă.

— Dar să revenim la prezent. Legi ale metrologiei au fost adoptate în principalele state dezvoltate ale lumii. Și la noi, în ultimii ani, au fost emise mai multe acte normative, dar se simțea nevoia unui cadru unitar. Odată cu dezvoltarea economică multilaterală și în ritm rapid a țării noastre, sarcinile metrologiei au crescut și s-au diversificat. Disponem de o rețea de metrologie cuprinzătoare și destul de bine pusă la punct, în care lucrează circa 12 000 ingineri și tehnicieni de diverse categorii. Inspecția metrologică de stat din cadrul Inspecției generale de stat pentru controlul calității produselor a organizat în toate județele țării laboratoare de metrologie. Compartimente specializate acționează în toate întreprinderile industriale importante. Fără o asemenea rețea, progresul economic al țării ar fi de neconceput. Or, tocmai complexitatea și ponderea crescîndă a activităților de metrologie au făcut necesară apariția unei legi care să delimiteze, într-un ansamblu unitar, sarcinile și răspunderile, pe toate planurile, ale producătorilor și ale utilizatorilor de aparate de măsură și control. Subliniez: și ale utilizatorilor. Avem în țară mai multe milioane de asemenea aparate în funcțiune, a căror permanență supraveghere și verificare implică o serioasă responsabilitate. Muncitorul sau gestionarul care provoacă din neglijență o pagubă de o mie de lei, să spunem, o plătește din buzunarul său. Dar cine pune la loc milioanele irosite din cauză că cineva a

„uitat” să verifice, în termenul legal, buna funcționare a cutărui și cutărui aparat de măsură și control? Aceasta poate deveni o chestiune vitală.

„MERGE ȘI AȘA”? NU, DRAGI TOVARĂȘI, NU MERGE ȘI AȘA

Ion Asavinei și cercetătorul științific principal Dragoș Boiciuc ne dau o serie de exemple despre implicațiile economice ale nerespectării normelor de metrologie.

La Combinatul de oțeluri aliate Tirgoviște, pentru a se asigura buna calitate a șarjei, se cere o precizie de 5—7 grade Celsius la o temperatură de 1 700 grade. Cea mai mică abatere poate duce, dintr-un foc, ca să zicem așa, la pierderea șarjei, deci a milioane de lei, inclusiv lei valută.

La unul din marile noastre combinate de prelucrare a lemnului, plăcile PFL luau foc, în mod inexplicabil, în camera de tratament termic. Pagube serioase, rezultate și din opririle repetate ale procesului de producție. S-a crezut la început că de vină era liantul folosit, s-au făcut sumedenii de analize de laborator. Nici un rezultat. Cauza a fost descoperită tot de metrologi: neverificarea la timp a unui termometru făcea ca materialul să fie încălzit la o temperatură superioară celei impuse de procesul tehnologic. Termometrul indica, pur și simplu, o cifră falsă.

Uneori cauzele care duc la rebut pot fi mult mai subtile. Dacă nu se măsoară cu grijă zgomotul rulmenților care ies de pe linia de fabricație, aceștia pot fi refuzați de beneficiar. Dacă nu se stabilește cu exactitate și în mod strict obiectiv — nu după ochi, ci prin fotometrie — nuanța coloristică a unei stufe sau a unei „tranșe” de costume, pentru ca nuanța respectivă să corespundă specificației din comandă, întreaga investiție de muncă și material se află sub semnul întrebării. Dacă nu se verifică scrupulos toți parametrii de funcționare ai unui cuptor, segmentii autoturismului dv., în loc să reziste la 100 000 km, vor ceda doar după 20 000 km etc., etc., exemplele putînd fi multiplicare la nesfîrșit.

— Trebuie combătută cu țările ideea comodă a unor muncitori și tehnicieni care își permit să ignoreze anumite norme metrologice, aparent insignifiante, sub cuvînt că „merge așa”.

Nu, tovarăși, „nu merge și așa”, ci doar așa cum dictează metrologia, interesele superioare ale țării. Iată deci un solid fundament pentru noua Lege a metrologiei.

ORA EXACTĂ: PESTE CINCI MII DE ANI VOM AVEA NECAZURI

În acest context larg intervine, în mod firesc, și în prim plan răspunderea cadrelor de specialitate, a creatorilor de etaloane, de aparate de măsură și control, a Institutului național de metrologie.

L. NICULESCU ■

NAVLOMAR,

un nume de prestigiu, susținut cu fapte de prestigiu

Vizitatorul obișnuit al Constanței va remarca, desigur, apariția în peisajul urbanistic al orașului, a unei noi clădiri moderne, în chiar incinta portului, o construcție desfășurată pe un teren plat și avîntată vertical pe înălțimea a 11 etaje. Este sediul grupului de exploatare polivalentă a comerțului exterior al principalei porți maritime a țării, cunoscută sub o denumire mai scurtă, aceea de „Navlomar”.

Recent, la sfîrșitul acestei veri, cei care muncesc sub acoperișul construcției, proiectate de arhitecta Lucia Vlădescu, de la Institutul județean de proiectări Constanța, și realizate de către întreprinderea de construcții hidrotehnice, din același oraș, în numai 18 luni, au aniversat 10 ani de existență al acestei întreprinderi de comerț exterior și 30 de ani de la înființarea primei agenții de stat, cu acest profil. Directorul agenției, tovarășul Costin Mușat, este, cu toate că vrea s-o ascundă, încîntat de noul sediu pus la dispoziția lucrătorilor pe care-i conduce și care constituie, pentru foarte mulți parteneri din mai toate colțurile lumii, un prim contact cu țara noastră, o adevărată „reprezentare” a unei țări întregi, cu care, cei mai mulți, vin în contact numai prin intermediul mărfurilor pe care le poartă spre mari depărtări ori le aduc, de cine știe unde. Simt aceasta, pentru că, cel puțin în ultimele luni, l-am văzut pe acest om, petrecîndu-și o bună parte din timpul său (de lucru sau liber) pe acest șantier, îmbrăcat în salopetă de muncitor și cască de protecție albastră, urmărind mersul lucrărilor, dînd unele indicații, sfătuiindu-se cu maestrul constructor Cristof Martin cum să rezolve pavimentul unor holuri, aerisirea unor holuri, distribuirea

spațiilor la magazinul de prezentare a mărfurilor pentru export etc., și-mi imaginez, în mod reflex, satisfacția lui, nu pentru simpla trecere a tuturor serviciilor agenției dintr-o clădire veche și improprie actualelor relații de comerț exterior ale țării, ci de a-i putea întîmpina pe oaspeții tradiționali ori ocazionali ai țării într-un sediu bine utilitat, gîndit și realizat în ideea unei funcționalități perfecte, la numai cîțiva metri de cheiurile portului extins și renovat al Constanței. Ușor temător pentru ceea ce aparține, de numai cîteva luni, colectivului său de aproape 400 de oameni, angrenați într-o activitate nonstop, de zi și de noapte, în recepția navelor străine, în tratative diverse, înteresind într-un grad superior, dezvoltarea comerțului nostru exterior, preocupare de vîrf a statului nostru.

— Ce înseamnă, de fapt, pentru dumneavoastră și colaboratorii dumneavoastră, acest nou sediu în care vă desfășurați munca?

— Ați cunoscut și vechiul sediu în care am lucrat un deceniu... Atunci, hai să punem punctul pe „i”: noi posibilități de valorificare a actualului potențial economic al țării, o primă carte de vizită a României de azi, un loc de muncă dotat cu tot ceea ce relațiile externe implică în ideea unei ideale desfășurări a unei activități atât de diverse cum este cea de comerț exterior. Desigur, construcții noi există peste tot în țară. Multe sînt chiar mai frumoase, decît cea care ne adăpostește, dar aici, la noi, pe un spațiu deloc exagerat, se concentrează, de fapt, o idee despre o țară, despre țara noastră, ai cărei fii sîntem, pe care o slușim cu o stărnită afecțiune. Nu este vorba, în primul rînd, de comoditatea noastră ci, mai

curînd, de condițiile muncii noastre și ale celor cu care colaborăm, ci despre calitatea acestei munci, pe care o întreprindem alături de partenerii din străinătate, de eficiența și rapiditatea, de calitatea serviciilor pe care le prestăm, de securitatea acestora. Imi imaginez că știți, dar o spun totuși, că întreprinderea noastră, aparținînd de Centrala „Navlomar” cu sediul în București, are un profil unic pe țară. Niciunde, în alt loc, nu poate fi întîlnită o instituție similară, în care amestecul și diversificarea profesiilor să fie atât de complexă, atât de direct implicată în fenomenul comerțului exterior, unul dintre factorii prin care se realizează politica externă unanim apreciată în România și peste hotare a statului nostru.

— Ne-am obișnuit, tovarășe director, să vedem apărînd „peste noapte” construcții civile și industriale, astfel încît cea care vă aparține să mai constituie un fenomen. Tocmai de aceea vă cer o detaliere a utilităților cărora le răspunde.

— O construcție, chiar foarte reușită, cum consider că este a noastră, rămîne, pînă în cele din urmă o... construcție. Mai important însă mi se pare ce anume se petrece dincolo de zidurile sale, ce trece dincolo de ele, ce rămîne din toate acestea. Sigur, după cîțiva ani de experiență, în probleme de comerț exterior, colaborînd cu proiectantul, am ajuns la formula pe care o vedeți, ideală pentru a răspunde sarcinilor noastre. Volumul plat, cum îl denumesc specialiștii, include depozite pentru materiale grele, necesare navelor (cable, utilaje navale, diverse instalații pentru aprovizionarea cu apă, pentru căldură etc.), garaj pentru autoturismele de închiriat; parterul este des-

tinat vamei portuare, magazinului marinarilor, exponatelor industriei românești, din care partenerii își pot alege tot ceea ce doresc; primul etaj adăpostește depozitul de alimente și alte materiale tehnice, cu vinzare, pus la dispoziția echipajelor care ancorază la Constanța, următorul, cu care începe construcția verticală, este la dispoziția departamentului de agenturare a navelor, cel de-al treilea este destinat oficiului comerțului exterior, recent înființat, chiar săptămîna trecută, centralei telefonice, aparatelor „telex”, registraturii și altor birouri; la al 4-lea etaj funcționează conducerea întreprinderii, sînt instalate comandamentele oaspeților, înzestrate cu cabine telefonice interne și internaționale, cu legături directe cu toate continentele, sînt amenajate săli de tratative; la al cincilea nivel funcționează departamentul aprovizionării navelor străine și românești; la VI serviciile financiar-contabile, dotate cu aparatură modernă, la VII alte servicii funcționale și un bufet, la VIII diverse unități de comerț exterior, ca Agro-export sau Romtrans, aparținînd Ministerului Comerțului Exterior și al Cooperării Internaționale, la IX și la X se află sediile închiriate de unele companii străine de navigație, deocamdată în număr de 9 și cu care agenția noastră întreține relații directe, sedii care dispun de telex, telefoane directe și de alte dotări necesare; ultimul etaj este denumit „etajul tehnic”, aici funcționînd stația de bază pentru radiotelefonie, grație căreia sîntem în permanentă legătură cu toate vasele care vin la noi (aparatura necesară se închiriază prin intermediul „Navrom”-ului), el adăpostește și punctul de observație, prin radar, al întregii navigații din port și din radă, pe o distanță varînd între 12 mile marine, aparținînd apelor teritoriale naționale, dar putînd ajunge și pînă la peste 20 de mile.

— Se știe, mai mult sau mai puțin, că „Navlomar”-ul este o întreprindere unică, în felul său, la nivelul economiei naționale. Cîteva precizări mi se par totuși necesare.

— Activitatea proprie întreprinderii noastre de comerț exterior este definită, mai ales, prin munca agenților de vapor, cei care preiau și duc pînă la capăt toate preocupările posibile și uneori imposibile ale comandanților de nave sosiți la Constanța. Dar aceasta nu reprezintă decît aspectul specific, căruia i se adaugă multe

150 BĂRBAȚI CAMPIONI NAȚIONALI AI OREZULUI

— Tovarășe inginer, mă aflu pentru prima dată într-un lan de orez și nu știu cu ce să încep: lăsați-mă puțin să mă dezmeticesc.

— Incepeți cu ce am început și eu în 1969, cînd am terminat Facultatea de agronomie din București: în cinci ani făcusem două ore de curs despre cultura orezului, eram numit șef de fermă și mă aflam, ca și dv. acum, pentru prima dată în fața unui lan de orez. Eram ca o gospodină care prepară prima maioneză. Cu deosebire că dacă strici maioneza, mai cumperi trei sau patru ouă și o faci din nou. Un lan de orez rebutat din cauza nerespectării sau necunoașterii unei tehnologii nu-l mai poți refăce.

— Constat totuși că nu v-ați apucat de dat la undiță, Dunărea fiind foarte aproape, ci ați devenit, se vorbește, orezar de renume. Cum?

— Și eu și oamenii cu care lucrez acum ne-am specializat în producție, studiînd, muncînd, învățînd uneori din greșeli: în anul unu al activității mele de orezar am obținut 2 000 de kilograme de orez la hectar și, se înțelege, am încheiat anul cu pierderi. De atunci, traiectoria producțiilor noastre seamănă cu o săgeată care urcă. Anul trecut am recoltat 4 500 kilograme de orez de pe un hectar și am

realizat un beneficiu de 1,2 milioane lei; pe același pămînt, cu aceleași utilaje și cu aceiași oameni, dar mai pregătiți.

Stau înfipți în șaua digului care apără lunca aceasta întinsă de apele fluviului și privesc lanurile de orez care sună metallic la adierea vîntului și peste care soarele, torid acum în Bărăgan, se revarsă cu și mai mare patimă. Orez, lanuri de orez cit vezi cu ochii, orez pînă în zare și dincolo de zare tot orez. Cîmpia aceasta a orezului urmează Dunărea pe o distanță de 30 de kilometri, de la Berlestii de Jos și pînă la Gropeni, și însumează peste 5 000 de hectare! Cultivarea orezului aici, în Lunca Dunării, tînteste nu numai obținerea unor cantități mari de orez, importante pînă nu demult pe valută, ci și refacerea acestor suprafețe, pe care pînă în 1969 creșteau doar mărăcinii și o iarbă pitică, de culoarea singelui, semn al degradării solului, al sărăturării, dar și al îngrijorării. Acum, un număr de 15 ferme, din cele 16, ale întreprinderii agricole de stat Stăncuța (Brăila), cultivă orez. Oamenii, cum spuneam, n-au cunoscut de la început tehnologia cultivării orezului, dar au învățat „din mers” și acum aplică tehnologiile cele mai avansate din lume. De patru ani la rînd, colectivul fermei nr. 5 Dunărea se

situează pe primul loc în clasamentul frunțașilor pe întreprindere cit și pe țară, de patru ani adică, nu s-au cîntit de pe podiumul acela de campioni naționali la cultura orezului. Au păstrat acest loc frunțaș printr-o pregătire continuă, prin muncă, uneori de-a dreptul eroică, dar mai ales, spuneau ei, mecanizatorii, prin pasiune. Cultivarea orezului nu a fost, dar a devenit pasiunea acestor oameni, iar oamenii au devenit depozitarii unei experiențe dintre cele mai bogate.

— Tovarășe inginer, vă rog să împărtășiți și altora din această experiență.

— Un vadagiu, de pildă, omul care se ocupă de irigarea orezului, a ajuns să cunoască acum tehnologia cultivării orezului ca și mine, înțelege importanța respectării ei ca și inginerul; îl știe cit fosfor sau potasiu trebuie să aplice la un hectar ca să obțină o producție mare, cunoaște bine regimul de irigare, știe să erbicideze, știe că pentru a obține o densitate bună pe toată suprafața parcelei trebuie să niveleze pămîntul ca în palmă. Noi semănăm orezul cu avionul, într-un strat de apă de 5 cm, și dacă stratul e mai mare orezul numai poate răsări din apă și ajungî să recolteze mîșor. Dar de ce n-ați luat o carte să citiți despre orez?

— N-am de gînd să vă iau locul. Experiența v-o cer pentru că, bănuiesc, nu e un secret, iar în țară mai sînt orezari care abia așteaptă să vă doboare de pe podiumul ăla de campion național al orezului, de unde, sperați dv., n-o să vă mai cîntine nimeni.

— Primim, să știți, orice provocare, orice competiție loială. Am înțeles de prima dată că nimeni nu ne-a dat pe mină 5 000 de hectare de teren, semințe și mașini ca să cheltuim banii statului de pomană. Am înțeles asta chiar și atunci cînd nu știam să corelăm prea bine suprafața erbicidată cu viteza de inundare, cînd recoltam manual cu 7 000 de oameni și tot ne apuca decembrie. Acum, lucrarea de recoltat e mecanizată în procent de sută la sută.

Mă apropii de o combină „Gloria” care iese din lan cu buncărul încărcat cu orez. În hambarul metalic al combinii încap 1 400 kilograme, acum e plin ochi, cum zice combainierul Ion Gorgovan, care caută cu privirea o mașină în care să descarce. Lucrează la această întreprindere de peste 20 de ani: „Întîi am fost îngrijitor de animale, zice, pentru că întreprinderea era profilată pe zootehnie. Pe urmă am fost vadagiu la orezărie. Am făcut cursuri de calificare la locul de muncă și am devenit tractorist. Iar am fost scolț și am ajuns mecanizator. La orezărie e frumos, dar e greu. Dacă ne vedeți astă-primăvară, cînd erbicidăm

cu gălețile, pentru că aviatorul nostru nu mai reușea (era suprafața mare), dacă ne vedeți, zic, aveți ocazia să scrieți, cum vă place dumneavoastră gazetarilor să spuneti, un reportaj eroic”.

Discuția mea cu Ion Gorgovan ia însă o întorsătură ciudată: dintr-o cuscă metalică se aud niște bătăi repetate și cum nu știu despre ce este vorba (pentru că acum combina e oprită) întreb:

— Cine bate?

— Un rățoi grivat, imi răspunde Ion Gorgovan.

Mă uit mirat la interlocutorul meu, mi se pare că prea repede trece de la vorba serioasă la glumă, dar Ion Gorgovan ghicîndu-mi nedumerirea, saltă capacul unei lăzi metalice pe care o are în spațele scaunului și scoate de acolo un rățoi sălbatic de toată frumusețea, puțin năpîrlit și cu o rană vindecată la aripa dreaptă.

— L-am prins, zice Gorgovan, în orez: am văzut orezul mișcînd în fața combinii și nu știam ce-i. Am coborît cu o lopată în mină și cînd mi-am dat seama despre ce este vorba nu m-am lăsat pînă nu l-am prins. Păi, zice, nu ar fi fost păcat de o așa friptură?

Cu hambarele pline, combinele vin la marginea drumului, combinerii acționează elevatoarele și orezul curge în camioane ca o ploaie de aur. Și se rînduiesc din nou în lan, greoaie, încălțate cu șenile, pentru că altfel n-ar putea să se miște în acest pămînt desfundat, și lanul se pleacă tînguit în fața cuțitelor, în fața acestui gest implacabil, ca un ritual. Privind înălțimea lanului de orez, paniculul încărcat de boabe grele, îi vin în minte însemnările lui Herodot despre grînarele geto-dacilor, deopotrivă gospodari și viteji. Pămîntul nostru, același de 2050 de ani, și-a păstrat sau și-a recăpătat vigoarea, lanurile noastre de griu, de orz, secară sau de orez sînt la fel de înalte, de bogate, cu singura deosebire că în acest timp comunist al țării, ele nu mai sînt călcate de galopul invadatorilor.

— Aici, crede Dumitru Negoită, crede și fratele său mai mare, Manea Negoită, a fost cînda o mare. Știu, zice, de la bunicul meu, Ion Mirea, el știa și mai din bătrîni, că noi arăm pe un fund de mare. La Polizești sau la Vadul Șeicilor, cum i se mai spune, veneau șeicii și își ancorau corăbiile și le încăreau cu griu cumpărat de la strămoși. Și plecau cu ele la Stambul sau în lume. Or fi venit, cred eu, și grecii și romanii, cu toții atrași de griul de aur al dacilor, crescut cit sulițele, pe pămîntul acestui Bărăgan fierbinte care, iată, nu dă numai griu, ci și orez.

Revin la șeful fermei „Dunărea” și întreb:

— Unde se obțin cele mai mari producții de orez?

— În țară, ați înțeles cred, se obțin aici, la Stăncuța: în lume, în Noua Zeelandă (cam 7 200 kilograme la hectar), în Spania, Japonia, Italia și, putem să zicem de acum, în România. Am fost un an de

alte, ce pot fi întâlnite și în alte unități de comerț exterior sau interior, marcate totuși de un accent propriu. Iată unele imănunte care se desprind din faptul că „Navlomar”-ul reprezintă interesele tuturor companiilor armatoare, autohtone și străine, care operează nave în portul Constanța, față de toate unitățile comerciale și tehnice din port și din afara lui. În alte cuvinte, trebuie să fim și gazde și... compatrioți, în sensul că un comandant de vas și echipajul lui văd în noi pe cei care-i reprezintă în relația lor cu instituțiile românești. Ei vin în România, iar trebuie să se simtă ca acasă, să aibă certitudinea că instituția noastră îi reprezintă, în condițiile optime, în realizarea scopului călătoriei lor. De aci decurg o serie de sarcini, ce ne revin, cu totul aparte față de toate celelalte întreprinderi obișnuite. Ce să vă spun? Că de la colectarea tuturor sumelor necesare cheltuielilor pe care le fac, până la problemele de sănătate a unuia sau mai multor marinari, de la curățatul rufelor, al cazarmamentului până la descărcarea mărfurilor ori aprovizionarea cu alimente și apă, pentru reîntoarcerea în țara lor, de la operațiunile financiare până la cele de reparații, mari sau mici, de la formalitățile impuse de schimbarea echipajelor-epatrieri, călătorii cu avionul sau trenul în România până cine știe unde, de la

asigurarea respectării normelor dreptului maritim internațional până la spitalizarea celor bolnavi ori transportul celor care, din diferite cauze, au decedat, ne privesc în egală măsură. Trebuie să adaug operațiunile de „amarare” a mărfurilor, rezolvarea litigiilor ce pot apărea și apar în mod inevitabil: coliziuni între vase, eșuări, avarii, incendii etc., etc. — cad tot în sarcina noastră, pentru că portul înfățișează o lume, cu tot ce are aceasta prezibil și imprezibil. Realitatea că sistem profilat pe contactul direct, nemijlocit cu viața existentă pe un vas, un oraș plutitor pe apele lumii, ne obligă să prevenim și să rezolvăm cât mai mult din ceea ce se poate întâmpla pe un astfel de vas. Și, notați vă rog, anual intră în port, circa 80 de pavilioane diferite, din tot atâtea țări. Deci, pe lângă limba engleză, în care sînt redactate toate documentele unui vas, trebuie să punem la dispoziția partenerilor oameni care să cunoască alte 3-4 limbi străine, pe cît posibil și pe cea a comandantului vasului respectiv. De aceea, oamenii noștri vorbesc pe lângă engleză, care este obligatorie, franceză, italiană, greacă, turcă, chineză, japoneză, rusă și așa mai departe. Pe lângă toate acestea, ori poate în primul rînd, nu uităm nici o clipă că prin noi se prezintă străinilor fața întregii țări. Ceea ce obligă în plus! Calcularea

timpilor de staționare, a celor de operare a navelor (descărcare, încărcare etc.) se fac tot de către personalul „Navrom”-ului. Aici se concretizează în fapt toate operațiunile ce decurg din contractele încheiate de centrala noastră din București, adică cele privind transporturile în cont românesc ori străin ale unei infinități de mărfuri.

— Fiindcă veni vorba, ce anume pleacă prin portul Constanța?

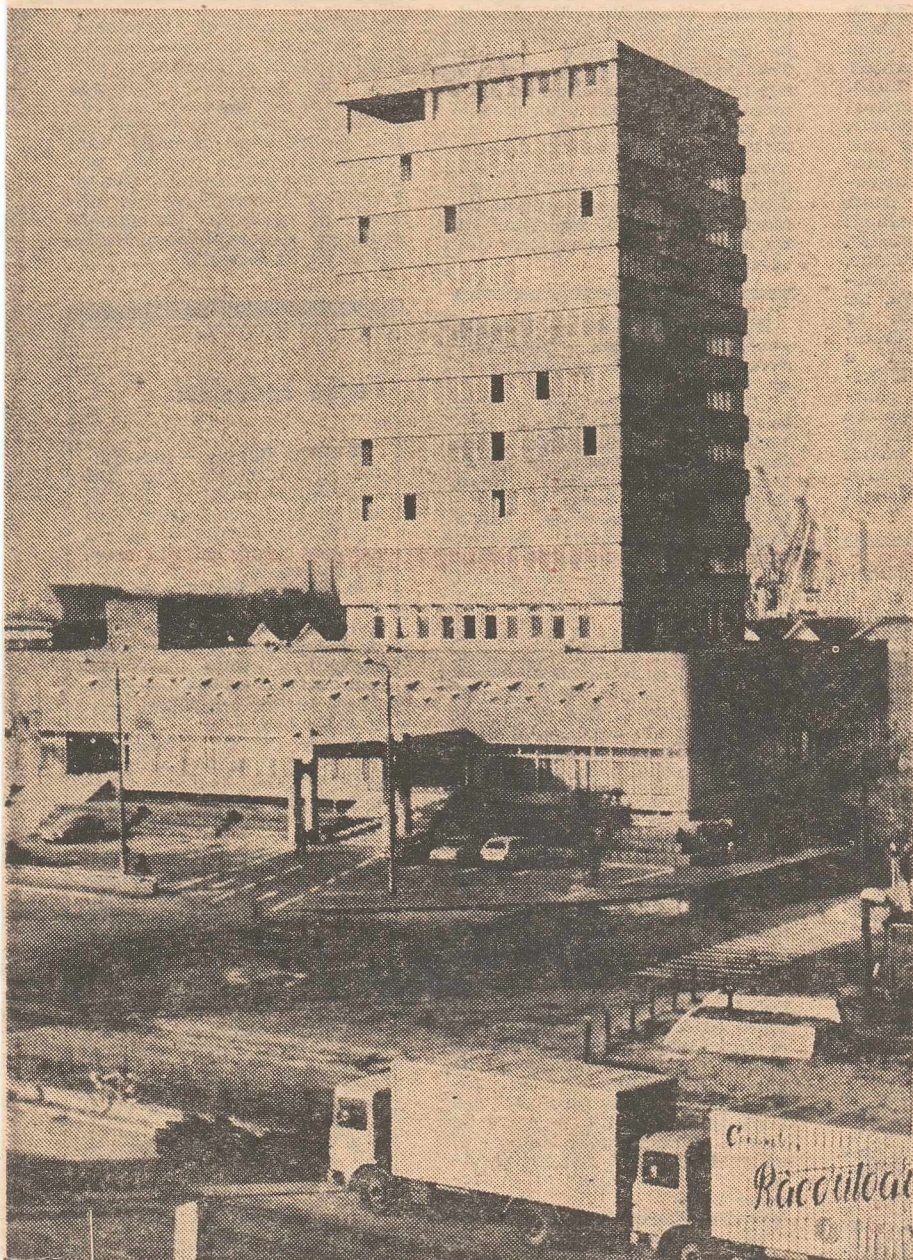
— Mai înainte, încă o precizare: 80% din activitatea de comerț exterior a țării se derulează prin portul Constanța, ațit la capitolul „import” cît și la „export”. Structura mărfurilor s-a schimbat fundamental și nu greșesc deloc spunînd că aici, în port, se poate înregistra cel mai fidel pulsul întregii noastre economii. Departele de a mai transporta, ca în anii trecuți, materii prime, mărfuri alimentare, oferim produse finite sau semifabricate. Ceea ce spun, apare mai evident ca oricînd, în perioada ultimului deceniu. Deci în loc de lemn brut, mobilă, în loc de petrol, utilaj petrochimic, medicamente, substanțe chimice destinate agriculturii ori industriei farmaceutice, instalații industriale complexe, autoturisme, autocamioane, tractoare, pompe, motoare, electromotoare, instalații de foraj, vagoane, locomotive electrice, laminate, blumuri aparataj electrotehnic și electromecanic, etc., etc.

— Se impune o întrebare privind dinamica activităților înregistrate de „Navlo-

mar” și alta purtînd asupra eficienței valutare.

— Mă voi referi la două aspecte: creșterea volumului activității de comerț exterior, precizînd că noi practicăm acel gen denumit „comerț exterior invizibil” și la cursul comercial. La primul punct vă informez că s-au obținut, față de anul 1963, o creștere înmulțită cu 5, în care nu sînt cuprinse taxele valutare care și ele dublează aceste încasări; cursul comercial este, la noi, cel mai eficient la nivelul de ansamblu al activităților de comerț exterior. Dar, elementul decisiv al activității noastre rămîne omul, pregătit nu în școli speciale ci în contact direct cu munca. Principiul acestei munci este: vînzînd-fîcînd, pentru că oricît de bine ai fi pregătit, o navă îți poate ridica probleme absolut neobșnuite, care nu pot fi evitate, ci numai rezolvate. Cu simț de răspundere, cu diplomatie, cu hotărîre, cu respectarea legilor țării și ale dreptului maritim internațional, cu luarea în considerație a circumstanțelor omenești care le-au produs. Aici veți întâlni, cel puțin 25 de meserii cunoscute și alte cîteva specifice. Sintem, cu toate acestea, cam o mină de oameni, prezenți la datorie la orice oră din zi și din noapte, pentru a răspunde mesajelor sosite din cine știe ce colț al lumii ori al sufletului.

EMIL LEONARD

Fotografie de M. ȘERBANESCU

GEORGE ȚARNEA

Grapa stelată

Fără grapa stelată
grîul n-ar incolți atît de metodic
la intervale egale
pe acest cîmp în aparență

nesfirșit
dintr-o zare în alta presărat
cu eroi anonimi
prefăcuți peste noapte în tot felul
de amendamente chimice
care pot obliga viitoarele recolte
să fie mai mari

Fără grapa stelată
buruienile n-ar avea altă grijă
decît bălăcirea fastuoasă
în această viitoare mare de piini
care pentru încă o vreme
nu e decît un mare cimitir

de semințe
spre toamnă însă
din cimitirul acesta
va răsări cea mai gustoasă iarbă
pentru prînzul și cina oilor
tranzumante

Fără grapa stelată
munca țăranilor ar fi de două ori
mai înaltă
iar forma piinilor
de două ori mai puțin rotundă

Grapa stelată
este o demonstrație de forță
a fierului
asupra inconștienței pămîntului
care nu știe să deosebească grîul
de neghină
oferind șanse egale în fața vieții
și buruienilor și ierbii cinstite

Grapa stelată
poate fi considerată de aceea
un serios avertisment la scară
artizanală

despre ce poate însemna
desfășurarea întregului arsenal
de fier
peste acele cîmpuri
unde s-ar cuibări din întîmplare
dinastia pirului
Întrebați-l pe oricare țăran
ce-și mai aduce aminte
din experiență proprie
sau din poveștile părinților săi
cît de puțin spornic
era folosul grapelor din mărcini
peste care niște țărani mai bătrîni
mai costelivi
și mai puțin cunoscători de carte
așterneau trupurile lor
spre a fi mai statornic contactul
gapelor
cu brazdele sub care s-a îngropat
sămînță

De dimineața pînă seara
își minau astfel boii ori caii
pînă ce înroșeau tot ogorul
cu singele scurs prin rînille
superficiale

dar multiple
din pielea lor tăbăcită
de răbdări
de griji
și de sudoare

Întrebați un astfel de țăran
despre istoria visurilor sale
și veți putea descoperi ușor
ce important salt înainte pe drumul
progresului

reprezintă
grapa stelată.

șile la specializare în America și pot să vă spun că nu e-nici o deosebire între felul în care se lucrează acolo și aici. Dacă nu ar fi fost timpul nefavorabil din primăvară (care ne-a întîrziat semănatul cu zece zile), dacă n-ar fi fost frigul din lunile august și septembrie, am fi obținut o producție de peste 5000 kilograme stas la hectar și am fi depășit producția pe care o obține fermierul la care făcusem eu specializare. Dar și așa, tot vom obține 4500 kilograme de orez stas la hectar, în ferma noastră.

— Tovarășe inginer, discutăm cam de la începutul documentării pentru acest reportaj și nu v-am întrebant un lucru esențial: de fapt cum vă numiți dumneavoastră?

— Mihalache Ciocan. Am 33 de ani, sînt născut în Lehiu (Ialomița) și cred că n-am să mai plec din Stăncuța cît puțin din două motive: unu, că m-am căsătorit cu fiica unui mecanizator chiar din ferma pe care o conduc, și cu care am doi copii, și doi, pentru că orezărie mai mare ca aici nu e nîcîieri în țară. Meritul în obținerea acestor producții nu este însă al meu sau numai al meu, ci al celor 150 de mecanizatori ai întreprinderii, al celorlalți ingineri, șefi de ferme. Să nu scăpați acest amănunt din reportajul dumneavoastră!

Un alt aspect al muncii noastre, pe

care ar trebui să-l rețineți este că nu facem nici un rabat la calitatea lucrărilor, indiferent de condițiile de climă: vedeți acest teren în care acum intri pînă la genunchi în noroi? În condițiile acestora îl arăm: intrăm cu plugul în el, tragem plugul cu două și chiar trei tractoare și pregătîm pămîntul. Arăm în schimburi. La noi s-a generalizat schimbul doi și rezultatele sînt altele, mai bune.

Traversez mai multe canale, însoțit un timp de economistul principal Ionel Dobre, apoi de directorul întreprinderii, inginerul Viorel Ionescu, și poposim la ferma nr. 1 Gura Gîrluței, condusă de inginerul Marian Mărgărit. În ferma lui Mărgărit se află cel mai vrednic mecanizator, Dumitru Drăghici, care anul trecut a recoltat cantitatea cea mai mare de orez: 1400 tone convenționale. A ocupat locul întâi pe întreprindere. A lucrat pe o combină veche, un „MATADOR”, dar meritul mare nu a fost al mașinii, ci al combinerului: e disciplinat, aflu, plin de inițiativă, folosește timpul în mod eficient, și faptul că întreține bine mașina, mereu în stare de funcționare, se constituie tot într-un merit al său. Au rămas orfani de mic, el și fratele său, Costică, au lucrat un timp la boierul Pană, cel mai rău, zic ei, din toată Lunca

Dunării, iar mai pe urmă au intrat la Iasc. S-au calificat și astăzi au atins gradul cel mai înalt de specializare în cultura orezului.

— Pe pămînturile și prin bălțile astea a umblat Terente, zice, haiducul ăla care băgase groază în boagi, iar nouă ne uimise copilăria. Tare am mai vrut să-l cunosc, dar nu l-am întîlnit. Cînd era incolțit de jandarmi, pătrundea în adîncul Bălții, alteori se scufunda și stătea ore în șir sub apă, gîndind o țesticie în gură și trăgînd prin ea aer în plămîi. Strașnic om a mai fost. A pierit de gloanțe. Dacă-l întîlneam...

— Sper că nu te-ai fi haiducit?
— Nu se știe; prea am fost oropsiți. Deasupra lanului de orez, stoluri de pescăruși și de grauri acoperă cerul, dar deocamdată nu cad peste sole și nu produc deci nici o pagubă. Combinerii dau zor însă, lucrează zi-lumină, să adune cît mai repede recolta. Mașinile, încărcate cu orez, alcargă spre baza de recepție, altele se întorc goale lăsînd în urma lor nouri mari și groși de praf; sînt încărcate din nou și iar dispar: pămîntul se usuzează de povara de aur a orezului, dar numai pentru scurt timp, pentru că din urmă se aprind focuri, se ard paie (care deocamdată nu au o anume întrebuintare) și se ară din nou. Se lucrează în flux continuu! Pămîntul pompează re-

colte. Pămîntul bun și inepuizabil!

— Spune, nea Zafiu, care e satisfacția dumitale în cîmpia asta?

— Orezăria e o treabă unică! Ne obligă să ne întrecem cu noi înșine. Ai un an bun, lupți ca următorul său fie și mai bun și trebuie să fie.

Dumitru Zafiu, Petrișor Mirescu, Valeriu Capbun, Gică Chivu, Radu Ghiniță sînt doar cîteva dintre cei 150 de mecanizatori ai întreprinderii, dintre acei oameni vrednici și minunați care fac azi, ajutați de mașini, munca celor 14000 de miini! Ei sînt doar o parte dintre acei 150 de campioni naționali ai orezului.

— Cîștigați bani buni la orezărie? îi întreb.

— Cîștigăm bine, în medie cam 3000 de lei pe lună, ca urmare a depășirii planului și a introducerii acordului global. Ne-am făcut mai toți case cu fier, cum se construiesc la noi, avem în case televizoare, aragaze și frigidere, unii dintre noi au motoarete și le e gîndul la mașini. Copiii ni i-am dat la școli și, credem noi, putem să spunem că sîntem fericiți. Fericirea pentru noi, țăranii, înseamnă să avem unde și ce munci și să ne bucurăm de munca noastră.

Orez cît vezi cu ochii, pînă în zare și dincolo de zare tot orez!

N. GRIGORE-MARAȘANU

Mă numesc **Viorica Pătrașcu**, domiciliu în orașul Comarnic, județul Prahova, strada Școlii nr. 18 A, bloc 3, apartament 4. Iată de ce vă scriu: nu toate familiile din acest bloc au primit butelii pentru aragaz, drept care există vreo 4-5 butelii improvizate, unele destul de mari. Nu am absolut nimic cu aceste familii, sunt în relații bune cu toți locatarii, dar locuim într-un bloc, orice se petrece aici te privește și pe tine, în calitate de colocatar. Acum citeva zile, în localitatea noastră, într-o casă particulară s-a întâmplat să explodeze o astfel de butelie improvizată: au zburat acoperișul casei, ușile, ferestrele, cițiva oameni au fost grav răniți. Vă imaginați ce s-ar întâmpla într-o situație similară într-un bloc. Sunt convinsă că organele în drept, care cunosc situația, ar trebui să ia cele mai urgente măsuri; în astfel de situații, politetea și promisiunile nu rezolvă mare lucru!

De doi ani urmăresc săptăminal revista și am văzut că ne faceți cunoscute multe fapte, și bune și rele, spunând lucrurilor pe nume. Vreau să vă vorbesc și eu, aici, despre primarul comunei Teremia Mare, despre „Vili al nostru”, cum o bișnuim să-i spunem, cetățean de origine germană dar care e un adevărat părinte al întregii comunități. Îl vezi încă din zori la primărie, apoi pe cimp, printre oameni, punind alături de ei mina pe lopată sau pe vreo uncață; nu există om care să se ducă la el cu vreun necaz, pe care să nu-l primească și să-i rezolve problema cu înțelegere și călăuză. Datorită muncii întregii comune, avem curent electric și apă potabilă în fiecare casă, atât în centru cât și în cele două sate aparținătoare. Recent, o altă inițiativă a acestui inimos și înrăgît om vine să se alăture celorlalte realizări: aici, la noi, s-au descoperit ape termale calde de 35-38 grade, bune pentru potolirea durerilor reumatice și altele pe care eu nu le pot numi în limbajul de specialitate. Cum a auzit, și fără a mai sta pe gânduri, tovarășul nostru Vili, cu sprijinul organelor de partid și de stat, a început construcția de băi moderne, comandând și punind el însuși mina, la descărcarea vagoanelor cu cărămidă, nisip, la organizarea șantierului, astfel că în momentul de față clădirea băilor a început să se înalțe. Vă rugăm ca prin publicarea acestor rânduri să îi arătați primarului nostru că ne mindrim cu el, cu munca pe care o depune, cu grija pe care o are față de comună, că îi mulțumim și că sintem, cu toții, alături de el. (Nicolae Stan, satul Teremia Mică, comuna Teremia Mare, județul Timiș)

Din partea Comitetului municipal București al P.C.R.: „Referitor la scrisoarea adresată dumneavoastră de către un grup de cetățeni din cartierul Dămăroaia, prin care solicita ca terenul atribuit spre cultivare familiei Dumitrescu să fie amenajat un teren de joacă pentru copii, vă comunicăm următoarele: Comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului 8 a hotărât ca terenul viran situat pe strada Pieței, colț cu strada Măicănești, să primească destinația avută anterior, și anume — teren de joacă pentru copii”.

Mă numesc **Valent Balan**, sint absolvent al Facultății de Științe economice din Iași și am fost repartizat în producție la Intreprinderea mecanică „Bucium” Iași, potrivit dispoziției guvernamentale de repartizare nr. 146788/1978. La data de 2 octombrie 1978 m-am prezentat la serviciul personal al I.M.B. pentru a-mi lua postul în primărie. Spre dezamăgirea mea, nici astăzi 7 octombrie 1978 nu am fost încadrat în producție. Conducerea întreprinderii m-a obligat să semnez o declarație din care reieșea că nu am pretenție la repartizare de spațiu locativ, declarație care condiționa încadrarea mea. Refuzând să semnez această declarație, conducerea întreprinderii a refuzat și refuză în continuare să mă încadreze, deși am repartiție guvernamentală iar Legea 5/1973 cu privire la închirierea fondului locativ de stat arată că „au prioritate la locuință la poziția 4 de prioritate absolvenții repartizați în producție, cadrele de specialitate care lucrează în producția

materială, proiectare, cercetare, învățământ”. Aceleași drepturi reles și din Decretul nr. 54/1975 privind repartizarea absolvenților în producție. M-am adresat organelor locale care m-au îndrumat din nou la întreprindere, unde însă tovarășul director a refuzat categoric să-mi semneze cererea de încadrare, fără ca eu să semnez declarația amintită. Eu sint căsătorit, soția este studentă, nu pot semna o astfel de declarație, cu atât mai mult cu cât nici eu nici soția nu sintem din Iași și nu avem unde locui. Sint membru de partid, am fost secretar ASC pe facultate, am absolvit facultatea cu media 9,80 — oare toate astea nu-mi pot asigura locul de muncă ciștigat cu ani de eforturi, în cadrul dispozițiilor legale?

Mă numesc **Ionel Lucaci**, sint din satul Răchiteni, comuna Mircești, județul Iași și vă scriu în numele consătenilor și muncitorilor care fac naveta la Roman, în speranța că vom fi astfel ajutați în rezolvarea unei probleme care se repetă în fiecare an în pragul iernii, creștându-ne mari greutăți. Satul Răchiteni este situat la marginea județului Iași, învecinându-se la sud cu comuna Tămășeni din județul Neamț. Pe traseul Roman-Răchiteni circulă zilnic aproximativ 10 curse de autobuze care transportă muncitorii navetiști și alți cetățeni din satele Răchiteni și Izvoarele. Mai bine zis, aceste autobuze circulau, deoarece din cauza unei proaste întrețineri a porțiunii de drum dintre satele Adjudești (Neamț) și Răchiteni (Iași) aceasta s-a degradat complet, autogara Roman suspendând — pe bună dreptate — circulația autobuzelor pe acest traseu. Ca urmare, cetățenii din Răchiteni și Izvoarele sint nevoiți să parcurgă zilnic 5-6 kilometri pe jos, întinzînd deseori de la serviciu; în acești timp abonamentele I.T.A. scoase de aceștia înseamnă bani aruncați în vînt. Credem că cele două consilii populare, Tămășeni (Neamț) și Mircești (Iași) au uitat de acest drum din moment ce nu au transportat aici piatră de ani de zile.

În comuna Podul Iloaiei, județul Iași, s-a construit un bloc de locuințe de 48 de apartamente. Lucrările de finisare ale acestui bloc s-au terminat spre sfîrșitul lunii iulie a.c., urmînd a se da în folosință. De atunci au trecut însă mai bine de două luni și blocul nu s-a dat în folosință, deși promisiunile edililor comunei au fost de mai multe ori avansate în acest sens. Cauza o constituie lipsa totală a instalațiilor din interior, neracordarea la rețeaua de apă potabilă care este de altfel destul de aproape și lipsa canalizării de drenaj a apei menajere. Deși apartamentele blocului sint prevăzute cu spații pentru bucătărie, grup sanitar etc., acestea nu s-au montat, intrucît după spusele autorităților comunale, de vizul lucrărilor de construcție nu prevedea instalarea chiuvetelor, căzilor de baie, sifoane etc., racordarea blocului la rețeaua de apă potabilă și cea de canalizare. Astfel stînd lucrurile, orice om de bună-credință este îndemnat să-și pună întrebarea dacă rațiunea celor în drept și răspunzători de construcția blocului este sau nu firească. Alături de acest bloc a început construcția unui al doilea, se pare că exact în același mod — or, cum se împacă aceasta stare de lucruri cu faptul că la sfîrșitul acestui cincinal Podul Iloaiei va fi declarat oraș?

Din partea Consiliului popular al sectorului 1: „Urmarea scrisorii adresate revistei FLACĂRA de către **Ileana Giurgescu**, vă facem cunoscut: activitatea colectivului și șefului de unitate MIRCEA RĂDULESCU, de la unitatea de carne din strada Piața Amzei nr. 13, a fost discutată în biroul executiv al COM din cadrul I.C.L. Alimentara I, cu care ocazie i s-a pus în vedere că repetarea unor abateri de la regulile generale de comerț va duce la schimbarea întregului colectiv. Comitetul executiv, prin organul de specialitate — Oficial comercial — va controla mai îndeaproape respectarea dispozițiilor legale în vigoare privind activitatea comercială a acestei unități”.

Vă aduc la cunoștință o stare de fapt intolerabilă care se petrece zilnic în gara Alexan-

dria: la trenul 1368 de la Zimnicea spre Roșiori de Vede sint atașate doar 2 (două) vagoane tip motor, pentru aproximativ 175-200 de oameni. Cum sosește trenul, călătorii se năpustesc asupra intrărilor; o parte dintre ei urcă prin ferestre. Compartimentele sint umplute pînă la refuz, om lingă om. Nemaifiind locuri, mulți se urcă pe tamioane, atîrnă pe scări ciorchine, vîlța acestor oameni, abia avînd un mic punct de sprijin, este permanent în pericol, ei acceptă totuși acest risc pentru a ajunge la timp la serviciu sau în sinul familiei. La intervențiile noastre, răspunsurile personalului C.F.R. sint evazive, uneori chiar nepoliticoase. Credem că cei în drept ar trebui să ia cit mai repede măsurile ce se impun cu starea de circulație a acestui tren. (Viorel Ciobanu, Alexandria)

Mă numesc **Costică Dimitriu**, domiciliu în Galați și sint în vîrstă de 58 ani. Din anul 1970 sufăr de arterită abiterantă la membrele inferioare și superioare pe fond aterosclerotic, sindrom de ischemie periferică. Am urmat diverse tratamente, fără efect, trăind în permanență cu teama că nu voi mai putea merge pe picioare, asta în cazul cel mai fericit, cînd as fi scăpat fără a mi se amputa vreunul din ele. După ce am citit articolul din FLACĂRA nr. 13/1978, am luat legătură pe cale de corespondență cu Centrul metodologic Boicil din Timișoara, obținînd internarea. După numai trei ședințe de tratament cu preparatul „Boicil Forte”, picioarele mi-au redevenit calde, a dispărut culoarea albă, cadaverică pe care o căpătaseră, iar în privința mersului pe jos aș putea spune că „mi s-au dezlegat picioarele”, nu-mi mai e greu să plec la drum, dimpotrivă, îmi face plăcere să fac plimbări pe jos. Cînte și mulțumire atât celui ce a creat miraculosul medicament, stabilindu-i modul de întrebuințare, cât și tuturor celor care depun mult suflet în aplicarea tratamentului.

În anul școlar 1977-1978. Ministerul Industriei Metalurgice a preluat Liceul teoretic din orașul Zimnicea, județul Teleorman, transformîndu-l în liceu industrial cu profil metalurgic. La vechiul liceu teoretic a fost o clasă care a terminat treapta I curs seral în anul școlar 1977-1978. Ca urmare a transformării liceului teoretic în liceu industrial pentru treapta a II-a, curs seral inițial nu s-a mai aprobat clasa. În urma insistențelor noastre atît la conducerea liceului cit și a Ministerului Industriei Metalurgice, la Direcția personal și învățămînt și orientare profesională s-a obținut aprobarea unei clase profil mecanic, în urma căreia s-au făcut înscrierile. La începerea noului an școlar nu am putut începe însă cursurile invocîndu-se motivul lipsei unor cadre de specialitate, motivare făcută de direcția sus-menționată. Avînd dorința de a continua studiile în treapta a II-a fie teoretic sau cu profil pentru ridicarea nivelului nostru de pregătire profesională, cerem ca, prin publicarea acestor rânduri, să se găsească o rezolvare a situației în care ne aflăm. (Serisoara este semnată de un grup de 10 elevi ai clasei respective)

Din partea CPMB — Intreprinderea comercială locală „ALIMENTARA” — 4: Urmare articolului „Ssst! Liniste, paznicul doarme”, apărut în FLACĂRA nr. 36/1978, în care se făceau referiri la stația de alarmare instalată la sediul întreprinderii noastre, vă informăm: Atît stația de alarmare cit și circuitele acesteia au fost reverificate și puse în stare de funcționare la întreaga capacitate; personalul de pază al întreprinderii a fost reînstruit în vederea manipulării în bune condițiuni a stației de alarmare”.

Din partea Ministerului Construcțiilor Industriale: „Urmare a scrisorii publicate în FLACĂRA nr. 36/1978, prin care se semnălează tergiversarea de către Trulul de construcții chimice — Midia Năvodari, plata gratificațiilor pe 1977 unor muncitori, vă comunicăm că au fost luate măsurile corespunzătoare pentru corectarea omisiunilor făcute, întocmindu-se formele legale pentru plata drepturilor cuvenite. În acest sens, s-a făcut cunoscut în scris și tovarășului **Ionită Gheorghe**, care a semnat scrisoarea în numele celor opt tovarăși”.

Din partea U.J.C.A.P. Neamț: „Referitor la scrisoarea adresată redacției de către **Ioan Pavel** din municipiul Gh. Gheorghiu-Dej, prin care arată comportarea necorespunzătoare a tovarășilor **Mihai Munteanu** și **Gheorghe Gheață**, lucrători la unitatea de alimentație publică „Hanul Agapia”, vă facem cunoscut că cele sesizate s-au confirmat. Pentru abaterile săvîrșite, cei doi lucrători au fost sancționați conform Legii 32/1978 art. 5, cazul fiind prelucrat cu toți lucrătorii din unitate”.

Sintem un grup de locuitori ai satului Petrechei, comuna Dănculești, județul Gorj. Ne-am adresat atît Direcției de drumuri și poduri Gorj, cit și Consiliului popular, arătînd situația drumului ce desparte satul nostru de restul comunei și a unui pod aflat aici, care s-a rupt în primăvară datorită unor ploii torențiale. Pînă în prezent nu s-au luat nici un fel de măsuri, situația drumului și podului agravîndu-se mereu, mai ales acum, în plină toamnă. Acest drum și acest pod ne sint necesare nu numai nouă, locuitorilor satului, dar și mai ales C.A.P. I Mai din comună, magazinele, pătulele și tot sectorul zootehnic aflîndu-se pe teritoriul satului nostru. Transportul recoltei de vară din acest an a fost periclitat de asemenea, în plus avem și un număr de peste 20 copii care frecventează școala și grădinița din comună, vă dați seama cum circulă micuții aceștia în astfel de condiții. (Scrisoarea este semnată de **Marin Dumitrescu**, împreună cu un număr de 33 de cetățeni din satul Petrechei)

Din partea CPMB — Direcția generală comercială — Intreprinderea de cofetării și răcoritoare nr. 2:

„Urmarea articolului apărut în revista FLACĂRA din 21 septembrie 1978, vă informăm că au fost scoși din funcția de lucrători gestionari tovarășii **Iulian Angelescu**, **Ana Bocea** și vinzătoarele **Margareta Roșu**, **Maria Supcinschi**, **Victoria Suditu**, **Elena Hangu** și **Ioana Brumar** au fost trecute în alte munci nelegate de gestiune. Cu această ocazie informăm redacția revistei FLACĂRA că în cadrul întreprinderii noastre au avut loc adunări cu toți oamenii muncii în care s-a prelucrat cazul și s-a luat atitudine față de faptele reprobabile ale acestora. Articolul respectiv a contribuit la educarea în continuare a lucrătorilor noștri din comerț, fapt pentru care vă mulțumim”.

Din partea Consiliului popular al sectorului 2:

„Urmarea scrisorii adresate redacției de către **Aurica Zapiroi**, din strada Abanosului nr. 2, bloc 1, apartament 93, prin care solicita sprijin în vederea atribuirii unei locuințe corespunzătoare (A.Z. era suferindă, boala ei solicitînd condiții anume de locuit — N.R.), vă facem cunoscut că situația locativă a soților Zapiroi a fost rezolvată. S-a atribuit, prin F.E.A. — locul de muncă al lui **Ronaldo Zapiroi** — apartamentul 120, de 2 camere situat în strada Luntrei nr. 6, sectorul 2”.

Din partea Comitetului de partid al întreprinderii „BALANȚA”-Sibiu:

„Analizînd conținutul articolului critic privind păstrarea secretului de stat, a ordinii și disciplinei, apărut în coloanele revistei despre constatările a doi tovarăși redactori, ținem să vă informăm că acestea corespund intrutotul realității. Urmare acestei situații, conținutul articolului, precum și alte instrucțiuni și hotărîri care reglementează aceste probleme, au fost din nou prelucrate tuturor factorilor de răspundere din întreprindere, stabilindu-se măsuri imediate, din care amintim: înlocuirea personalului care nu și-a înlocuit atribuțiile de serviciu; prelucrarea regulamentului de ordine interioară; stabilirea de atribuții concrete ale ofițerilor de serviciu; efectuarea de controale sistematice în schimbările II și III, precum și duminică și în sărbătorile legale, de către membrii comitetului de partid, sindicat și U.T.C.; urmărirea riguroasă a păstrării documentației tehnice, și altele. Fînd convinși de rolul și misiunea ce o avem în cadrul întreprinderii noastre de îndeplinire a tuturor problemelor politice, economice și social-culturale, vă asigurăm că nu vom precepeți nici un efort pentru a ne îmbunătăți în permanență activitatea noastră”.

Sintem un grup de locatari ai blocului 11 de pe strada Tuzla nr. 3, sector 2, București. Fotografia pe care v-o trimitem înfățișează, cred destul de edificator, aspectul pe care îl are acest bloc astăzi, la fel ca și în luna februarie a anului 1976, cînd s-a predat cu proces verbal spre folosința noastră de către ICVL. Fațada sa a fost terminată, prin terase se produc infiltrații, prin balcoanele

imobilului, nefiind terminate, apa pătrunde în apartamente, spălătoriile și uscătoarele nu sint date în folosință. Finisarea interioară, de asemenea, nu corespunde preturilor la care a fost contractată. Situația este intolerabilă, poate că prin publicarea acestor aspecte, Grupul 2 șantier București va lua măsurile de cuviință. (În numele grupului, semnează președintele asociației de locatari)

Poșta redacției

■ **Elena Baltac** — com Ștefănești (Prahova). Am fost asigurată că pînă la sfîrșitul acestei luni veți primi locuință. De asemenea, vi s-a aprobat și un loc la creșă pentru copil.

■ **Dumitru Ionită** — Buzău. În cazul dv., prestînd o activitate permanentă pe bază de contract de muncă, aveți dreptul să primiți numai retribuația corespunzătoare postului ocupat, iar plata pensiei se suspendă.

■ **Biță Coman** — București. Vi s-a comunicat de către întreprindere, să vă prezentați eu cartea de muncă pentru a se face rectificarea necesară.

■ **Anastasia Simion** — Gaștanța. Consiliul oamenilor muncii de la I.C.R.A. Constanța v-a aprobat cererea pentru construirea unui apartament proprietate personală, pe care îl puteți contracta în cursul acestui trimestru.

■ **Sofia Nedeleu** — Focșani. Comitetul municipal Focșani al P.C.R. ne-a informat că vi s-au oferit mai multe apartamente, dar le-ați refuzat nejustificat.

■ **Asociația locatarilor** — str. Serg. Dorobanțu V. București. Lucrările de consolidare și reparații ale imobilului se vor executa în cursul acestui trimestru, termen de execuție 30 decembrie a.c.

■ **Nicolae Nuțica** — com Zăpodeni (Vaslui). Ni s-a comunicat că întreprinderea textilă Vaslui v-a încadrat la secția bobinat.

■ **Anastasia Simion** — Galați. Dacă perioada cit ați muncit ca vinzător de lapte ați fost retribuită cu cote procentuale, aceasta constituie vechime în muncă, utilă la pensie numai dacă ați realizat retribuația minimă pe economie, corespunzătoare unei norme întregi.

MARGA NEDELEA

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10-13.

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

AL. ANDRIȚOIU

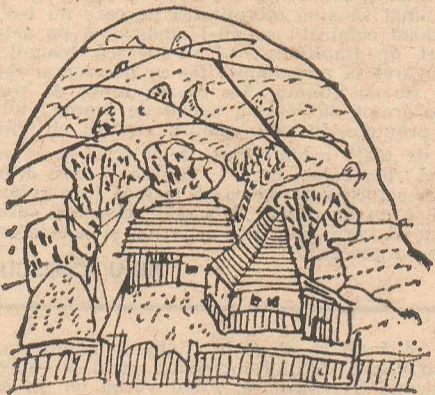
Cinegetică

Pământ rămas pe seama toamnei.
Sună curbate goarne cinegetic, lung la ceas deschis din vechi ceaslov, spre lună sub pomul paradisiac și ciung.

Un vint brumat spre mine mă adună, în mine mai neobosit s-ajung, și-n înlăuntrul meu să îmi arunc curbată, goarna, ca o semilună.

Și liniștile, ca într-o pictură să se așeze-n înlăuntrul meu la aurita toamnei cotitură.

Și liniștea să-apese tot mai greu pe arcul meu de vinător ce bate pină departe, în antichitate.

Întrebare

Să fie oare-adevărat? Se spune că și rugina într-o alchimia acestor degete și-acestor strune din care ne pindește melodia.

Vin cîntăreții cu mărinimia lor orfică, de la-nceput de lume, urechea, ca pe-o scoică, să ne-o sune cu marea-ngemîndu-și veșnicia.

Rugini autumnale fug pe strune ca sub căluș de aur să răsune un cîntec lenez, inimii complice.

O indoială vagă se strecoară: nu-ntoarce fața, s-ar putea să moară din re-nvierea ei, Euridice!

Vă propunem acest nume:

Miron Rusu Barian

● Din teancul de manuscrise sosite pe adresa redacției alegem de această dată un ciclu de poezii semnate de Miron Rusu Barian din orașul Sf. Gheorghe. Indiferent dacă închină versuri patriei sau se întreabă în legătură cu viitorul planetei poemele lui se disting prin pudoarea confesiunii. Aceasta le conferă o putere de sugestie care tulbură la lectură, îți stîrnește întrebări și te conștrînge să cauți răspunsuri.
Miron Rusu Barian - un om care are ceva de spus.

Insemnele — aievea

EROULUI CU NUMELE LIPSĂ
Iarbă mișcată pe lingă-o movilă fără de nume
Iarbă verzuie
Și galeș un tril
De galeșă pasăre
Rară
O cască
Aievea
Și-nsemnele-n piatră care se urcă
Parcă-n memorii —
(Inimă trează
Citește!

Mai multă seriozitate,
mai multă apă minerală

După o oră de așteptare, timp în care fusesem supus unui test foarte sever, ospătarul, om trecut prin multe, își dădu seama de caracterul meu mirșav, înțelese că pun ceva la cale: dacă îmi trece prin cap, datorită biografiei mele încărcate și nu prea limpezi, să-l fac o comandă și să-l răpese de la sfînta șuetă atât de necesară sănătății și unei vieți demne?

De cînd am trecut pragul luxosului restaurant am avut un sentiment de vinovăție, cine știe cite grozăvii am înfăptuit, fără ca măcar să-mi dau seama. Am crezut că voi trece neobservat, dar n-am avut noroc, ospătarul, om cu mare experiență și el cîndva, în tinerete, client, m-a depistat pînă la urmă.

— Ce vrei dumneata, în fond? Nu ești clientul nostru, nu te-am mai văzut pe aici...

Da, avea dreptate vulpea bătrînă cu părul cărunt, nu eram „clientul casei”, au fost împrejurări de-asa natură. Acum, cînd m-a descoperit, ce rost avea să mă ascund? O greșală recunoscută e pe jumătate tertată și deci în speranța clemenței, i-am mărturisit adevărul.

— O friptură de vacă, atîta vreau.
Zimbi încîntat, fericit că presupunerile i s-au adevărat, că nu s-a înșelat. Deci sînt o pușlama, din ăia de dau buzna în restaurante și cer mîncare caldă, contra cost.

— Și de ce vrei dumneata tocmai friptură de vacă?

— Fiîndcă friptura de vacă îmi place foarte mult, e o tradiție în familia noastră, încercai eu să-l îmblînzesc pe măsura posibilităților.

— Și porcul? Porcul ce cusur are, mă trezi el brusca la realitate.

Mă simțeam mirșav ca un fabricant de droguri, un om fără nici un țel în viață, iar ospătarul se înălța vertiginos pe ruinele decăderii mele morale, încîntat că mă surprinsese în flagrant delict, mă arătă triumfător șeful de sală:

— Uite, tovarășe Georgescu, tipul ăsta cu ochelari vrea o friptură de vacă și atîta tot, la noi care avem remiză.

Șeful de sală, încotoșmănit în hlamida unei aristocratice neîncredere, mă examină cu luare aminte și-mi puse întrebarea-cheie menită să facă lumină în această cumplită situație:

— Dar de băut ce vrei să bei? Te rog să răspunzi prin da sau nu!

Deși conștient de riscurile pe care mi le asumam, am spus totuși ceea ce gîndeam, fie ce-o fi, în fond omul trăiește o singură dată:

— Apă minerală.

Șeful de sală, diabolicul tovarăș Georgescu, se cutremură de ris și atât de vehement, încît aveam impresia că dacă mai continuă se poate destrăma și rostogoli simultan.

— Ești de-ăia de beau apă minerală...

Îi devenisem atât de suspect, încît luă un scaun și se așeză lîngă mine, să mă examineze cu luare aminte.

— De unde ești de fel? Adică unde te-ai născut, preciză șeful de sală, convins că sînt foarte greu de cap și că numai din cauza prostiei nu mărturisese tot ce am pe suflet.

— Din Bolintinul din Vale.

Și iar se prăvăli asupra mea cu o ironie ucigătoare:

— De ce din Bolintinul din Vale?

Am tăcut înfricosat, și pentru prima oară am avut sentimentul că el are dreptate. Chiar așa e, de ce m-am născut în Bolintinul din Vale?

— Părinții, continuă el interogatoriul, convins că-mi face o concesie, că mă ajută să înțeleg ce se întîmplă cu mine.

Mi-era teamă să răspund, îmi dădeam seama că, oricum, n-am cum să-l mulțumesc. M-am refugiat în adevăr, că un copil în fustele mamei:

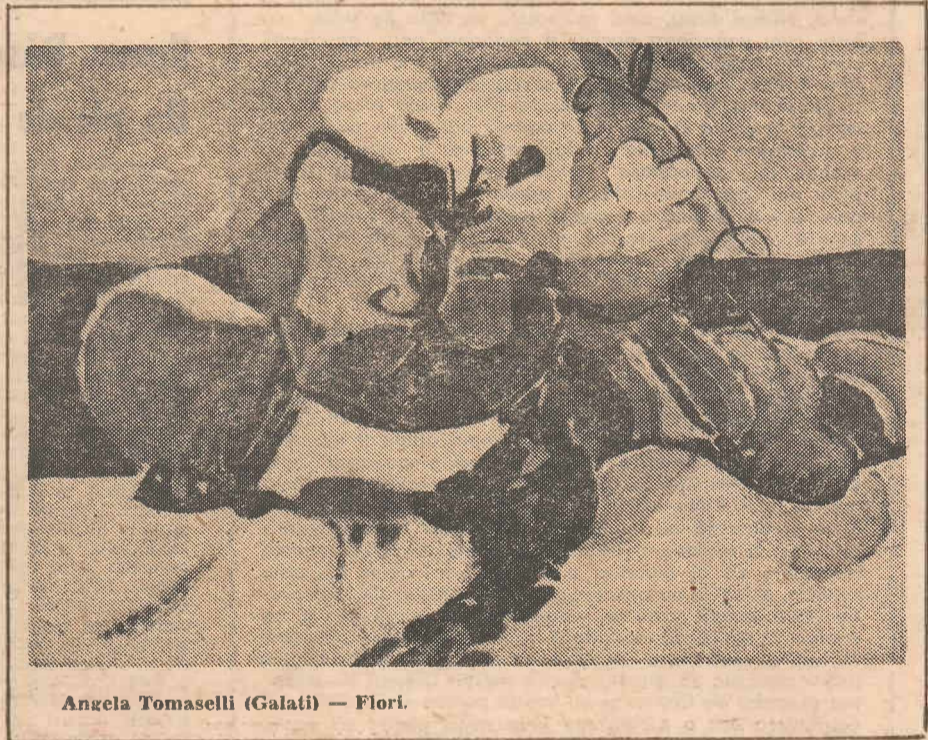
— Mama casnică, tatăl învățător.

— Deci familie de oameni cuminți, serioși, deși noi, cei din comerț, nu apreciem cadrele didactice, fiindcă beau puțin. Da' tu, de ce nu bei, mă?

— Nu-mi place.

— Lasă-te, tovarășe client, de chestii de-astea! Aici ești într-un restaurant și trebuie să-ți deschizi sufletul. De ce nu bei, mă? Adică eu beau și tu nu bei? Ești bolnav de stomac, de gastrită, de ulcer?

— Nu! recunoscuți eu cu modeste, reproșîndu-mi în adîncul sufletului că natura nu m-a înobilat cu un ulcer duodenal.

Angela Tomaselli (Galati) — Flori.

TEODOR MAZILU

Citește!

Cit se mai vede citi)
Ca-ntr-un muzeu cu multe vocițe humii,
Ca-ntr-un muzeu...

HRONIC

Biografia se deapănă-n drumuri
Poveste...
Cu robii de-alaltăieri vorbește
Ca un papirus
Deschis
Jurămînt! —
Plecat amintire pioasă prin fiii din fiii
Venind pe pămînt.

Sînt Olturi și Jiuri — imagini: anume
De moși și strămoși

Tunet (dacă m-aș face)
Pietrele mele
Ar curge aleasă lacrimă-n spațiu

...Ci crugul lui August înaltul
Deretică, spală...

LEGENDE-N PORȚI

Legende adormite-n porți
Se rotunjesc frumos, se rotunjesc
Din anotîmp de primăveri.
Abia-nțelesele-ncrustări
Renașc cîntări
Cu meșteri gravi
Venii cîndva
Pe cai călări.
Vuieste cumpăna fîntinii,
Vuiesc ulcioarele cu apă,

Vuieste iarba, oh, vorbește,
Vuiesc ștergarele și prispă...

Un crez străvechi sărută romanița.

POEM LA UMBRA SOLDATULUI ȘVEJK

I
...Și se treziseră morții din primul mare război —
Și se treziseră din cel de-al II-lea —
Astrele veacului XXI
Umpleau gamela
Unor temuți generali
Căpitanii dansau voluptoși
in taverne de-obuze
Soldații scriau pe margini de frunze
Formule ciudate:
— Pe malul tăcerilor noastre
aș vrea să mai vii!

— Dragă, mierla sfințească-se!

— Închide tînda spre seară

Și vezi-mă iar!

...Ci steaua bătrînă

Scrișnea:

Stîng dreptuuuu-nainte!

II

Schizofrenia unui metal
Cum bubuie puii de lună pe-o vale și-un deal
Leatul de fier se scutură-n
Leatul atomic
Doamne,
Încet
Și durut
Și ne-ntrevăzut

Călătoriile noastre-n proverbe
Macină drum...

III

Umbre supraelastice
(Umbre... cite mai sint?)
Știu să viseze și știu să-și întoarcă
iluzia-n roz

Demonii cîntă din trimbiți vopsite
Pe-altarele lumii —
Și-n spatele lor
Șurusul integru
Șurusul soldatului Șvejk
Care se-ndeamnă pe trepte
De munte

oracular:
— Oameni, am fost cuțitul de bine!
— Oameni..., planeta!...

IV

Ca și cum supersonice fără decență
ne-ar smulge privirea

Miriapozii
Pe largi coridoare
De spațiu
Trag în nădejdiile suple
Nemaivăzute
Cartușe:
O, Hiroshima! — durere
Tu, Nagasaki! — durere

Din soarele soare
Dialectica mămă,
Detună...

Fascinația cerului

Și iarăși străzile din Villahermosa. Impresiile se îngâmădesc obositoare, pentru că, în schimb, imaginea unei străzi pedonale neverosimile, de poveste albă, cu melancolii din Cehov aduse sub un cer cald care nu rănește pescărușii, le dă numai o vagă imponderabilitate, să-mi electrocuteze sensibilitatea... sau, poate, această srodă închisă mașinilor, ferită de performanțele motociclistilor cu singe iute care încearcă rezistența țevilor de echipament sau a șoferilor totdeauna gata să arate la volan că orgoliul de a fi un macho *) nu e o simplă legendă, mi-l reamintește dintr-o dată pe Don Quijote. Probabil, ar trebui să-l recitesc pe Cervantes.

Și ar trebui s-o fac chiar în noaptea aceasta, dacă aș avea la mine cartea. N-o am, așa că, odată reînțorsii la hotel, nefiind-mi somn mă hotărâsc pentru o baie în piscina amenajată în aer liber, care are o formă curioasă, semănând cu o hieroglifă fluidă, tremurătoare, de un verde fosforescent. E tirziu. Aproape miezul nopții. În aer plutește o febră subversivă, de veritabil sud tropical. Și parcă în somnia junglei se prănge până aici... Miine, în sfârșit, o vom întâlni. Vom fi în mijlocul ei. Acum îi aud numai sunetul continuu, echivoc, ca un sîsiit de șarpe. Ciudat cîntec de sirenă. Și totuși sunetul acesta insidios sfîrșește prin a atrage... Cum să pătrundă pînă în mijlocul unui oraș boboroseala junglei? Dar nu e singura surpriză aici, în Mexic. Într-un sat care e aproape un cartier al capitalei mexicane, pe muntele Milpa Alta, se vorbește încă, așa cel puțin pretind cei care l-au vizitat, nahuatl, limba folosită de tolteci și azteci; vechile poeme ale lui Nezahualcoyotl, prințul de Texcoco, se recită la cîțiva kilometri de zgîrie-norii din Ciudad de Mexico sau se cîntă din chirimia, un instrument cu sunete ascuțite pe care-l foloseau tolteci cu mult înainte ca genovezul Cristofor Columb să viseze drumul spre Indii; mai sînt triburi care n-au renunțat să invoce, alături de sfinții din Panteonul creștin, luna; iar ce-i nu te lasă nici în orașe să uiți că puține civilizații au fost atât de interesate de astronomie, ca aceea din care ne privesc încă șerpi sculptați. Într-adevăr, cerul face parte în Mexic din cultură, nu din peisaj. Stelele și ruinele piramidelor murmură aceeași poveste...

Există orașe în care cerul e absent. Nu-l vezi aproape niciodată. Zgomotul străzii și nevroza reclameilor sînt prea tiranice. Te afunzi în ele ca în nisip și uiți că mai există și cerul. Numai tirziu, cînd zgomotele se tirie pe străzi ca niște ciini vagabonzi obosiți și nedormiți poți descoperi, cum am constatat într-o noapte la New York, un cer vivid, fără mister, care atîrnă ca o rețea de deasupra străzilor pustii. În rest, nu există cer. Există ploaie, există soare, există noapte și există zi, dar toate emană parcă din ziduri, sînt o prelungire a zidurilor, o fosforescență a agitației. În schimb, la Villahermosa stelele tropicale veghează și în picla din care acum adie un presentiment de ploaie. Sau chiar plouă? Parcă o tremurat luciu apei, ca o piele de șopîrlă înfiorată de vînt. Insomnia nopții tropicale arde apa și dă vîntului acel sunet ciudat care pare să vină din junglă. Mă decid să inot, deși am impresia că mă voi levi prin apă de stele.

Privind apoi cerul din apă, mă gîndesc că obsesia calendarului la azteci și mayași e firească, în fond, chiar dacă n-am cunoașterea din ce credință au apărut ritualurile sacrificiilor. Astronomia ne-a ajutat să parcelăm timpul, să transformăm neantul în secole, în ani, în zile, în clipe. Astfel, limitat, împărțit, clasificat, timpul putea fi înfruntat mai ușor. El devenea istorie și viață omenească. Oare detronându-l pe Cronos, care își devora fiii, grecii n-au făcut același lucru? Nu vroiau să spună, de fapt, că nu eternitatea trebuie să ne intereseze, ci istoria? În fața eternității vom fi totdeauna dezarmați, ea ne va aduce aminte totdeauna că și moartea e eternă. În vreme ce anii, secolele, milenii ne aparțin; sînt măsuri raționale, comprehensibile, putem construi înăuntrul lor piramide și să credem în ele. Căci moartea n-a împiedicat omul să viseze durată, dimpotrivă, a ascuțit în el nevoia de a da vieții o justificare care să triumfe asupra morții. Grecii l-au detronat probabil pe Cronos și au limitat partea zeilor deoarece eternitatea era o promisiune prea vagă pentru a căuta înăuntrul ei speranță. Dealtfel, toți cei care au vrut să dea o formă exactă speranțelor noastre au făcut asta înăuntrul anilor, secolelor, istoriei. Și nu e interesant că, în ce-i privește pe azteci; ei au dat nume de zei zilelor și săptămînilor? Piramida rîvea în continuare eternitatea, dar a căpătat trepte... Nu le-ar strica, poate, celor care vîd în cultura prehispanică un fel de preocupare exotică, mai puțin demnă de interes oricum decît moda de pildă, să privească o noapte cerul de pe ruinele unei piramide „barbare“...

Dar toate acestea sînt a dizertație teoretică. În realitate, secolele și chiar anii înseamnă pentru mine la Villahermosa ceva tot atât de abstract ca și eternitatea. Rămînem aici doar o noapte. Și dacă mă las atras de speculații o fac, poate, numai pentru a evita să recunosc că nu știu ce să cred despre această noapte în care l-am amestecat pe Don Quijote în probleme de astronomie. Undeva Unamuno vorbește despre steaua sonoră și strălucitoare care îi va călăuzi pe cei ce vor căuta mormîntul Cavalerului. Dar unde este această stea acum? Și cu ce mă poate ajuta ea într-o țară unde, iată, mă persecută ideea aceluia secol aztec, cînd odată la 52 de ani, focurile erau stinse și toată lumea, cu ochii îndreptați spre cer, aștepta cu înfrigurare, cu teamă și speranță clipa cînd urma să treacă pe boltă steaua Yohualtecatl? Pentru că eu însumi am această vîrstă? Ascult din nou sunetul care pare să vină din junglă. E la fel de insistent ca mirosul de copal. Vîntul? Vibrația stelelor? Sau totul nu e decît o iluzie? O fantomă sonoră cu care imaginația mea umple noaptea? Mă culc extenuat de tensiunea acestui sunet enigmatic.

OCTAVIAN PALER ■

*) Cum să traduc acest cuvînt? El înseamnă mai mult decît orgoliul de a te comporta ca un bărbat. E o categorie a psihologiei mexicane. Se dă exemplul unui șofer care, întrecîndu-se cu un tren, n-a cedat nici cînd asta a însemnat viața a șizeci de pasageri.

CRONICA SPECTACOLELOR

Spectacolul de actor

Recitalul actoricesc — formă de spectacol — apare cu o frecvență crescîndă pe scenele teatrelor de dramă. Ba chiar, la unele, a și deschis stagiunea.

La Teatrul Mic, o actriță, **Leopoldina Bălănuță**, a ales — cu discernămint și sensibilitate — un teanc de poezii bune, a rugat-o pe Anda Călugăreanu să-i fină, muzical, isonul, cererea i-a fost aprobată și implinită cu prietenie, artă, profesionalism și discreție, și-așa a apărut, în favor de public, spectacolul **O parte dintr-o pasare**. După recitalul, nu prea îndepărtat, cu „Meșterul Manole”, mă temeam — mărturisesc — că acest excelent om de scenă care-l Bălănuță cade în greșeala avariției de rol absolut principal și de public. Dar arta omogenă și de calitate și-a spus cuvîntul și actrița a cucerit din nou publicul și presa de specialitate.

La Teatrul de comedie, un actor, **Ion Lucian** dovedește un „absolutarism mai absolut”, pentru că, în spectacolul **Opus unu... singur!**, este actor unic, regizor și, în mare măsură (alături de Virgil Puicea), autor al textului. Colac peste-o sugubață pupază, Ion Lucian, chiar din titlu și din prolog, aruncă o mînușă critică dramaturgilor contemporani, spunînd răspicat și cu ton belicos, la Tănase, că le face dumnealui pe toate pentru că-i o inadmisibilă dar concretă penurie de comedii. Ceea ce-l un de plîns adevăr despre ris. Spectacolul nu-i formidabil, dar are personalitate. Firește, personalitatea actorului Ion Lucian. De la început pînă la sfîrșit, deci fără hiaturi de umor și tensiune, parcă, tu spectator, ești chemat acasă la Ion Lucian, la un sprîț și la o suetă ironică, spumoasă, bonomă, optimistă. Spectacolul, însă, nu-i tocmai de teatru de dramă, ci, mai degrabă, de estradă, de revistă, de magazin dumnilnic TV; iar umorul, de spontană priză și binevenită relaxare, rămîne, totuși, la nivelul anecdotei și-al bancului la zi. Ion Lucian a spus în două ore cit spune Matty — tot cu poze — în România liberă, la „Una pe zi”, într-un trimestru.

La Teatrul „Ion Vălescu”, tot un actor, **Mihai Dobre** selecționează texte — poezii de Marin Sorescu și schițe dramatice de Dumitru Solomon —, le combină, le regizează și, împreună cu alți șapte actori, le interpretează. Rezultatul e — copie de pe afiș — „Sentimente, spectacol de Mihai Dobre”. Un spectacol cu momente dramatice foarte bune: micro-drama **Pe plajă**, interpretată de Cristina Deleanu și Mihai Dobre și micro-comedia **Insomnie**, interpretată de Alexandra Albușescu și Mihai Dobre; însă, un spectacol, cu un liant estradistic (inclusiv poeziile lui Marin Sorescu, poezii care cam sună a „moda de anu trecut”), plîpînd

Ileana Dăscălescu

Un pic de purpură (grafică)

Exercițiul critic întotdeauna pasionant este acela al problemei expoziției pe care tocmai o cunoști. „Problema” e îndeobște una complicată, chiar și în manifestările de rînd. Trebuie să înțelegi bine ce voințe artistul, ce importanță au lucrurile puse în operă de această voință, unde îndrăznește el mai mult și ce preț estetic au pînă la urmă toate. Primul gînd este de obicei și cel mai adevărat. În expoziția de grafică a Ilenei Dăscălescu primul gînd e prilejuit de prestația plină de patos a unui roșu purpuriu pus pe hîrtie în multe straturi fine, precum niște mătăsuri abia reale, mai mult lumină decît tușe de culoare, mai mult idee decît substanță, pigment. Din infinitul atent elaborat al acestor unde de mătase se alege floare, fluture, plantă — dar cu o stare fragilă și subacvatică. Tehnica celor douăzeci de planșe prezentate la Căminul artei e, pînă într-un punct, misterioasă și profesionalistă cei mai abili ai graficii în culori de apă se întrec în păreri și în trebări. Lucrînd ani de-a rîndul în atelierul de creație-modela al Întreprinderii de țesături Dacia, Ileana Dăscălescu a avut vreme să studieze profund chimia colorilor și să inventarieze un număr impresionant de efecte. Prin urmare, nu tehnica interesează, ci adecvarea ei la scop. Că numai o anumită tehnică permite construcția unui univers atât de subtil reverberat, străbătut de muzici ușoare de flaut, iată o chestiune de al doilea plan. În primul plan stă simțirea ce naște o astfel de grafică, lirica pătimașă a timpului la șevalet, curiozitatea aceea creatoare, ațîțată de înfățișările pururi noi și parcă deslușit tînuite ale motului, enigmatice în secunda cea mai clară a naturii. Problema graficii Ilenei Dăscălescu este, se înțelege, una de reprezentare. Artistă face, totuși, realism — deși montajul imaginii sugerează în câteva rînduri interesul pentru o exprimare mai concisă, încă nu abstracțiune, dar tînzînd să fie rod al experienței sale în creația decorativă. Spre deosebire de plasticienii care pornind să spună o secvență din real cu filtrul propriei sensibilități nu pot uita, oricît de sincer ar dori-o, una sau alta din lecțiile metodei realiste, Ileana Dăscălescu nu începe lucrul pînă nu se simte singură

Cronica T.V.

Sfîrșit de săptămînă

Monotonia cu care sîmbătă de sîmbătă și duminică de duminică sînt reluate aceleași și aceleași emisiuni este chiar unul din farmecul programului de la sfîrșitul săptămînii. Unele emisiuni sînt totuși din cale afară de monotone și dau semne de vîdită oboseală: „Povestea filmului muzical” ● Programarea transmisiunilor sportive pe micul ecran devine din ce în ce mai ciudată: meciurile oarecare de fotbal beneficiază sîmbăta de două reprize; duminică, derby-urile — de una singură. Ne-am resemnat în materie de handbal? Nu înțelegem de ce meciul Dinamo — Steaua, care ar fi putut face o bună propagandă acestui sport, nu a fost programat nici măcar în reluare. Așteptăm, de asemenea, reportajul filmat al turneului echipei naționale de rugby în Marea Britanie ● Bănuim că ar fi util și deopotrivă plăcut ca Dem. Rădulescu, Amza Pellea, Jean Constantin și alți actori cu disponibilități umoristice să aibă rubrici în cadrul emisiunilor de divertisment. Distribuirea săptămînii de săptămînă a acelorași și acelorași actori în tot felul de schițe și schițoase insipide devitalizează potențialul lor actoricesc. atenția noastră pentru umor și umorul însuși ● Bună, chiar foarte bună emisiunea de sîmbătă de la 19.50. „Unde e fum de țigară e și boală”. Mulți s-au lăsat

și cu o punere în scenă modestă; în totul un fel de serbare școlară a profesioniștilor.

În stagiunea trecută, la Bacău, pe scena celei de a V-a ediții a **Galei naționale a recitalurilor dramatice**, (precum și cu alte asemenea prilejuri: Săptămîna teatrului scurt de la Oradea etc.), s-au perindat felurite chipuri și, așa spune, sub-chipuri, ale spectacolului de actor: monologul, piesa scurtă, cocteilul de poezii, pantomima și alte variante și combinări ale lor. Am văzut atunci, pe scenă și în sală, înainte și după acordarea premiilor, actori flămînzi de reușită și actori nedumeriți de specificul, definiția, criteriile valorice ale spectacolului recitalului. De unul singur sau în competiție, spectacolul de actor mi-a mai spus cîteva adevăruri ale sale. Înainte de a le înșira, subliniez că sînt, firește, doar concluzii subiective. În care, însă, cred!

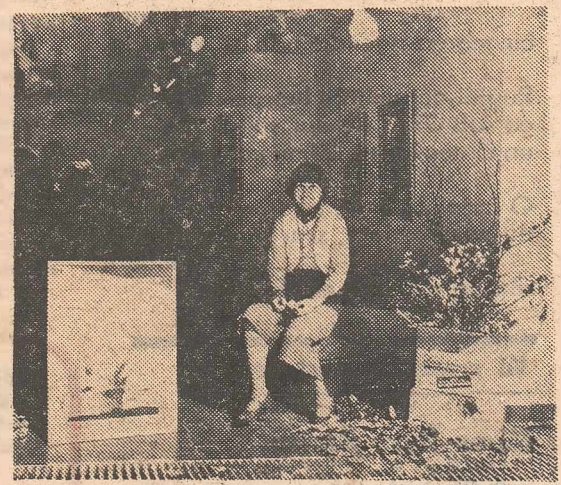
Există în omul-actor o născută-nevoie, o intrinsecă-nevoie de a se împlini nu cu bucăția, ci pe de-a-ntregul. Mai există încă, în actorul modern, miezul vocației și al dăruirii totale, ceea dăruire care îi facea pe actorii nomazi ai veacurilor să-și facă nu numai rolurile și spectacolele, ci chiar și piesele, replicile; și, îi făcea, să-și care decorurile și talentul, să-și uite familiile și casele și chiar pe ei. Există, deci, izvoare de talent și generozitate pe care administratorii multor teatre nu le respectă și nu le folosesc reciproc rentabil, reciproc cu bucurie și succes. Iar, astfel, flacăra unor actori arde, dramatic arde, nu talent și nu artă și nu crez, ci, arde, neîmpliniri, umilințe, timp de viață irosit, și zbateri pentru a descoperi o altă soluție. Recitalul, prea adeseori, e o căutare de șansă; un compromis; o abdicare de la bucuria marelui și mult așteptatului rol dramatic; o amăgire cu gloria ademenită fie prin rostirea de poezii, fie prin vulgară pășire peste rampă pentru a-l bate pe umăr pe spectator, peste sfința rampă a teatrului adevărat, independent de smecherii și cirlige; rampă care păstrează distanța valorii și demnității. N-am nimic cu recitalul (pe undeva, mai sus, i-am adus și laude); n-are decît să existe (și chiar există). Numai să aibă moralitatea pe care, nu i-o pot da decît două condiții: să nu-l amăgească pe actorul fără roluri de împlinire; să nu silească teatrul de dramă adevărat la mezallanțe, fie cu poezioara, fie cu cîntecul, fie cu glumița, fie cu neputința de teatru. Teatrul de dramă să rămînă teatru de dramă: numai așa, fără proptele din alte genuri, va trăi cit lumea.

Apropo de toate astea! Piese s-au scris și se scriu cu dufulum; dar roluri mari? Oare ce-ar face dramaturgii, dacă actorii s-ar apuca să le facă lista rolurilor mari? Adică nu de o sută de pagini, ci roluri care să spună ceva și care să placă actorilor și spectatorilor măcar cîtorva generații.

NELU IONESCU ■

pe-o cale, pînă nu se alege în ființa ei nuanța sufletească trebuitoare soluției întregului ciclu și imaginii pe care tocmai o realizează. Fiind vorba de un ciclu intru o unică dispoziție spre suavități ardente, planșa nouă nu poate fi mult altfel decît cele care o preced și, totodată, îl îndreptătesc nasterea. Rosul de rodie fixează sau, mai bine zis, orientează ferm interesul publicului, îl aduce grăbit la rezonanță cu problema expoziției, îl obligă să participe. Mai apoi, bagii de seamă bogăția de game cromatice a seriei și știu că sunetul particular al selecției e dat de ceea ce s-ar chema o orchestră mică de viole. Dealtfel, sî observăm că titlul pieselor din expoziție — Scinteind în aur, Un pic de purpură, Neelucidată natură, Double graiuri, Lumina zilei, Desișul tace, Miezul vîrăteicii nopți, Ceva senin, Dansul fluturilor — cu inocența lor prețiozitate deschid imaginația către o lume de sonorități în armonie.

TUDOR OCTAVIAN ■

de fumat, puțini au reușit, dar nu-i timpul pierdut ● Rudy Jordache nu e iubit de copii. Ei, copiii, l-au iubit pe Tom și acum îl iubesc pe Wesley. De unde or fi știind ei că nu toți fiii de brutari ajung senatori și odată ajunși senatori (cînd se întimplă) nu sînt chiar atât de singuri? Oare copiii de azi l-or mai fi iubind pe Făt-Frumos? ● Teleenciclopedia continuă să reziste tuturor schimbărilor. Nu e exclus să fie vorba de calitate, chiar dacă unii (invidioșii!) pun pe seama comodității programatorilor această neobișnuită telelongevitate. Reținem totuși că rar, foarte rar, unele secvențe n-au nimic de-a face cu enciclopedia, chiar tele ● O mare deosebire se instalează confortabil între felul cum se selecționează bucățile muzicale la televiziune și la radio. Propunem un schimb de experiență, cu condiția ca redactorii de la radio să nu preia prea multe de la colegii lor ● Ne-am obișnuit — și e păcat — cu ce ni se dă duminică dimineața la emisiunea „Gimnastica la domiciliu” ● O excelentă emisiune ar putea fi rubrica „Tot înainte”, dacă toți copiii ar vorbi ca toți copiii ● Cititorii ne întrebă cîte episoade au mai rămas din „Linia maritimă Onedin”? Unii, fiindcă ar dori să fie cit mai multe, Alții — dimpotrivă ● Chiar și sîmbăta la ora 14, „România pitorească” este urmărită cu plăcere ● „Telerama Sport” este programată la concurență, duminică seara, cu excelenta emisiune „Antologii artistice”. Sugerăm o rocadă: „Telerama sport” să fie programată duminică la emisiunea „Stadion” iar „Șah mat... în 15 minute”, tot duminică, dar pe programul doi, în locul „Teleramei sport” ● O altă întrebare a cititorilor noștri: de ce nu mai așteptăm cu nerăbdare de altădată filmele de duminică seara?

Cărți care trebuie citite

Ana Blandiana: „Cea mai frumoasă dintre lumile posibile”

În Cea mai frumoasă dintre lumile posibile, Ana Blandiana dorește să ofere o imagine amabilă despre planeta pe care trăim. Aceasta pare o imensă vitrină feerică luminată în care autoarea ar vrea să nu expună decât obiecte și fapte capabile să configureze imagini încântătoare. Așezind între sine și imaginile hîde ale vieții un ecran protector, Ana Blandiana transformă pri-

velitățile din realitate într-un decor fastuos. Dar această recuzită este în permanență împinsă la o parte de o altă care exprimă cu adevărat ce se petrece în preajma noastră. Primejdia războiului, dezvoltarea unei necontrolate a civilizației, sărăcia și disperarea multora dintre semenii noștri — iată câteva din emblemele contemporane ce sparg învelșul de staniu în care autoarea rîvnește să ambaleză lumea de azi. La aceasta se adaugă și alte evenimente ce țin de condiția umană: bătrînețea, dispariția etc., contemplate cu oroare. Călătoriile din carte sînt înfăptuite de niște tineri și tineri care caută o lume paradisiacă și sînt uneori conțrași în aspirația lor. Dar paginile sale despre locurile din țară și din străinătate străbătute nu alcătuiesc un jurnal de călătorie obișnuit în care oricine poate recunoaște cu ușurință acele meleaguri, ci conturează un caleidoscop al stărilor sufletești provocate de descinderea pe meleagurile respective. Ea scrie cucerind pas cu pas teritoriul în care s-au depozitat suvenirurile despre orașele și satele cunoscute, despre tablourile din natură admirate. De fapt, volumul acesta transcrie o sumedenie de stări sufletești, de bucurie și de revoltă, de teamă și de perplexitate, de indignare sau de tandrețe, alcătuind radiografia unui suflet omenesc confruntat cu diverse realități, dezvoltându-i bogăția care îi permite de a nu fi același chiar și atunci cînd ajunge printr-un hazard într-un același loc, descoperind de fiecare dată măcar o nuanță, adăugînd măcar o vorbă la cele expuse altădată. De altfel, cuvintele joacă în această carte roluri de prima mînă, fiecare se ivește și dispăre după un protocol savant, astfel încît să stîrnească încîntarea înainte de a părăsi scena, nici unul nu dă impresia că a fost convocat fără rost aici, alcătuind laolaltă o țesătură care îți atrage cu siguranță atenția, te invită să-i remarci eleganța. Cartea e o conjurație a cuvintelor frumoase cu efect sigur de emoționare. De altfel, scrisul Anei Blandiana aparține unui învingător care știe în aparență doar sărbătoarea triumfului și nu lasă vizibilă trudnicia cu care obține biruințele. Transcriind o istorie a sentimentelor autoarea a conceput un volum cu o atmosferă vaporosă ce se spulberă rapid. După ce închizi cartea nu mai rămîi aproape cu nici o amintire. E ca o vizită pe un tărîm privilegiat de unde la întoarcere nu-ți mai rămîi decît crîmpele de amintiri ca semn că ai fost acolo. Cea mai frumoasă dintre lumile posibile este un imn adus fericirii și nu se poate povesti așa cum ar fi jenant să povestești un poem. Ea este un omagiu adus cu mare talent frumuseții și armoniei universului nostru și un protest împotriva a tot ceea ce-l amenință.

GEORGE ARION ■

Adam Müller-Guttenbrunn: „Micul șvab”

Scriitorul care și-a intitulat astfel una din povestirile sale cele mai interesante, Adam Müller-Guttenbrunn (22 octombrie 1852 — 5 ianuarie 1923), a fost, alături de poetul Lenau, de aceeași obîrșie, cel mai de seamă reprezentant al comunității șvabe din Banat, în literatura germană. Copil nelegitim, a purtat numele mamei sale, Eva, „frumoasa fiică a rotarului Jakob Müller din

Guttenbrunn”, adăugînd numelui patronimic al ei, pe acela al locului de naștere. Luăm aceste date și cele ce vor mai urma, din recenta carte „Micul șvab”, în românește de Erwin Lessel și Valentina Dima, cuvînt introductiv și tabel cronologic de Nikolaus Berwanger, apărută în Editura Pacla, 1978, Timișoara. Povestiri titulare, precedată de introducerea Cum a devenit scriitor un primar comunal, îi urmează alta, Un an petrecut pe meleagurile natale, ambele cu numeroase ecouri autobiografice. Autorul, dramaturg și romancier apreciat de Laube și de marele Grillparzer, a întemeiat teatrul popular Raimund, din Viena, pe care l-a condus

trei ani, apoi a luat direcția lui „Kaiser-Jubiläums Stadttheater”, mai tirziu Volksoper. Publicist de mare talent, a scris peste o mie de foiletoane, pe care vienezul dr. Nikolaus Britz, merituosul cercetător al vieții și operei lui Müller-Guttenbrunn, le-a denumit „Liebesbriefe an Wien und an die ferne Heimat” (Scrisori de dragoste către Viena și către patria îndepărtată). „Reintors pe meleagurile natale în 1907, după mulți ani, e revoltat de realitățile social-politice și scrie cartea „Götzendämmerung” („Amurgul zeilor”), în care ia atitudine împotriva acestora, de pe o poziție umanistă, favorabilă minorității șvabe și populației române majoritare, ambele supuse unui regim de discriminare, sub imperiul bicefal, care lăsașe grofilor să-și impună politica de aservire și desnaționalizare a naționalităților conlocuitoare.

Cea de a doua poveste, care închipuiește întoarcerea în mijlocul alor săi, a unui șvab, emigrat în America, inginerul Georg Trautmann, și încercările lui infructuoase de a obține de la guvern rectificarea cursului Dunării și al Tisei, pentru preîntîmpinarea revărsărilor de ape, este totodată o caldă pledoarie pentru unirea dintre șvabi și români, împotriva administrației apăsătoare, spre a putea duce la bun sfîrșit justele lor revendicări. Într-adevăr, anulîndu-i-se încetățenirea dobîndită din ajun, același inginer, împiedicat astfel să fie ales în parlament de către circumscripția electorală, căreia-i cîștigase simpatia, trece voturile lui asupra candidatului frățesc, român, care obține, prin această firească alianță, biruința în alegeri.

Povestirea este simbolică, exprimînd crezul politic al scriitorului șvab, care nu-și putuse continua studiile gimnaziale, întrucît se introdusesse de curînd obligativitatea învățămîntului în limba maghiară, pe care mulți dintre șvabi nu o cunoșteau. Aceste tribulații constituie înția parte din „Micul șvab”, în care totuși străbate un umor tonic, pînă în pragul povestirii dispariției tatălui său, cercetările întreprinse de către fiu și descoperirea asasinilor, după o serie de „palpitante” peripeții. Ambele bucăți dezvăluie un excepțional talent de povestitor și un umor de bună calitate. Am urmărit cu prilejul lecturii talmăcirii, dintre cele mai fidele și acurate, și originalul, ca să-mi satisfac curiozitatea: scris-a oare autorul în dialectul șvab? Se știe că acesta este destul de îndepărtat de matca limbii germane și cere cunoașterea lui, pentru gustarea specificului său. Răspunsul este negativ. Adam Müller-Guttenbrunn a scris în germana literară spre a fi universal înțeles. Totuși vorbirea populară, cu savuroase particularități, pătrunde atît în dialoguri, cît și în text.

Tirziu recunoscut pentru marile lui merite literare, scriitorul primește cu un an înainte de moarte, din partea Universității vieneze, titlul de doctor honoris causa al Facultății de filosofie. Guvernul român îi acordă medalia Bene Merenti clasa I (echivalentă cu Meritul literar de acum).

Din rîndul acestui proletariat rural s-a ridicat cel mai strălucit prozator al șvabilor din Banat, prietenul poporului nostru. Talmăciria recentă, sperăm, este începutul promițător al unui rînd de alte împărțări din opera lui Adam Müller-Guttenbrunn, în original, precum și în românește. Considerăm apariția Micului șvab ca un fericit preambul.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

Alexandru Philippide: „Scrieri, III, IV”

În literatura română contemporană, Alexandru Philippide este, prin excelență, scriitorul care rămîne el însuși, indiferent de fluctuațiile pe care le cunoaște gustul public. Această măreție — dar și solitudine — de stîncă așezată în mijlocul valurilor caracterizează nu numai poezia, ci și eseistica sa, din care o mare parte a apărut recent în volumele trei și patru din Scrieri (Editura Minerva).

Reflectînd asupra literaturii, făcînd în legătură cu numeroasele ei probleme „considerații confortabile”, Alexandru Philippide impune un ton moderat și comprehensiv, care pare să dea șanse egale și afirmării unei opinii contrare, dar care, de fapt, tocmai prin această larghețe tiranizează discret conștiința cititorului. Autorul Monologului în Babilon — iată, acum și acest titlu ni se înfățișează ca un autopotret — judecă tot ce se întîmplă în imediata sa contemporaneitate de la o distanță astrală. Avînd această perspectivă, el nu mai vede în „neliniștea” secolului douăzeci, așa cum sintem adeseori înclinați s-o facem, cea mai autentică stare de spirit, ci numai una din stările de spirit posibile. Este interesant de observat cu cîtă seninătate sînt comentate scrierile unor adevărați demoni ai anxietății, ca Dostoievski sau Kafka. Acesta din urmă, de exemplu, reprezintă pentru Alexandru Philippide — în 1937, cînd straniu scriitor încă nu devenise la noi o temă critică la ordinea zilei! — cea mai familiară prezență. „Kafka evocă și descrie viața de toate zilele într-o lumină de vis rău” — la atît se reduce recunoașterea infernului kafkian.

Cu aceeași amabilitate răbdătoare, de psihanalist care ia act de mărturisirile cam „ciudate” ale pacienților săi, sînt discutate și „strigătele” disperate ale altor scriitori. Impasibil în înregistrarea unor asemenea mesaje zguduitoare, Alexandru Philippide se dovedește impasibil și în analiza unor reforme stilistice spectaculoase.

Nefiind prizonierul unei anumite mode, Alexandru Philippide are libertatea de a se delecta cu oricare dintre frumusețile cucerite de-a lungul timpului de literatură. El este, din acest punct de vedere, un eclectic, disponibil pentru înțelegerea viziunilor artistice propuse de Homer și Poe, de Goethe și chiar Dekobra. Nici un moment nu scrie cu teama că ar putea fi suspectat de tradiționalism sau de snobism.

Spre deosebire de critici, scriitorii obișnuiesc, atunci cînd discută literatura, să impună puncte de vedere tranșante, o vehemență, adeseori fulminantă. Camil Petrescu, Ion Barbu, Eugen Ionescu nu au procedat altfel. Iată însă că de data aceasta un scriitor se dovedește mai critic decît criticii. El îmbrățișează, cu o afinitate egală, toate operele literare și toate tendințele cu o valoare verificată sau verificabilă de timp.

ALEX. ȘTEFANESCU ■

Iorgu Iordan: „Memorii II”

Nu o dată, printre rîndurile minunate și de o feroare simplă a Memoriilor, Iorgu Iordan lasă cititorului impresia că ar fi mai preocupat de confruntarea trecutului cu prezentul, decît de însăși materia epică a mărturisirilor sale.

La Iorgu Iordan, emoția este egală cu adevărul. Inzestrat cu o memorie uriașă, părtaș și martor activ la nenumărate evenimente politice și cultu-

rale ale României ultimelor șase-șapte decenii, autorul, dăruit științei încă din fragedă tinerețe, se vedește a fi fost dintotdeauna un spirit de o rară sensibilitate, căruia nu-i scapă nici măcar amănuntele... Remarcabil mi se pare în acest sens faptul că, deși accentul, în Memorii (2), cade pe epoca formației științifico-universitare a autorului, acesta nu uită nici o clipă peisajul socio-politic în care își făurea ascetic personalitatea. Așa de pildă nenumăratele „premonițiuni” dezvăluite în gesturi mai mult sau mai puțin minore la unii confrăți, sau într-o serie de evenimente disparate, pregătesc istoricește cititorul, spre ampla înțelegere a frămîntării și dramelor viitoare: epoca fascistă a țării. Se reține astfel asasinarea prefectului Manciu în 1924, ingenios conexată în carte ca o primă treaptă a ceea ce avea să vină. În tot acest peisaj, populat de evenimente, ar fi fost firesc să domnească — și bineînțeles, în mare parte domnește — figura celui ce se confesează. Dar, curios lucru, deși atîția cititori știu bine meritele intelectuale și politice ale savantului, acesta, evocîndu-se pe sine, îmbracă, nu o dată, toga unei poetice modestii, lăsînd paranteze unele activități personale, atribuite istoricește lui. Preferă, în schimb, să desfășoare sub ochii cititorului, pagini întregi de istorie recentă, să restabilească unele adevăruri uitate sau pervertite „cu trecerea timpului”. Ceea ce marchează valoarea deosebită a celui de-al doilea volum de Memorii este astfel metamorfozarea permanent ingenioasă și în fond, de invidiat, a amintirilor personale în document de viață. Cred că o asemenea viziune generoasă se datorează savantului care, însă, nu scapă niciodată prilejul de a fi scriitor, manevrînd cu o tainică și malițioasă plăcere, tehnici literare demne de pana unor mari practicieni ai genului. Astfel, unele pagini de călătorie — în Italia, Germania, Franța legate de studiile sale pe aceste meleaguri — sînt fragmente antologice despre felul cum trebuie scris, atunci cînd „recălătorești” cu pana. Se știe că unii scriitori au obiceiul de a provoca o lectură soporifică descriînd cu o minuție îngrozitoare cîte un tablou celebru din muzeele vizitate. Iorgu Iordan, departe de această înclinație, preferă peisajul uman, iar cînd intră în muzeu împreună cu cititorul, o face pentru a-l apăra pe Murillo, Velasquez sau El Greco. Mai mult decît în primul volum, în cel de-al doilea, galeria personajelor, mai vastă, intră sub zodia unui veritabil muzeu imaginar, reînviat în tușe de o mare vibrație artistică. Cred că am spus exact acest lucru, dacă ne gîndim că în fața cititorului apar personaje de o reputație istorică sau culturală intrată în memoria națională ca N. Iorga, G. Călinescu, G. Ibrăileanu, Al. Philippide și atîția alții. Dacă odată se va scrie istoria învățămîntului universitar din România, contribuția lui Iorgu Iordan va fi așezată în frunte.

Iată, în istoria literaturii române de azi, cine o va scrie, Iorgu Iordan va figura ca unul dintre cei mai străluciți reprezentanți ai genului. Cît despre stil, impunător prin temperanța lui sublimă, e locul să spunem în încheiere, că asemenea cărți sînt mari prelegeri de pedagogie estetică: se poate scrie minunat de simplu, despre cele mai stufoase și complicate lucruri.

CONSTANTIN CRIȘAN ■

Dreptul la replică

Chiril Tricolici răspunde la articolul

„Adaptarea”, — o modalitate de furt literar ?

Tovarășe redactor-șef, în virtutea dreptului la replică, vă rog să publicați următoarele:

În revista „Flacăra” nr. 37 din 14 septembrie a.c. s-a publicat, sub semnătura A. George, un articol în care eram acuzat de „furt literar” și somat să răspund „cititorilor”. Cititorii, desigur, au dreptul să fie lămuriți; au chiar nevoie, așa zice, fiindcă articolul tov. A.G. stîrnește într-adevăr nelămuriri prin felul în care este conceput și argumentat.

1) Se afirmă în acel articol că sînt un autor „prolific”. E oare „prolific” un autor de proză „în genul aventurilor și ficțiunilor de detecție”. Însă nu doar „întimplător” ero-nată este această caracterizare: tov. A.G. sugerează astfel cititorului că de aceea e „prolific” autorul Rolls-Royce-ului pentru că fură.

2) Cititorul onest va căuta desigur romanul polițist Doamna din mașină de Sebastian Japrisot, recent apă-

rut la Editura Univers, pentru a vedea, el, în ce măsură cartea mea, Rolls-Royce e o „adaptare”, cum afirmă tov. A.G. Dar cititorul onest va observa, desigur, că Doamna din mașină e un roman polițist de serie, avînd ca personaj central o tînără cam cinică, încîntată să-și bată joc de aproape tot ce o înconjoară, inclusiv de părinții săi, decedați de mult, și poate că cititorul își va pune o legitimă întrebare despre gustul literar al tov. A.G.

3) Dar mai ales buna-credință a tov. A.G. poate fi pusă la îndoială. Din lectura paralelă a celor două cărți reiese că: Doamna din mașină este un roman polițist tipic, în care o femeie urmînd să fie pe nedrept invinuită de crimă e „împinsă” de soțul adevăratei vinovate în „rôlul” acesteia, în vreme ce, Rolls-Royce, este „un fals roman polițist”, „o parabolă a instrăinării”, cu „întimplări imaginare” și o „reprezentare simbolică” a dramei unei transfuge. „O scriere ce poate fi analizată literaturii fantastice” deoarece „cuprinde în esență descrierea unui coșmar”, „coșmarul protagonistel cărții care „trăiește, acut, drama instrăinării de care, pînă la urmă, nu se poate elibera, eșuînd într-o tentativă de sinucidere. În aceasta constă sensul înalt al parabolei”. Cu alte cuvinte, „un roman al alienării”. Nu există în Rolls-Royce nici un cadavru, nici un automobil luxos, nici un asasin real sau prezumtiv, nici un personaj care să regizeze o pseudo-culpabilitate, nu există nici o enigmă polițistă care să fie

dezlegată la urmă. Există însă o „halucinație” a eroinei, o criză de dedublare, o pulverizare a identității pe parcursul căreia personajul din Rolls-Royce se identifică — situație frecventă în asemenea cazuri — cu personajul unei cărți pe care tocmai o citește. Însă romanul Irinei Băicuș — eroina din Rolls-Royce — nu se suprapune cîtuși de puțin cu romanul Dany-el Longo din Doamna din mașină; nici nu avea cum. Romanul ei se compune dintr-un plan al realului reconstituit, dintr-un plan al realului prezent și dintr-un plan al halucinației. Care se cristalizează în raport de întîmplările eroinei din romanul lui „Jeanpriso” (= Japrisot, cum just observă A.G.), acestea fiind însă umplute cu conținutul propriei sale vieți, fiecare element livresc devenind un simbol. Cu toate acestea A.G. nu se sfîșie să scrie: „Și eroina lui Chiril Tricolici și cea a lui Sebastian Japrisot au cîte o rană la mînă care trebuie acusată”. Și afirmă cele de mai sus în portida faptului că încă de pe coperta Rolls-Royce-ului din fragmentul de dialog tipărit chiar sub desenul unor mîini feminine, rezultă cum nu se poate mai clar că eroina mea nu are nici o cicatrice (care în nici un caz nu este o rană) la încheietura mîinii! O atît de lungă suită de mistificări (și spunem lucrurilor pe nume!) — începînd cu „prolifictatea” mea și sfîrșînd cu confuzia dintre personaj și autor — nu are decît un singur scop: discreditarea.

Scurta viață a copilului Ion

Cazul este relativ vechi — din anul 1976 — dar sesizați fiind acum, cerindu-ni-se sprijinul, încercăm să facem exact acest lucru. În anul 1976, în casa familiei Ursu Dumitru se naște din flori, dar se naște totuși, fiul Rodicăi, cea mai tină membră a familiei. Avem în față declarațiile citorva martori și ne convingem că odată cu apariția pe lume a băiatului, supărările au trecut, cu atât mai mult cu cât el avea să suplinească, cum și cit putea, moartea năprasnică a fratelui Rodicăi, survenită în urmă de niște ani, ca urmare a unui accident de muncă. Noul născut primește prenumele Ion, asemănător cu al aceluia care ar fi putut să-i fie unchi, și Dumitru, cum îl cheamă pe capul familiei. Are loc și un botez la care patru nași îl urează celui mic toate cele bune, convingși fiind că-n ani copilul va și înțelege urările și le va fi desigur recunoscător. Vom spune că acest copil din flori era deosebit de bine dezvoltat și bine îngrijit. La patru luni, de pildă, avea lungimea de aproape 90 de centimetri. Dar la câteva zile după ce a împlinit această vîrstă, mai precis în noaptea de 17/18 februarie 1977 copilul i se face rău, cel ai casei sint disperați și cu pruncul în brațe mama se duce la dispensar. Și iată ce s-a întimplat acolo :

Tinea Filip, moașă în comuna Zănești : „Copilul era deja în comă și avea o cianoză generalizată. L-am chemat imediat pe doctorul nostru, Constantin Vochițoiu, care stătea în camera alăturată și acesta mi-a spus să-i fac de îndată o injecție cu două unități de Micoren. Acest Micoren este de natură să intensifice respirația căci copilul avea una deosebit de grea. Din păcate injecția nu l-a ajutat cu nimic și la circa 20 de minute a murit“.

Doctor Vochițoiu Constantin : „Mărturisesc că în întreaga mea carieră de medic — în 1976 aveam zece ani vechime — nu am văzut un caz atât de grav. Înainte de a i se face Micoren, m-am uitat cu o spatulă în gît, dar nu am văzut nimic deosebit. Mi s-a părut un caz suspect to-

tuși, și am cerut să se efectueze o autopsie la secția de medicină legală din Piatra Neamț. Acolo, în gîtul copilului, s-a descoperit o bucată de tifon. Ca să fiu sincer, m-am gândit că acesta, tifonul, i s-a pus în casa soților Ursu și iată de ce : practic, Rodică și-a ascuns tot timpul sarcina și în al doilea rînd, în chiar ziua morții copilului, ea trebuia să se prezinte la serviciu, căci i se terminase concediul post-natal“.

Discuțăm cu moașa Filip Tinea.
— Fiind cadru de teren erați obligată să vizitați mama și copilul la domiciliu. Ați făcut acest lucru ?

— Da.
— Cum era îngrijit copilul ?
— Copilul era foarte bine îngrijit și bunica sa, mai ales, îl împodobește cu tot felul de panglici și nu-l scotea din „colonelul mamei“. Ba țin minte că odată mama lui, crezînd că micuțul este bolnav, a venit cu el la tovarășul doctor, și șeful nostru, Constantin Vochițoiu, a și felicitat-o : „Bravo, Rodică, mai bine să vii degeaba decît mai tirziu“.

— De cite ori ați apărut ca martora acuzării în acest proces ?

— De două ori.
— Ați dat declarații diferite ?
— Nu, am dat aceeași declarație.
— Spuneți-mi, vă rog, aici în dispensar s-a crezut sau s-a comentat că acel copil ar fi fost ucis de către cineva ?
— Nu.

Precizăm că moașa inspiră încredere, că vorbește trist și convingător și că la nivelul intuițiilor fiind, putem să avem deplină încredere în declarațiile sale.

După autopsie, la circa o lună, bunica băiatului este chemată să dea o declarație, este reținută, judecată, condamnată la 15 ani pentru omor calificat, și după doi ani și patru luni, este eliberată căci Comisia superioară de avizare de pe lângă Institutul de medicină legală „Dr. Mina Minovici“ infirmă valabilitatea singurelor probe materiale directe existente. Este vorba de faptul că la o percheziție efectuată de

lucrătorii postului de miliție din comună s-a găsit o bucată de tifon la domiciliul soților Ursu și s-a apreciat că din acel sul a fost tăiată și bucată găsită în gîtul copilului. Dar iată că acest fapt nu se confirmă.

Prin reprezentanții ei (Stelian Birsu și Gheorghe Hurju) Procuratura județului Neamț își menține și acum punctul de vedere potrivit căruia bunica copilului a comis infracțiunea de omor calificat. Trebuie să spunem cu tot regretul că de fapt ni s-a servit o întreagă poveste avînd un ușor aer detectivistic și unele elemente fie verificate, fie de-a dreptul neadevărate. Iată cîteva dintre ele :

1. Rodică Ursu urma să se căsătorească legal cu un băiat din Podoleni și avea tot interesul să scape de copil.

2. Situația înfloritoare a familiei Ursu s-a complicat la nașterea acestui copil. Adică o familie atât de respectabilă și de avută nu putea să fie fericită și nu putea să se împace cu nașterea unui copil din flori. Ni se povestește că atât bunicul cît și bunica s-au dat cu capul de gard și au bocit îndelung greșeala ficei lor.

3. De ce bătrînul Ursu, văzînd starea gravă a copilului, nu l-a dus la dispensar cu căruța, lăsîndu-și fiica să facă aceeași treabă cu pasul ?

4. Reconstituirea faptelor prezintă următorul tablou : copilul mîncă bine seara și-apoi adoarme lângă mama lui. În noaptea, bunica îl aude plîngînd neferesc de tare și-l ia la ea în cameră pentru ca fiica să se odihnească. Peste un timp, țipetele copilului sint auzite și de Dumitru Ursu care cere celor două femei fie să-l liniștească, fie să-l ducă la doctor. În jurul orei 6 faptul s-a și întimplat. Din investigațiile efectuate de către noi împreună cu secretarul comitetului de partid al comunei, Constantin Olaru, rezultă că familia are o stare materială mijlocie și mai rezultă că supărata la început s-a obișnuit și a crescut copilul în cele mai bune condiții. De altfel, cei patru nași atestă cu totul și cu totul alte intenții decît cele criminale. În

momentul de față, Procuratura județului Neamț susține în continuare că bunica a introdus în gîtul copilului tifonul, în timp ce familia Ursu susține că tifonul i-a fost introdus copilului în gît la dispensar, după ce acesta a decedat.

Din discuțiile avute cu părțile în cauză, rezultă foarte clar că nici familia nu avea interes să scape de copil, nici doctorul nu avea un interes să comită un asemenea fapt și mai rezultă că aceste piste trebuie abandonate. Trebuie să se stabilească cum anume a murit copilul, cum i-a ajuns tifonul în gură și, firește, cine este acela sau aceea care a săvîrșit o atît de oribilă faptă.

Trebuie să spunem de asemenea cu toată seriozitatea că acest caz fiind de competența unui criminalist nu este bine să se acorde credit unor versiuni și nici nu este cazul să se discute vinovățiile în absența unor probe materiale directe. Credem că nu numai în cărțile polițiste se formează cerc de bănuți și nu numai acolo asasinul este căutat cu mijloace moderne de investigare.

După ce părăsim sediul procuraturii, avem o revelație care sună în felul următor : în noaptea aceea, pînă a ajunge la dispensar copilul a fost văzut și a trecut prin miștile a trei persoane : mamă, bunic și bunica. De ce, ne întrebăm, s-a mers de la început fără ezitare pe prezumția că bunica este autoarea acestei fapte ? Chiar respectînd punctul de vedere al procuraturii rezultă că mama voia să scape de copil. Bunicul este un alcoolic înveterat, iar bunica, cum-necum, criminală. Ni s-a spus la procuratură că dacă de la „Mina Minovici“ a venit un asemenea răspuns, adică o infirmare a tezei cu tifonul, înseamnă că nici ei nu mai știu ce să creadă. De ce a murit copilul ?, sintem întrebați.

Deocamdată, să ne fie permis să întrebăm noi. Totodată, urăm Procuraturii județene Neamț mult succes în elucidarea corectă a acestui caz și ne exprimăm regretul că judecătoria din orașul Piatra Neamț condamnă un om la 15 ani închisoare cu ușurința cu care se acordă 5 zile permisie.

EUGEN SECELEANU ■

Ce sînt și cine sînt pedagogii ?

De curînd, în rubrica „Anunțuri“ de la Mica publicitate, am citit un text prin care conducerea Liceului Industrial „Timpuri noi“ din București aducea la cunoștința celor interesați că se pot prezenta pentru a susține un concurs în vederea ocupării unui post de pedagog la această instituție de învățămînt. Cum, de obicei, ceea ce nu se găsește, se caută, mi-am propus să verific dacă acest punct de vedere este conform cu realitatea, mai ales că, la vremea școlărității mele, nu mi-aș fi putut imagina școala în care am învățat fără pedagogii cărora le port un deosebit respect.

Primul drum l-am făcut la Slobozia, orașul creat în ultimii ani și în care existența unor licee moderne, asaltate de elevi din toate satele și comunele din zona Ialomiței, dar și de mai departe, se înscrie în profilul urban al fostei comune de acum cîțiva ani, azi capitală de județ. Am avut de ales între Liceul de chimie și cel industrial. Am poposit la acesta din urmă, încă în zorii zilei. În clădirea, care adăpostește internatul, o făptură delicată trecea vioaie dintr-un dormitor în altul dînd deșteptarea și invitîndu-l pe elevi și eleve la toaleta de dimineață și la programul de învățare. În curînd, toți aceștia se aflau în curtea spațioasă, iar tovarășa Olga Ichim inspecta ordinea din sala de mese, micul dejun și, apoi, dormitoarele. Prin urmare, mă aflam în fața unui pedagog !

— Cu cît timp înaintea elevilor trebuie să mă scol ? Cu mult mai mult decît vă puteți închipui, deoarece nu locuiesc în cămin, am doi copii, un soț și, prin urmare, obligații casnice. Aici muncesc de doi ani și sint decisă să rămîn, cu toate că nu-mi este ușor. Dimineața, mai ales, între orele 6,00 și 8,00 sint foarte multe de făcut. Gîndiți-vă că în internat locuiesc 320 de elevi, băieți și fete, iar eu sint singură. Nu, nu doar un pedagog are liceul, ci trei, dar lucrăm în ture. Nici celorlalți nu le este prea ușor, o știu prea bine ! Într-adevăr, raporturile cu băieții s-au stabilit mai dificil. Li se pare ciudat chiar și acum, unora, ca ordinea să fie menținută de o pedagogă. De fapt, cînd m-am încadrat am știut că voi lucra pentru internatul de fete. Dar acum asta este situația. Dificultatea provine și din faptul că, în anul I, ne-au sosit 200 de copii !

Discuția continuă pe diverse teme de educație, de relații și intimități utile stabilite între pedagog și elevi, pînă cînd, la orele 7,00, apare directorul liceului, tovarășul profesor Gheorghe Timofte, cu care atac problema frontal :

— Ce sînt și cine sînt pedagogii ?
— Sint bachelareții, cei care sînt, că așa se prevede, dar sint prea puțini și, cu toată bunăvoința lor, calificăți la locul de muncă, deoarece această profesie nu mai există, cel puțin în scrierile ministerului nostru, dar supraviețuiește în fapt. Avem voie să încadrăm un pedagog pentru 100 de copii. În schemă apar trei, dar unul se află în concediu de naștere și va lipsi încă mult timp. Practic, beneficiem doar de doi. Pe tovarășa Ichim vîd că ați cunoscut-o. Celălalt este Ion Saloru, azi liber. Cred că profesia aceasta, către care tot mai puțini sint cei care se îndreaptă, tocmai

din lipsa unor reglementări necesare, rămîne cît se poate de utilă, și necesară, nu numai pentru probleme de ordine ci și pentru cele de învățămînt. În privința studiului individual, pedagogul trebuie să intervină, să sprijine, să îndrume. La capitolul educație, vai, sint atîtea de făcut ! Cum să mîncini, cum să te îmbraci, cum să te comporți etc., etc. Dar cine s-o facă ? Și cînd ? Iar în timpul nopții, cînd se pot petrece atîtea evenimente, pedagogii sint la ei acasă. E drept, avem paznici de noapte, dar pînă la ce punct ne putem baza pe ei ? Să mai spun și ceva despre educația sanitară, despre normele de igienă ? Hotărît lucru, pedagogii sint prezențe absolut necesare în școlile noastre !

La Liceul de matematică-fizică din Urziceni director este tot un profesor de matematică, Mihai Pavunev. Internatul adăpostește 130 de fete și 70 de băieți, dar clădirea sa se află la circa 7 minute de mers pe jos, pe „scurtătură“. Ca pedagogi, funcționează două tovarășe : Elena Popa, în vîrstă de 40 de ani, și Elena Pascal, 30 de ani. Încadrate de 5—6 ani, deci cu o vechime „notabilă“, față de alte situații întîlnite și despre care vom vorbi.

— Recrutarea pedagogilor este, realmente, o problemă dificilă. Nu se găsec amatori sau cei care se prezintă totuși nu corespund pretențiilor ce decurg din această specialitate. Nu cred că singur bachelareatul conferă și restul de calitate necesare, dintre care cea dintîi ar fi, după părerea mea, vocația. Nu mai spun că un pedagog se impune a avea o anumită prestață în fața elevilor ca și a corpului profesoral. Nu oricine a absolvit un liceu poate depune o activitate de educație, transmițînd ceea ce, în primul rînd, el însuși trebuie să aibă. În situația noastră, pentru că pedagogii noștri sint... pedagoge, trebuie să intervenim, în cazurile mai deosebite, pentru a le sprijini autoritatea mai ales cu băieții. Nu ne putem plînge, ambele tovarășe depun stăruințe, dar asta nu este suficient. Mai ales că, pe durata nopții, ele absentează. Practic, noaptea internatul este supravegheat unilateral, evident, de paznic.

Cînd de bine, de rău am găsit un „pedagog“ dispus să locuiască în cămin, am aflat că miliția l-a surprins, la 2 noaptea, jucînd pocher în incinta internatului ! Nu cunosc dacă există un statut al pedagogului. Cred că nu există.

Am avut încadrat un pensionar, dar a trebuit să renunțăm și la el din motive legale, ținînd de statutul pensionarilor. Discuțăm în mod frecvent problema pedagogilor în Consiliul profesoral, dar fără a o rezolva. Mă gîndesc dacă nu s-ar putea pune la punct o școlarizare, pe timp de 6 luni măcar, a celor care practic această profesie de mare utilitate în educarea noilor generații, un fel de „post-liceale“, pentru cei care ar dori să devîină pedagogi, astfel ca alegerea lor să nu se facă la întîmplare, doar pe baza normelor de retribuție. Asta ar influența și o stabilizare a pedagogilor care ar vedea meseria aleasă recunoscută.

La Liceul Industrial „Timpuri noi“ unde

a început, de fapt, această anchetă situația nu este cu mult deosebită decît în celelalte licee vizitate. Dar, în plus, față de cele aflate la Slobozia și Urziceni, la București aflăm răspunsurile-cheie la ancheta întreprinsă. Și iată de ce.

Am în față chestionarul minimal la care conducerea liceului (prof. A. Călin, director, și I. Boerescu, adjunct) a cerut celor 20 de candidați (înscriși în urma citirii anunțului de la „Mica publicitate“), răspunsuri. Am și cererile lor de înscriere. O primă remarcă : nu toți cei 20 s-au prezentat în fața chestionarelor. Unul dintre ei a venit într-o avansată stare de ebrietate, fiind eliminat din start. Alții... Dar să le luăm pe rînd. Chestionarul cuprindea 7 întrebări, dintre care voi alege două : „care credeți că sint sarcinile pedagogului școlar“ și „cum considerați că trebuie aplicate autoconducerea și autogospodărirea în cămin și în cantină“. Le-am ales, pentru că marea majoritate a candidaților n-a răspuns la ele. Cum să fi răspuns la altele de genul : „ce părere aveți despre contribuția pedagogului la educația estetică a elevilor“, cînd unii nu putuseră preciza unde au mai lucrat pînă acum, deși trecuseră de 23 de ani. (Doru Cămăneanu, din București)

Dar să fim drepti pînă la urmă și să cităm din răspunsuri, respectînd, bineînțeles, și ortografia, căci și ea poate constitui un răspuns... „Elevii trebuie orientați spre activități politico-ideologice care se FACE în incinta școlii“. (D. C. 23 ani, absolvent și bachelareat al unui liceu industrial) ; „...tentative care fac pe unii din ei S-O ia pe un drum greșit. În funcție de notele pe care le I-AU...“. (M. M., tînar cu diverse calificări din domeniul poștelor și telecomunicațiilor) ; „În primul rînd pedagogul trebuie să fie un exemplu pentru ELEVII, fiind foarte cunoscut faptul că la această vîrstă se copiază și se formează omul de mine“ (același) ; „Trebuie să fie intransigent față de abaterile elevilor mai ales cînd ele se repetă, să vegheze la latura PSIHO-MORFOLOGICĂ a elevilor sau elevilor și eventual să stea de vorbă cu medicul școlii“. (N. C., fost recepționar la un hotel pe litoral).

S-au prezentat tineri și vîrstnici cu profesii diferite : un translator care a activat în învățămînt, dar apoi a fost factor poștal, a muncit în cadrul Combinatului chimic Giurgiu, a deținut funcția de magaziner, de ofițier la D.T.A.T.C. București, toate pînă la cei 42 de ani ai săi). T. O., absolvent al Liceului „Gh. Lazăr“, din București, care scrie „pedagog“ și „vă rog AMI aproba“. N. S. V., de 56 de ani, cu un stagiu de 30 de ani în învățămînt, dar pînă cînd condiția de a lucra doar dimineața. M. M. student — aceeași clauză. S. C., profesor de educație fizică, 32 de ani, fost antrenor de box, care cîștigă microconcursul dar nu se prezintă să-și ia postul în primire ! B. M. Gh. de la I.C.A.B., clasat al doilea și care fortațează și el la încadrare ! P. D., bachelareat la Liceul „Matei Basarab“, înscris și neprezentat la probă. La fel au procedat și S. D. Gh., P. C.

Reiese clar că pentru conducerea Liceului Industrial „Timpuri noi“, care be-

neficiază doar de serviciile unui pedagog — tot femele — și după concursul amînit (ținut la 9 octombrie a.c.) și al unui pedagog, Traian Obretin, problema aceasta a constituit o preocupare stăruitoare.

— De ce, tovarășe profesor Ion Boerescu ?

— Pentru că necesitățile o cer și pentru că am avut multe încercări și insatisfacții în ultimii ani, pornind de la pedagogii veniți ca să se afle în treabă. Exemple ? Din păcate mai multe. Radu Piscă își termină studiile universitare la fără frecvență și ne părăsește. Justificat, fără îndoială, dar nu mai puțin neplăcut pentru noi. Ionel Jurca, om la 42—50 de ani, a stat... 45 de zile. Este plecat din ianuarie, dar nici pînă acum, în octombrie, n-a venit să-și ridice actele necesare, în primul rînd Cartea de muncă, pentru a se putea încadra în altă parte. Ce face ? Unde muncește ? Nu știu nimic : pierdut fără urmă ! Marin Mălin, om cu mai multe și ciudate calificări, tînar, 25 de ani, pleacă după nici un an de zile. Nici nu constituia pentru elevi un exemplu de comportament. Constantin Rugină a funcționat circa 8 luni de zile. Dan Chirțoiu s-a apropiat de doi ani, dar nu i-a împlinit. Un altul, Petrescu, reîntră în învățămînt și lasă locul ocupat la noi timp de aproape 1 an liber. Mălin avea și odiosul obicei de a-i bate pe elevi. Ce vreau să spun ? Că cei care vin să ocupe un post de pedagog n-o fac decît pentru a-și rezolva o situație de moment, ori pur și simplu fără discernămint, ca și cei care s-au înscris și n-au venit să răspundă chestionarului. Oameni insuficient de serioși, slab pregătiți, în căutarea unui adăpost și a unei mese, pe timp limitat, în funcție exclusivă de interesele lor pasagere. Cu astfel de oameni nu putem acoperi importanțele sarcinilor de ordine, organizare, educație și altele, care ne revin. Ii suplinim, pe cît putem, cu activitatea altor profesori.

— Legislația în vigoare, intervine directorul liceului, tov. ing. A. Călin, este și depășită și insuficientă. Practic, ne ghidăm după Legea nr. 6/1969, așa-numitul Statut al personalului didactic, publicată în „Monitorul Oficial“, în care există un paragraf referitor la funcționarea de pedagogi școlari, arătîndu-se că aceștia trebuie să îndeplinească niște condiții anume, admitîndu-se și unele excepții. Or, noi ne vedem siliți să apelăm numai la aceste excepții, adică să apelăm la absolvenți ai unor licee de cultură generală sau ai unei școli de specialitate postliceală sau ai unui liceu de specialitate (în învățămînt profesional și tehnic). Adevărul este că atît pentru băieți, cît și pentru fete sint necesari acești pedagogi, cu o pregătire specializată, capabili să dea soluții de viață și sprijin în procesul de instruire tinerilor aflați în internate, departe de familiile lor și chiar de noi, profesorii, cu care se întîlnesc doar în timpul orelor de curs ori al celor de dirigenție. Pe vremea mea, acolo unde am învățat, exista chiar un director al internatului, care locuia în incinta acestuia, fiind și profesor. Dublat, bineînțeles, de pedagogi. Autoconducerea, pe care și noi o aplicăm cu succes, nu poate totuși substitui toate aspectele ridicate de viața unui colectiv de oameni tineri și foarte tineri, aflați în internate.

Ce sint și cine sint pedagogii ? O întrebare deci care rămîne deschisă.

EMANUEL VALERIU ■

Zvonurile

De ce să nu vorbim și despre zvonuri ca despre o realitate autentică a vieții ? O realitate autentică, de vreme ce zvonurile apar și circulă și se manifestă foarte activ uneori, chiar dacă nefericit și nedorit și mai ales ca o expresie a unui fel de subdezvoltare intelectuală. Pentru că zvonul și amplificarea lui și lanțul — acesta e cuvântul — lanțul pe care îl implică el, lanțul transmiterii din ce în ce mai „imbogățite” și mai zornăitoare — nu reprezintă, de fapt, decît o ipostază a unui primitivism spiritual, o rămășiță destul de vitală din păcate a unei mentalități nu neapărat reacționare, dar foarte vechi și pe care am avea datoria să o înlăturăm fiindcă aparținem unei societăți și unei epoci de civilizație superioară.

Mai sînt încă oameni care nu pot trăi fără iluzia zvonului, fără mace-rarea lui bolnăvicioasă, care se sufocă pur și simplu, fără iluzia informației pe care le-o dă, lor, zvonul, sînt și oameni foarte respectabili, de indiscutabilă valoare care cultivă plăcere-rea secretă, a zvonului și pe zvonisti și chiar mărunti zvonisti de casă care să le întrețină un apetit al nevoii de informație, după principiul, „minte-mă, dar minte-mă cu fantezie”, sînt țigovești care nu ies la cîșmea dacă nu pot comunica — exact ca în povestea de demult cu un anume Ion care a ouat un ou de gîscă și acum îl clocește și nu se mai știe bine dacă oul a fost ouat de gîscă și el numai îl clocește sau de fapt el a ouat un coș de ouă și gîsca este aceea care le clocește și un ghem incilcit și rău mirositor se destramă la vedere cu concursul vo-luntar și — firește — demn de o cau-ză mai bună al unei întregi pletore de zvonisti de la toate nivelurile și de toate gradele și atunci cum să nu ex-clami furibund — cum se poate așa ceva ! — cînd vine la tine un om cin-stiț, cu lacrimi în ochi și spune — „Tovarășe, de treizeci și cinci de ani muncesc cinstit pentru socialism și acum aud că stau ziua și noaptea pe un sac cu bani de un metru cub și nu-mi vine, pur și simplu, să mai ies în lume”.

Pentru că circulă și un astfel de zvon cu un director de fabrică care ar fi strîns un metru cub de sute ! Nu, tovarăși, n-a strîns nimeni în România socialistă un metru cub de sute ! Sînt și la noi escroci pe mulți i-am desco-perit și au fost, pe bună dreptate, dați pe mina miliției și a justiției, și poate că mai sînt și alții încă nedescoperiți, dar noi sîntem o lume curată, nu o lume de hoți și de delapidatori chiar dacă, exact ca în orice pădure tină, mai sînt și la noi putregaluri pentru că soarele n-a răzbit din-tr-o dată și peste tot. Nu Ștefănescu vinarul dă însă măsura societății noastre și nu ne putem permite să în-florim la nesfîrșit o poveste murdară care îi izolează pe așa-ziii ei eroi. Sîntem o lume cinstită și nu ne putem permite să bănuim pe nimeni și să pu-nem în spatele nimănui — cum se spune — nimic din ce nu-i aparține.

E tristă și nedemnă această patimă a zvonurilor și, repet, îi arată pe cei care o slujesc ca pe niște nevertebrați și subdezvoltați. Nu ne putem trans-forma într-o piață de țate care își povestesc ce au mai visat urît și grotesc în nopțile lor pustii.

Se ciocnesc cît se poate de banal două mașini și ele se pot ciocni chiar foarte spectaculos, pentru că, avem mașini multe, pentru că circulația, ca o expresie a nivelului de trai — pa-radoxal dar așa este — s-a îngreunat, se ciocnesc două mașini — și se vor-bește de un cataclism. Cade o găleată cu var de la un etaj înalt al unui bloc în construcție, nu se poate să nu cadă o găleată cu var, poate să cadă și un om — cînd construim atît de mult și de rapid și tot nu sîntem mulțumiți cu cît de mult se construiește și cît de rapid-cade, zic, o găleată cu var și debarcarea americană în Europa, în ziua cea mai lungă din cel de-al doilea război mondial e un nimic pe lingă vaietele scoase de zvonisti. Dă bruma, cum e și firească, în octombrie, la sfîrșit, și se vorbește de un cata-clism cosmic, meteoritul tungus e o jucărie !

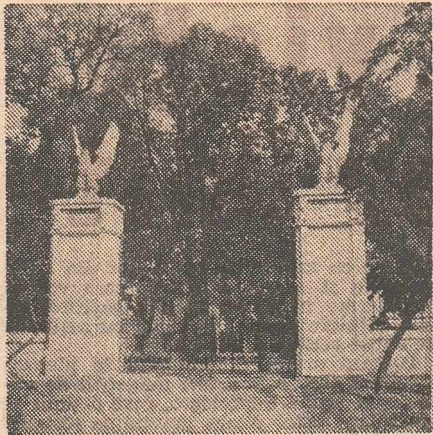
Nu mi se pare, vă jur, nimic mai jalnic decît această patimă a zvonu-lui atestînd subdezvoltarea intelectua-lă, morală, biologică chiar. Nu e mai puțin adevărat că și presa ar putea să-și spună mai des cuvîntul în astfel de cazuri și să spulbere zvonul.

Trece o locomotivă peste un catir, la o răsucire de cale ferată și se uple un județ de povești cu o căruță, ba nu, cu un camion, ba nu, cu un per-sonal, cu un accelerat care s-a izbit de un marfar și... Inchei cu ce țineam să subliniez cu orice preț. Nu, dragi tovarăși, n-a strîns nici un director de fabrică un metru cub de sute.

Să fim serioși ! Mai avem 22 de ani și intrăm în anul 2000 ! Vreți să intrăm călare pe mătură ! ?

DINU SARARU ■

Ample restaurări la Palatul Ghica — Tei

În Colentina, la capătul bulevardului Lacul Tei, lângă Facultatea de construcții, cu prilejul unor ample lucrări de restaurare a Palatului Ghica-Tei, fosta reședință a primului domn pămîntean, Grigore Ghica, înscăunat după răsturnarea regimului fanariot, au fost descoperite importante vestigii care pun în lumină grandoarea acestui impunător ansamblu arhitectonic.

Să notăm încă de la bun început că lucrările s-au desfășurat sub auspiciile Consiliului popular al municipiului București și au beneficiat de fondurile puse la dispoziție de Direcția generală comercială a Capitalei, cumulînd eforturile unite ale mai tuturor întreprinderilor din sectorul 2.

Amănunte mai exacte în acest sens ne-a oferit arhitecta Constanța Modoran: „Lucrările de restaurare ale acestui fastuos Palat Ghica, o adevărată bijuterie arhitectonică, au început acum cinci luni și au fost atribuite ca execuție Sanțierului ICRAL Colentina-2, condus de inginerul Gheorghe Smărăndoiu. Proiectul de restaurare a fost întocmit de atelierul de proiectare al Consiliului popular al municipiului. Șeful atelierului și al proiectului, arhitect Ion Barabaș. Coautori la proiect, arhitect Eugen Roșca și subse-mnata. A se nota, zic eu, și aportul picto-rilor Sorin Ilfoveanu și Dan Broscăuțeanu care au refăcut cu minuție și fidelitate frescele de factură italiană cu care era împodobit interiorul palatului”.

Dincolo de această introducere care vrea să ilustreze cît de cît amploarea lucrărilor de restaurare, să consemnăm și afir-mațiile arheologului Radu Ciuceanu, din cadrul Direcției muzeului de istorie a municipiului București: „Au fost relevate, cu prilejul lucrărilor de restaurare, fun-dațiile primului edificiu ridicat de către boierii Văcărești cam pe la sfîrșitul vea-cului XVII. Trainice și de mari dimen-siuni, zidurile indică proporțiile majore ale construcției care a intrat mai tîrziu în proprietatea Ghiculeștilor. Să menționăm, din punct de vedere istoric, că în acea clădire a avut loc memorabila înfîlnire dintre Tudor Vladimirescu și Alexandru Ipsilanti, conducătorul Eteriei. În 1822, Grigore al IV-lea Ghica, viitorul domni-tor, avea să construiască, peste pivnițele

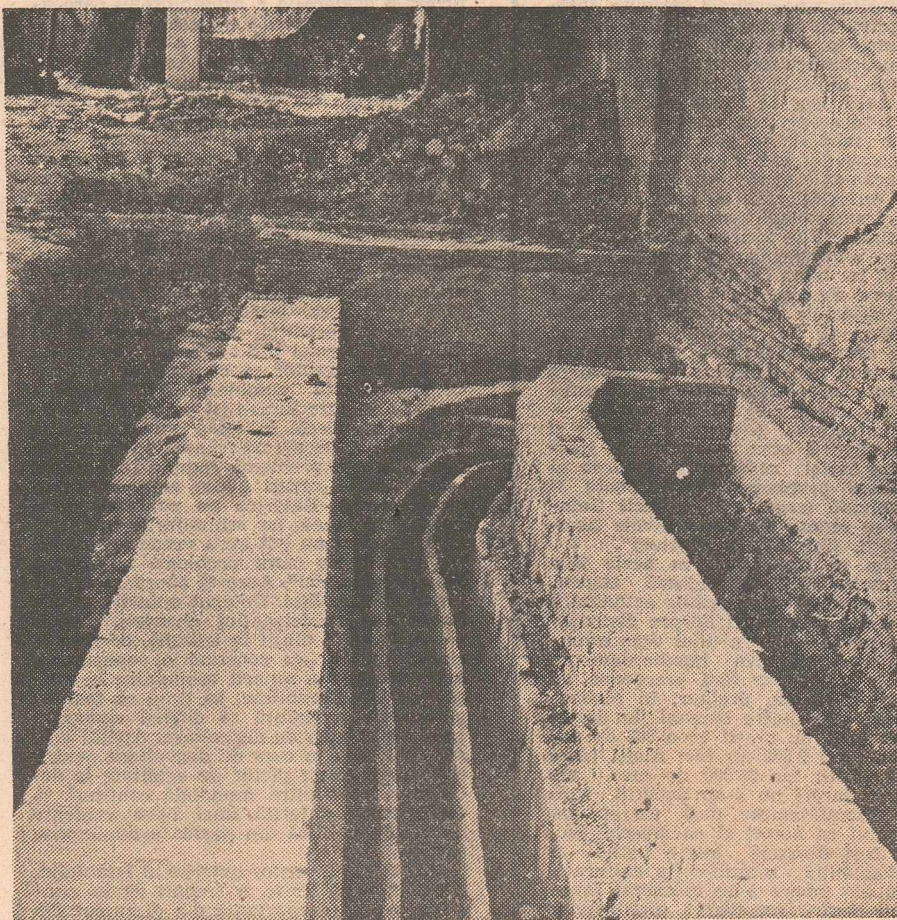
și fundațiile existente, actualul palat. Cercetările arheologice au precizat crono-logia construcțiilor componente ale ace-s-tui ansamblu arhitectonic de mari propor-ții, unic pe teritoriul Bucureștiului. În-tr-una din camerele palatului restaurat au fost amenajate două spații, care evi-dențiază metamorfoza fundațiilor, urmînd ca aici, în camera numită muzeu, să fie expuse documentele și obiectele care vor-besc despre istoria acestui edificiu ce se întindea pe un patruleter cu laturile de 200 și respectiv 150 de metri, deci mult în afara spațiului actual, așa cum o do-vedesc zidurile descoperite în împreju-rimi”.

Dar, dincolo de camera-muzeu, capabilă să cuprindă și să redea istoria Palatului domnesc, un excavator a descoperit, cu totul și cu totul întimplător, lângă zidul care desparte palatul de biserica alătura-tă, zid care inițial nu exista, urmele unui ingenios sistem de alimentare și eva-cuare a apelor, precum și baia domnească. Lucrările arheologice de dezvelire a ace-s-tui original sistem au fost conduse de ar-heologul Radu Ciuceanu, ajutat de stu-denții Facultății de istorie. „S-a lucrat, ne-a declarat profesorul Ciuceanu, în con-ditiile deosebite pe care le presupune un șantier de reconstrucție, printre excava-toare și fadrome, aplicînd o metodă mai puțin uzitată în arheologie, cea a contra-

punctului de loc și timp. Nu am să intru în prea multe amănunte. La capătul unei munci încordate am relevat un vestigiu de mare importanță istorică și arhitecto-nică privind rezolvările tehnice originale și unice exprimate prin canalele care dis-tribuiau aburii, apele și fumul pentru încălzit pavimente, conducte de apă, cuve etc. Numai că munca noastră, a arheolo-gilor, nu se oprește la bariera restituirii și interpretării istorice. Ea merge mai de-parte, pînă la conservarea unui astfel de monument. Singura soluție de conservare a sistemului de alimentare și evacuare a apelor nu poate fi decît înlăturarea zidu-lui care desparte curtea palatului de curtea bisericii, deoarece acest zid se su-prapune și taie exact în două sistemul re-cent descoperit. Urmează, firește, acoperi-rea sistemului printr-o construcție din be-ton și sticlă pentru a putea fi vizitat ca oricare alt punct muzeistic. Ar fi păcat, mare păcat, ca sistemul, descoperit din întimplare, să cadă pradă dintelui necru-țător al vremii, adică al intemperțiilor care l-ar trece în uitare și pifire. Să nu uităm că trecutul, dacă îl irosești, nu ai de unde să-l mai cumperi”.

În ceea ce ne privește, să sperăm că su-gestia profesorului Ciuceanu va fi recep-tată ca atare.

VICTOR NIȚĂ ■

S. O. S. monumentele

Comuna Slimnic se află la 15 kilometri de Sibiu, pe șoseaua ce duce spre Me-dias — comună cu case asezate de-a lun-gul șoselei, case tipic transilvănene.

Acest peisaj este dominat de cetatea țărănească care, în ciuda timpului, rezistă aici, fără multă îngrijire, și în ciuda tu-turor intemperțiilor.

Primele documente despre fortăreață datează din 1285, apoi este menționată în cronică regelui Carol I de Avignon din 1342 — în timpul papei Clement al VIII-lea. Acest nume ciudat, poate pentru mulți trecători, este de origine slavă avînd semnificația de confluență a rîuri-lor din localitate. Cu timpul, datorită pe-ricolului năvălirilor tătare și otomane ce-tatea țărănească de la Slimnic s-a forti-ficat. Într-un document al anilor 1529 este specificată pentru prima dată exis-tența în această localitate a cetății Slim-nic, fortăreață ridicată cu ajutorul popu-lației Slimnicului și cu ajutorul univer-sității din Sibiu.

Formele arhitectonice sînt arhaice, în raport cu arhitectura gotică-transilvă-neană. În anul 1529 cetatea este cucerită de Ștefan Bathory distrugîndu-se o mare parte a zidului exterior al incintei. Zidul

dărîmat a fost reconstruit în 1788. În anul 1658 cetatea rezistă asediului lui Ali-Pașa.

Clădirea mai păstrează pereți peri-mentrali de est, sud și vest, cei de vest fiind dubli, formînd un fel de narțex.

Stilpii din cărămidă se ridică peste blocuri mari din piatră, făcînd parte din-tr-un nucleu, mai vechi, păstrat doar în partea inferioară.

Cei patru stilpi dinspre vest sînt legați între ei și cu perețele vestic interior prin două rînduri de arce frînte, formînd un parter și o galerie. Legătura între stilpi și perețele navei laterale din sud se făcea prin achivolte, multe din ele intersectînd nava centrală. Ferestrele în arc frînt arată existența unei construcții în stil gotic.

Zidăria este portantă, construită din piatră brută și se remarcă la nucleul cel mai vechi. Restul zidăriei este din cără-midă masivă. Stilpii sînt legați prin arce ogivale largi din cărămidă, multe năruite la ora actuală.

Din fișele de evidentă a monumentelor istorice din cadrul Consiliului Culturii și Educației Socialiste, fișe întocmite în anul 1963, din care am extras aceste ci-teva date, se specifică în continuare :

1) Propuneri de studii: Nivelul actual al terenului fiind mult mai ridicat decît cel de odinioară, ar necesita cercetări arheologice în vederea eventualelor desco-rieri a incintei exterioare și lămurirea etapelor de reconstrucție.

2) Propuneri de restaurare: lucrări de conservare și consolidare generală.

3) Starea actuală: cetatea se găsește în stare de ruină. În anul 1959 au fost exe-cutate cîteva lucrări de reparații.

Și toate aceste propuneri și observații au rămas doar în fișe. Nu s-a luat nici o măsură. Cetatea țărănească din Slimnic așteaptă măcar una din ideile formulate atunci. Cetatea la ora actuală folosește la depozitarea slăninii. Într-un turn de acolo este răcoare — și sătenii își trans-portă pe perioada verii slămina pentru păstrare. Un castelan, așa își spune cel care păzește slămina, vinde din cînd în cînd trecătorilor vederi de pe malul în-sorit al Mării Negre.

Desigur, această investiție ar costa mult, ar necesita mult timp ca acest cas-tel să-și recapete înfățișarea din fotogra-fia, de la începutul secolului, pe care am văzut-o la un tîran din comuna Slimnic. Dar prin grija organelor locale, prin grija oamenilor ce trec zilnic pe lingă cas-tel, acest obiectiv istoric poate fi conser-vat în timp, astfel ca viața lui să fie cît mai lungă.

SORIN POSTOLACHE ■

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Viața internațională a durerii

Alfabetizați, citim în presa timpului nostru, la 26 septembrie 1978: „Actualitatea medicală. Atitudinea societății, și îndeosebi a profesioniștilor în problemele sănătății, față de „suferința altora“ (de ce cu ghilimele?) trece printr-o transformare profundă și fără îndoială definitivă. Durerea, principalul semn de alarmă al maladiilor, veritabil indicator clinic al descrierilor închipuite sau lirice care compun o mare parte din literatura medicală clasică, a pierdut fără îndoială (din nou „fără îndoială“) ceva din caracterul ei „sacru“ (între ghilimele): valoarea ei de orientare, pentru diagnostic, s-a micșorat odată cu depistarea bolilor într-un stadiu precoce și prin numeroase metode de diagnostic paraclinic. La aceste aspecte tehnice se adaugă o percepție schimbată a semnificației culturale a durerii (citim încă o dată: „semnificația culturală a durerii“ și încă o dată: „semnificația culturală a durerii“) care nu mai are virtutea mintuitoare a „mării încercări prin care trece tot omul“ și a cărei îndurare dovedea un caracter de oțel, o forță a naturii. Azi se știe a liniști o durere și un bolnav nu mai e lăsat să sufere. Cunoașterea precisă a centrilor, a căilor și a legăturilor unei dureri permite înțelegerea mecanismului intim în declanșarea unui lanț de fenomene neurochimice complexe. Aceste progrese, dintre care cele mai recente datează doar de câțiva ani, realizate prin descoperirea unor neuro-peptide „mediatoare“ ale percepției dureroase din creier, nu au modificat deocamdată abordarea terapeutică de suferință fizică, încă dominată de farmacologia analgezică clasică. Ultimele zile farmaceutice franceze, care s-au desfășurat la Paris, au avut ca temă centrală studiul diferitelor aspecte ale durerii. Cu toate că aspectele farmacologice ale problemei au fost îndelung tratate, un loc important a fost rezervat mijloacelor non-medicale de abordare a suferinței (non-medicalul în suferință, mă înțeleg...) atât tehnice — acupunctura, homeopatia — cât și psihologice, etice și spirituale, ilustrând astfel caracterul modern al acestei probleme care nu poate fi rezolvată (rezolvată?) decât ținându-se seama de imperatiile demnității, libertății și omeniei“.

Cei ce continuau, în acele zile farmaceutice, să citească ziarul, descopereau pe paginile actualității non-medicale, știri despre distrugerea părții estice a unui oraș minunat al lumii, prin bombardamente de o intensitate fără precedent, cu toale modernă, desigur, în războaiele locale dintre oameni. În dureri atroce — au murit vreo 800 de oameni, alți 3 000 au fost răniți (date provizorii) iar 35 000 de case, ale căror dureri nu s-au bucurat încă de discuții ample, deși ele aparțin omului ca nervii și ca mușchii săi, au fost distruse într-o înaltă și netăgăduită semnificație culturală. Ambele tabere s-au masacrat invocând pentru rezolvarea problemelor lor dureroase imperatiile demnității, libertății și omeniei, întocmai ca acea reuniune farmaceutică. Războiul fiind continuarea politicii cu alte mijloace, politicul fiind continuarea economicului, economicul nu devine și el continuarea unor dureri fundamentale ale dezvoltării umane? Atunci bombardamentele cu 3 000 de obuze pe oră sînt o nouă sau veche farmacologie în extirparea durerilor contemporane?

Ar trebui să se admită că dacă nu toți oamenii sîntem profesioniști în problemele de sănătate, toți, în schimb — mulțumită ideii non-medicale dar la fel de adevărate ca o neuro-peptidă, după care: „la mine în sine, istoria contemporană plînge“ — sîntem profesioniști ai durerii. Alfabetizați, toți ne pricepem în cultura durerii. Toți sîntem — prin centrul ei nervos și de pe creier — intelectuali ai suferinței. Toți sîntem parachimici, diagnosticieni și mai ales căliți. Și atunci devine evident că prima frază a „actualităților medicale“ este, din punctul de vedere al actualităților internaționale afectate de atîtea hernii și ocluzii intestinale, la fel de adevărată ca ultima; nu e chiar fără îndoială că atitudinea societății față de suferința altora (fără ghilimele!) „ar trece printr-o transformare profundă și fără îndoială definitivă“. Definitiv sînt morții aceluia oraș pe care, zile întregi, nici ambulantele nu i-au putut stringe din case și de pe străzi.

RADU COSAȘU

Scrisoare de la New York

0 zi din viața Națiunilor Unite

La 24 octombrie Organizația Națiunilor Unite a împlinit vîrsta de 33 de ani. Este o sărbătoare la care participă 150 de state membre. O sesiune ordinară a forului plenar al Națiunilor Unite — Adunarea Generală — are, potrivit tradiției o „vîrsta“ de 100 de zile. Cele 32 de sesiuni de pînă anul acesta au dus la adoptarea a 3 505 rezoluții, instructive prin uriașul număr de idei, propuneri, sugestii, probleme, fie ele modeste, sau îndrăznețe, realiste sau vizionare, pe care le cuprind. Nu vom stăruî însă asupra valorii politice a activității de 33 de ani a celui mai larg for diplomatic al zilelor noastre. Acestei teme îi sînt consacrate bibliotecile întregi, iar bibliografia sa sporește cu fiecare an. Vom alege însă din calendarul bogat al actualei sesiuni a Adunării Generale a Națiunilor Unite, a cărei ordine de zi finală cuprinde 132 de puncte, o zi, care, fără a fi prin nimic un „moment model“, este edificatoare pentru înțelegerea funcționării efective a imensului mecanism pe care îl oferă statelor membre instituția mondială.

Așadar, o zi din viața Națiunilor Unite. Dimineața Adunării Generale încep oficial la orele 10. Plenara Adunării se deschide printr-o declarație a președintelui care anunță că dezbaterile generale vor fi întrerupte a doua zi pentru a se ține o sesiune specială consacrată Anului internațional de luptă împotriva apartheidului, în cadrul căruia vor fi decernate premii pentru serviciile eminente aduse în combaterea acestui flagel. Deliberările din forul plenar continuă prin declarațiile făcute de ministrul finanțelor din Samoa, de șeful armatei și membrul Consiliului Militar Suprem din Ghana, de ministrul afacerilor externe al Israelului și de omologul său din Volta Superioară.

Samoa este unul din membrii „tineri“ ai organizației. Acest stat a fost admis la O.N.U. în 1977. Iată două propozițiuni, reluate în verbatim, din discursul șefului delegației acestei țări: „Este paradoxal și uneori îngrijorător să constatăm că în timp ce mecanismul complex al organizației noastre, în care lumea își pune atîtea speranțe, strălucește în toată splendoarea sa și ascultăm discursuri frumoase, un număr prea mare de probleme rămîne fără soluții iar în unele cazuri avem chiar impresia că regresăm. Retorică nu poate să înlocuiască acțiunea, iar schimbările oratorice fără conținut nu pot avea vreun sens pentru statele ale căror probleme trebuie să fie rezolvate aici“. Această abordare critică nu va fi singulară. Colegul ministrului din Samoa, șeful delegației ghaneeze, care a succedat celui dintîi la tribună, declara la rîndul lui că „se constată o concentrare tot mai mare a puterii economice în mîinile țărilor dezvoltate, în timp ce foamea și mizeria amenință să devină endemice în țările în curs de dezvoltare. Apelul lansat de lumea în curs de dezvoltare pentru o participare pe picior de egalitate la activitatea economică mondială continuă să fie ignorat, datorită unei lipse evidente de voință politică din partea a numeroase țări dezvoltate“.

Ministrul afacerilor externe al Israelului, care, în mod firesc, a trebuit să își consacre o parte importantă din discursul său problematicii complexe a soluționării conflictului din Orientul Apropiat, nu a lăsat să scape nici el atenției sale temele politice și economice de interes global. El a răta: „una din tendințele cele mai importante ale politicii mondiale de astăzi constă în năzuința plină de hotărîre a tinerelor state și a țărilor în curs de dezvoltare, care le stimulează să dorească să își ocupe locul ce le revine în politica internațională și pe arena economică. Ca țară în curs de dezvoltare, Israelul se identifică

viguros cu aspirațiile națiunilor din Africa, Asia și America Latină, care vor să transforme independența lor politică într-o asociere deplină și egală cu națiunile cele mai vechi ale lumii“.

Ultimele orator al dimineții în plenara Adunării Generale a fost ministrul de externe al Voltei Superioare, care a ținut să sublinieze, între altele, gravitatea situației economice internaționale, în termeni de o evidentă forță: „...omenirea este împărțită în două tabere negale — iată un adevăr cu care ne-am obișnuit de acum, pentru că ni se pare că disparițiile în materie de dezvoltare țin de însăși natura lucrurilor. Dar faptul că întreaga conștiință internațională asistă neputincioasă la lărgirea decalajelor dintre bogați și săraci ne deconertează și ne revoltă. Nu este un secret pentru nimeni în această instanță că din patru miliarde de locuitori ai planetei noastre numai 800 de milioane — adică o cincime din populația mondială — trăiesc la adăpost de grijile materiale. Restul, adică peste 3 miliarde de oameni, viețuiesc încă în privațiuni, adică în sărăcie“.

Reluîndu-și, la orele 15, după amiază, lucrările sale, Adunarea Generală a ascultat mai întîi declarația făcută de ministrul afacerilor externe al Ugandei, care a dorit să reamintesc faptul că „țările în curs de dezvoltare nu pot accepta perpetuarea relațiilor de dependență care, de-a lungul unei lungi perioade de timp, au marcat relațiile economice internaționale. Cerem un sistem întemeiat pe egalitate, pe echitate, pe justiție, un sistem prin intermediul căruia toate țările să poată participa pe deplin la luarea hotărîrilor. Persistența decalajelor și inegalităților existente generează un pericol grav pentru pacea și securitatea internațională, fără de care toate eforturile în materie de dezvoltare ar fi sortite eșecului“. La rîndul său, șeful delegației Fiji declara: „Populația insulelor din Pacific cuprinde doar cinci milioane de suflete și sîntem dispersați într-un spațiu oceanic imens. Cu toate că sîntem izolați și lipsiți de resurse, suferim și noi de zguduirile generate de modificările nenorocoase din economia mondială...Sîntem izolați de principalele centre de populație; suferim de pe urma piețelor interne limitate, din cauza penuriei de materii prime; sîntem greu tributari datorită importurilor și cheltuielilor ridicate de transport. Dar noi nu dorim să fim prea tributari pentru generozitatea altora... Este de datoria noastră a tuturor și mai ales de datoria țărilor dezvoltate să se dovedească curajul și voința politică necesară pentru soluționarea problemelor politice și economice care ne confruntă“.

Luînd cuvîntul, în limba arabă, cel de al treilea orator al după amiezii, ministrul afacerilor externe al Tunisiei, stigmatiza absența unor realizări efective în domeniul dezarmării și conchidea: „Considerăm că pe lîngă faptul că duce la devalorarea unor resurse productive, cursa înarmărilor alimentează jocul conflictelor și al rivalităților fiind în mod ineluctabil însoțită de legături de dependență din ce în ce mai constrîngătoare față de principalii furnizori. Pentru țările lumii a treia această dinamică absurdă compromite în mod fundamental principiile nealinerii și duce în definitiv la o vulnerabilitate și mai mare“. Problematicele negocierilor de dezarmare va fi reflectată și în discursul ministrului de externe thailandez — al patrulea orator — care trăgea următoarea concluzie: „Este, prin urmare, indispensabil ca noi toți să urmărim aceste obiective (realizarea dezarmării și oprirea cursii înarmărilor, n.n.), cu simțul perspectivei și folosind mijloacele diplo-

matice, deoarece alternativa finală este fie curmarea cursii înarmărilor, fie sfîrșitul rasei umane“. Referindu-se la aceleași aspecte, ministrul adjunct al afacerilor externe din Siria sublinia la rîndul său: „Credem că este indispensabil să ne exprimăm preocuparea și regretul datorită faptului că atît cursa înarmărilor, cît mai ales cursa înarmărilor nucleare continuă, constituind astfel o primejdie gravă pentru umanitate și viitorul său“.

Este semnificativ faptul că un organ de sine stătător al Națiunilor Unite — Comisia dezarmării — și-a ținut în aceeași zi prima sesiune și a procedat la alegerea biroului său. La ora cînd scriem aceste rînduri Comisia se află deja în miezul dezbaterilor sale. Tot în aceeași zi, Comisia juridică a început dezbaterile punctului privind aplicarea de către state a dispozițiilor Convenției de la Viena privind relațiile diplomatice, din 1961, iar în cadrul sesiunii reprezentanții U.R.S.S. și ai Statelor Unite au rostit primele intervenții pe această temă. La rîndul ei, Comisia financiară a avut, în ziua luată ca termen de referință, o activitate bogată, oglindită de însăși natura subiectelor discutate: numiri în locurile devenite vacante în organele subsidiare ale Adunării Generale; probleme referitoare la personal; compoziția Secretariatului O.N.U.; aplicarea reformelor referitoare la politica de cadre; modificarea regulamentului personalului; activitatea Corpului comun de inspecție; angajarea femeilor în organismele Națiunilor Unite; bugetul — program pentru exercițiul bienal 1978—1979; folosirea experților și consultanților Organizației Națiunilor Unite. La ansamblul acestor probleme au fost roșite 14 intervenții, mai ample sau mai sumare, asupra conținutului cărora nu putem stăruî, dat fiind caracterul lor predominant tehnic.

Un subiect de interes global discutat în ziua pe care o analizăm este cel privind politicile și programele relative la tineret, punct afectat Comisiei social-umanitare. Jurnalul sesiunii consemnează 35 de intervenții, de dimensiuni variabile, număr cu atît mai impresionant, cu cît el trebuie raportat la ansamblul celor peste 80 de intervenții de fond roșite în legătură cu problematica tineretului generații în lumea contemporană. La sesiunea pe care o evocăm, Comisia social-umanitară avea sarcina de a încheia dezbaterile generale și de a adopta hotărîri în legătură cu trei proiecte de rezoluții privind tineretul, printre care a figurat un proiect propus de România și alte 47 de state reprezentînd toate regiunile geografice ale lumii. Primul vorbitor, Honduras, a declarat că sprijină proclamarea unui an internațional al tineretului, deoarece acesta va duce la „îmbunătățirea înțelegerii reciproce dintre tinerii de diferite culturi și va încuraja examinarea unor teme largi, cum sînt desigur și dezarmarea“. Reprezentantul Djibuti arăta că „fiecare națiune trebuie să acționeze pentru a ameliora starea tineretului, care trebuie să fie pregătit pentru a participa totală la activitățile societății umane“. Spațiul nu ne îngăduie să stăruim asupra intervențiilor roșite de celelalte delegații. Vom nota însă că la sfîrșitul sesiunii au fost adoptate prin consens toate cele trei rezoluții propuse: „Anul internațional al tineretului“, „îmbunătățirea canalelor de comunicare dintre O.N.U. și organizațiile de tineret“, „Educația fizică și tineretul“. La cel dintîi document România este principalul inițiator, iar la celelalte două este coautoare, alături de Olanda, Argentina, și numeroase alte state. La încheierea dezbaterilor privind problematica tineretului, reprezentantul român a declarat că: „Delegația română interpretează consensul realizat în adoptarea rezoluției privind proclamarea unui An internațional al tineretului — rezultat al unor consultări foarte largi — drept o ilustrare a spiritului constructiv care a guvernat lucrările comisiei și, în același timp, drept un sprijin de mare valoare politică și practică pentru examinarea viitoare a problematicii atît de actuale a tineretului în lumea contemporană“.

La New York este ora 18.45. La București este ora 0.45 noaptea. La Națiunile Unite se încheie încă o zi din cele o sută care alcătuiesc calendarul de lucru al actualei sesiuni a Adunării Generale.

IOAN VOICU

New York, octombrie, 1978

ACEEȘI PLANETĂ, ACEEȘI ORĂ !

Mai bine mai tirziu

Pînă în anul 1904, Susan Anthony a fost una dintre militantele neobosite pentru obținerea de către femeile americane a dreptului de vot. Pentru activitatea ei, Camera Reprezentanților a S.U.A. a aprobat — în zilele noastre — baterea unei monede de un dolar ce-l va purta efigia. Susan Anthony este prima femeie reprezentată pe o bancnotă americană. Hotărîrea guvernului are un dublu aspect — răsplata unei activități dar și încurajarea participării femeii la viața publică. Astfel de preocupări sînt tot mai frecvente în lumea de azi. Guvernul japonez spune:

STOP discriminării împotriva femeii

Guvernul japonez a ajuns la concluzia că numărul femeilor participante la procesul de decizie este foarte mic. Potrivit unei anchete, doar 87 din cele 208 organisme guvernamentale au angajat femei. Se prevede că pînă în anul 1982 numărul femeilor din totalul funcționarilor guvernamentali să crească cu 10 la sută. Se prevede doar sau se va acționa în sensul acesta? Probabil că acțiunea va putea rezolva această gravă inechitate, această anomalie care mai întîrzie pe planetă.

S. O. S. Viitorul

Discursul rostit de McNamara, președintele Băncii internaționale pentru reconstrucție și dezvoltare, cu prilejul deschiderii reuniunii anuale a Fondului Monetar Internațional, conține date ce trebuie privite cu toată atenția și rezolvate de către țările industrializate occidentale: S.U.A., R.F.G., Japonia. În anul 2000, 600 milioane persoane vor trăi în sărăcie absolută, adică mortalitate infantilă ridicată, malnutriție, medie de viață mică. Este vorba doar de anul 2000? Dar nici acum aceste probleme nu sînt rezolvate, din moment ce se pare că uneori

E de preferat să te substitui propriului tău ciine

Larry Wagner, șomer din orașul Columbus (S.U.A.), a găsit provizoriu de lucru la o firmă particulară de transport. Ca să nu-și piardă alocația de șomaj, s-a prezentat patronului cu numele ciinelui său. Substituirea a fost descoperită și Larry a fost condamnat să plătească o substanțială amendă. Cine să se gudure, cine să se bucore de aceasta?

I. GRECU

Argumente în sprijinul dezvoltării

Statistici întocmite sub egida O.N.U. relevă că pe teritoriile țărilor în curs de dezvoltare se află peste 71 la sută din rezervele petroliere mondiale — care sînt estimate la mai mult de 666 miliarde barili — în jur de 35 de procente din cantitatea globală de gaze naturale, peste trei cincimi din resursele hidroenergetice de pe glob, mai mult de jumătate din zăcămintele de cupru ale lumii, 48 la sută din cele de bauxită și peste un sfert din cele de plumb, zinc și minereu de fier. Este evident că asemenea resurse constituie premisele necesare pentru existența unor ramuri industriale puternice, capabile să valorifice bogățiile naționale atît în scopul satisfacerii nevoilor interne ale populațiilor respective, cît și în ceea ce privește participarea largă a acestor state la circuitul mondial de schimburi comerciale și economice. Și totuși realitatea este alta, multe din țările în curs de dezvoltare fiind, în fapt, simpli furnizori de materii prime către țările industrializate, materii pe care sînt nevoite să le cumpere, ulterior, sub forma produselor finite, la prețuri mult mai mari decît cele cu care au fost vindute. Cauza nu este alta decît lipsa, în multe din țările în curs de dezvoltare, a capacităților de prelucrare a materiilor prime, mai direct spus, a industriei, ceea ce face ca bogățiile de care dispun aceste state să fie exportate, în marea majoritate a cazurilor, în stare brută. Așa se face că, în timp, economia țărilor respective a devenit dependentă de producția materiilor prime. Tot datele statistice demonstrează că ponderea industriei extractive în statele în curs de dezvoltare reprezintă peste 22 la sută din totalul economiei, față de numai 4,28 procente în țările capitaliste dezvoltate și 7 la sută din totalul mondial. Comparativ cu ramurile prelucrătoare, industria extractivă în țările în curs de dezvoltare deține o pondere în produsele interne brute ce ajunge să fie de 22 de ori mai mare.

De-a lungul timpului, s-a produs o adevărată polarizare în sensul producției de minerale brute în țările în curs de dezvoltare și prelucrării acestor resurse în țările industrializate. Să amintim cîteva exemple, în acest sens. În statele în curs de dezvoltare se extrag 29 la sută din minereurile de fier, dar se produc numai 4 procente din producția mondială de fontă și 3,7 din cea de oțel. Mai mult de jumătate din cantitatea totală de bauxită este extrasă în statele în curs de dezvoltare dar nouă zecimi din aluminiul de pe glob este produs în țările industrializate. Șase mari companii transnaționale cu sediul în țările industrializate dețin, în prezent, 57 la sută din capacitățile de extragere a bauxitei, 70 la sută din aceea de rafinare a aluminei și trei cincimi din capacitățile de producere a aluminiului din statele nesocialiste.

Cifrele prezentate sînt, credem, edificatoare pentru a pune în lumină legătura ce există între dezvoltare și diviziunea internațională a muncii, între existența subdezvoltării în lume și defecțiunile existente în actuala diviziune a muncii în rîndul statelor lumii, care favorizează în mod evident țările industrializate. Nu puțini economiști din statele occidentale au încercat să acrediteze ideea că actuala diviziune internațională a muncii este o etapă necesară a creșterii economice în lume, că țările în curs de dezvoltare ar fi direct interesate în creșterea economică a statelor capitaliste industrializate, deoarece, afirmă ei, „fără dezvoltarea centrului nu ar fi posibilă nici dezvoltarea periferiei”. Netemeinicia unor astfel de teze este dovedită însă de realități care arată că tocmai această modalitate de diviziune a muncii între state, în care primează prioritar ce se stabilesc pornind de la necesitățile statelor dezvoltate, neglijîndu-se cerința dezvoltării echilibrate

a economiilor țărilor în curs de dezvoltare, determină și mențin starea de inapoiere economică a celei mai mari părți a lumii, accentuează inegalitățile și sporesc dependența acestor țări de marile puteri economice.

Într-un asemenea cadru, astăzi, cînd se impune mai mult ca oricînd edificarea unei noi ordini economice internaționale, necesitatea creării unei noi diviziuni internaționale a muncii, pe baze democratice care să prezinte avantaje pentru toate statele, în primul rînd pentru țările în curs de dezvoltare, devine, în concepția României, un obiectiv de bază al restructurării relațiilor existente între state. Subliniind acest imperativ, președintele Nicolae Ceaușescu arată că „lichidarea subdezvoltării, a marilor decalaje economice și sociale dintre state, realizarea unei mai raționale diviziuni internaționale a muncii și asigurarea condițiilor necesare pentru progresul armonios al fiecărei țări sînt obiective majore ale zilelor noastre, care își cer soluționarea corespunzătoare în interesul tuturor națiunilor”. Cerința ajungerii la o diviziune internațională a muncii mai rațională și mai echitabilă devine, astfel, una dintre laturile procesului dezvoltării fiecărei națiuni, cu implicații majore în modificările structurilor de producție, a distribuției muncii între sferele activităților umane, ale repartiției și schimbului. În prezent, țările în curs de dezvoltare, unde trăiește peste 70 la sută din populația globului, participă numai cu 7 la sută la producția industrială mondială. Potrivit obiectivelor celui de-al doilea deceniu al dezvoltării, este necesar ca în aceste țări ritmul anual de creștere a produsului brut să fie de șapte procente pentru ca, la sfîrșitul secolului, ponderea lor în industria prelucrătoare mondială să fie de 25 la sută. Ceea ce echivalează cu investirea a 35—40 la sută din produsul național brut al statelor respective. Or, în actuala situație, investirea unor asemenea sume se dovedește imposibilă în unele țări în curs de dezvoltare, fapt datorat, pe de o parte, lipsei industriei, pe de alta, deteriorării continue a raporturilor de schimb, în defavoarea acestor țări. În acest context, comerțul exterior devine unul din factorii de bază ai dezvoltării economice, cu ajutorul căruia se pot obține deșezee pentru procurarea mijloacelor de producție, a alimentelor și bunurilor de consum. În momentul de față însă, țările în curs de dezvoltare sînt net dezavantajate, rămînd tributare exportului de produse de bază pentru 75—80 la sută din încasările de deșezee, fiind nevoite, apoi, să importe produse rezultate din prelucrarea propriilor materii prime, la prețuri mult mai mari, ce cresc de la an la an. În 1970, de exemplu, o țară în curs de dezvoltare trebuia să exporte 3 tone cupru, 9 tone cauciuc natural sau 4 tone plumb pentru obținerea mijloacelor bănești necesare achiziționării unui strung. După 5 ani, în același scop, trebuia să exporte 8 tone cupru, 16 tone cauciuc, 27 tone plumb. La începutul acestui deceniu, numai țările din America Latină au plătit pentru importarea a 2,7 milioane tone oțel o sumă echivalentă cu prețul a 70 milioane tone minereu de fier. Estimările pentru 1980 arată că, dacă nu se vor produce schimbări importante în economia țărilor în curs de dezvoltare, acestea vor fi nevoite să-și sporească de 2,5 ori volumul exporturilor de zinc, de 2 ori pe cele de argint, fosfat, cupru, bauxită. Sînt cifre ce devin, ele însele, argumente în susținerea și concretizarea cerinței creării condițiilor pentru dezvoltarea tuturor statelor, în primul rînd a celor rămase în urmă din punct de vedere economic.

ION STOICA

Singe alb, singe roșu...

Consumăm alimente colorate, indulcite, ba chiar produse artificiale. Folosim dispozitive pentru menținerea și coordonarea funcțiilor inimii și organe interne artificiale. Utilizăm, cînd este cazul, podobe capilare sintetice. Zimbetul multora din marile vedete ale filmului este confecționat cu ajutorul unor superbe, dar false danturi. Faptul că, pe baza unor compuși artificiali, este posibilă realizarea unui lichid generator de viață, capabil să înlocuiască singele, nu mai este de natură să surprindă pe nimeni.

Și totuși... Singe artificial, singe fără personalitate, viață în compuși chimici? Cercetările începute acum 10 ani de dr. Millen Clark din Cincinnati încep să dea roade. În slujba vieții. Care, nu o dată, a depins de un flacon de singe. Medicul american și-a îndreptat atenția asupra uneia din funcțiile esențiale ale singelui — transportul de oxigen din plămîni în țesuturi și al bioxidului de carbon de la acestea la plămîni — și a încercat să găsească, în multitudinea înlocuitorilor de plasmă cunoscuți, unul capabil să joace acest rol. El a avut revelația unei memorabile descoperiri în urma experiențelor efectuate cu silicon fluid, substanță care are proprietatea fizică de a dizolva mari cantități de oxigen. Cufundînd un cobai în ulei de silicon dr. Clark a constatat cu stupeoare că, după ce substanța a pătruns în plămîni animalului, acesta a început să respire regulat, fără nici o dificultate. Încurajat de reușita cercetărilor, medicul american a trecut la experimentarea cu perfluorodecalin, care dizolvă de trei ori mai mult oxigen decît siliconul uleios. Analiza reacției animalelor de laborator la acest produs, aflat cu precădere în componența rășinilor și materialelor plastice, a continuat, fără întrerupere, în ultimii 5 ani, în special în Japonia, Suedia și S.U.A.

Substanța descoperită, singele artificial, are aspectul unei emulsii de culoarea și consistența laptelui. Cercetările sînt efectuate în prezent pe mamifere evoluuate, în special maimuțe, al căror singe este înlocuit treptat, pînă la jumătate din cantitatea totală, cu lichidul obținut pe cale artificială. Este cît se poate de încurajător faptul că animalele nu dau semne de intoleranță. De aceea sînt atît de optimiști cercetătorii care speră că, în curînd, cînd se va începe testarea singelui artificial pe organismul uman, experiențele lor vor fi încununete de succes, marcînd o nouă victorie a științei medicale în domeniul conservării și restabilirii sănătății omului.

Oare singele artificial se va comporta altfel în contact cu plămîni sufocați de fumul de țigară? Încă nu se știe. Ceea ce se știe este că singele nostru, cel roșu și natural, suferă cînd asupra lui se năpustesc compuși emanați de țigară sau alte produse ce au la bază mult hulita iarbă. Specialiștii Universității „Cornell” au identificat o proteină a tutunului. Ea fiind principalul vinovat în declanșarea bolilor de inimă caracteristice fumătorilor, mai ales a aterosclerozei. El afirmă că rutinul, aceasta este denumirea substanței, activează o componentă a singelui care, la rîndul ei, declanșează o serie de reacții ale enzimelor și provoacă o aglutinare a plachetelor sanguine, formînd cheaguri. Cercetătorii încă nu cunosc în amănunțime modul în care coagularea singelui afectează pereții arterelor sau mușchiul inimii, dar consideră că între aceste două

procese este o strînsă legătură, urmarea fiind ceea ce este indeobște cunoscut sub denumirea de ateroscleroză. În doze constante, ca acelea consumate de un fumător obișnuit, rutinul poate constitui deci un pericol pentru inimă și vasele sanguine prin declanșarea cheagurilor și poate agrava formarea continuă de complecși antigen-anticorp în plămîni.

Unii consacră ani din viață pentru descoperirea unui nou tip de singe, alții, pentru a altera calitățile celui cu care s-au născut...

IOAN ROȘCA

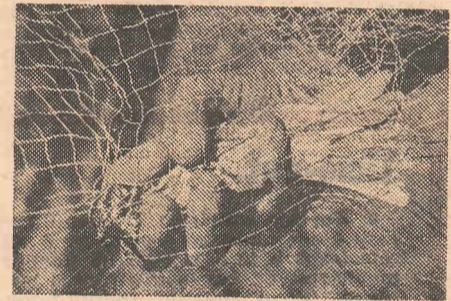
Să nu ucizi o pasăre călătoare...

„Există legi, uciderea păsărilor continuă însă”. Acesta este titlul sub care săptămînalul vest-german „BUNTE”, într-un amplu reportaj, atrage atenția asupra unui fenomen ale cărui semnificații depășesc limitele unui fapt divers, și nu numai în viziunea ecologilor.

Subiectul? A început sezonul de ucidere a păsărilor călătoare, consemnează sec „BUNTE”. Anul trecut, numai în Italia, au fost ucise 300 de milioane de păsări călătoare. Motivul? Păsările călătoare sînt foarte apreciate de gurmanzi. O plăcere, se spune de către cei care au în vedere numai acest aspect, destul de costisitoare. „Portia” este de cîte cinci păsărele la frigărie. Din ficatul nefericitelor zburătoare, ni se mai spune, se prepară gustări dintre cele mai rafinate: pentru o singură porție, este necesar ficatul a 50 de păsări!

Susanna Agnelli, președintele filialei italiene a Organizației pentru protecția animalelor World Wildlife Fund (W.W.F.) incriminează această vinătoare, devenită de-acum tradițională: „Condamn uciderea nemiloasă a păsărilor călătoare în drumul lor spre meleagurile unde își petrec iarna. Păsările călătoare sînt un bun comun al țărilor europene și africane”.

Peste două milioane de vînători aruncă în văzduh cam 48 k/tonne de plumb pentru a frînge din zborul lor milenar spre meleaguri mai însoțite cîrdirile plutiitoare. Pentru milioane de păsări, aceasta înseamnă sfîrșitul. Dintre mierlele, sturzii

sau graurii al căror drum spre sud trece deasupra unor zone ale Europei occidentale, doar puține exemplare se vor reintoarce la primăvară. Pentru că pe lingă arme, „vînătorii” folosesc fel de fel de alte mijloace, în același scop, al distrugerii: plase, sub care se introduc păsărimomeală, cîrlige de pescuit cu piine, capcane, un adevărat arsenal, care nu-și propune nici o limită.

Față de această stare de lucruri, guvernul italian a înăsprit legile cu privire la exterminarea păsărilor. Astfel, conform Legii nr. 968, în Italia vînătoarea de păsări este permisă numai de două ori pe săptămîna, cînd se pot vîna doar cîte două exemplare din fiecare specie. Astfel, ajung să fie vîinate pînă la 60 de păsări călătoare pe zi, din specii diferite...

În „numai” 81 de orașe au loc țiguri la care se oferă spre vînzare păsări-momeală. În Italia nu intră sub protecția oficială păsări al căror număr a scăzut vertiginos în ultimii zece ani, de exemplu sfrînciocul, cu 91 la sută, pieptănușul de grădina, cu 68 la sută, sturzul cîntător, cu 34 la sută. Pînă în prezent, 19 specii au fost deja exterminate.

Susanna Agnelli a inițiat deja o serie de măsuri de protecție a acestor păsări. Au fost „delimitate” zone întinse, pe direcțiile de zbor ale păsărilor călătoare, în care vînătoarea este interzisă. Această acțiune se bucură de sprijinul larg al populației. Peste 70 la sută dintre italienii sînt împotriva acestei „vînători” și există speranța că, în final, cei ce se împotrivesc uciderei iraționale a nevinovaților migratoare vor câștiga. Altfel, s-ar putea ca într-o zi, nu foarte îndepărtată, natura să devină răzbunătoare, fiind pentru totdeauna de pe meleagurile neprimite, darurile sale vii. Precedente există, și nu puține.

RADU BUDEANU

PARADOXURILE SUPERCIVILIZAȚIEI

Fotoliile, păcatele și șarpele monetar

Lira sterlină în raport cu francul elvețian și marca vest-germană în raport cu yenul japonez se mișcă tot timpul creînd emoții sau chiar coșmaruri deținătorilor care s-au obișnuit să creadă în valorile sigure. Mai mult decît toate aceste monede la un loc, dolarul se mișcă cel mai zdravăn sau, mai degrabă, alunecă din jos în mai jos, tulburînd sistemele de referință și ideile, fie și aproximative, asupra prețurilor de luna trecută.

Sesizînd implicația psihologică a deteriorării vechiului slogan „arăți minunat, ca un dolar nou-nouț” o firmă nord-americană a răsturnat declinul în șansă făcînd afaceri de aur din lipsa de respect a onoratei clientele față de moneda cu un trecut atît de viguros. „Learning Exchange” din Evanston care a ajuns să numere, în scurtă vreme, nu mai puțin de 30 000 de clienți siguri, a reușit pe piața vechea formulă a trocului care făcea vogă, pe drept cuvînt, în comuna primitivă.

Este perfect adevărat că avînd o idee clară asupra prezentului, sus-numita societate nu schimbă mamuți pe cuțite din

piatră, ci înlesnește doar schimburile de obiecte între membrii cotizanți contra unui comision în... obiecte. Se schimbă mobilă stil pe tablouri, covoare pe portelanuri, automobile pe aparatură casnică și chiar televizoare pe băuturi fine. Ordinatoarele firmei biziie din greu, non-stop, calculînd valoarea a trei cauciucuri și a unui fotoliu florentin în relație cu o vază de flori și un casetofon. Consiliul de administrație, trăgînd concluzii asupra stării pieței, a trebuit să anunțe, cu onestitate, că cifra de afaceri, vai, în dolari, a ajuns la 12 miliarde anual. Se încearcă, într-o perspectivă apropiată, extinderea trocului prin introducerea de servicii: plombarea unei măsele contra o serie de timbre, repararea unui frigider contra unei părți a conținutului s.a.m.d.

Operațiunea, fiind, la prima și la următoarele vederi, extrem de complicată și solicitînd din partea firmei eforturi enorme de selectare și distribuire a opțiunilor, se preconizează mărirea comisionului pe fiecare tranzacție ceea ce s-ar putea să reprezinte, în cenți, ceva mai mult decît simpla devalorizare a dolarului. Clientela acceptă însă, abulică, politica trocului.

Cinicii s-au gîndit chiar, într-un asemenea iures de deplasare a obiectelor, ce ar fi putut însemna, în Europa occidentală, șarpele monetar dacă și-ar fi schimbat pielea la timp devenînd un șarpe de troc.

Neavînd idei preconceptuate și depășînd granițele pieței palpabile, managerii foarte imaginațivi ai firmei se uită departe în sus și departe în jos, căutînd surse de troc atît în rai cît și în iad. Pînă și iertarea păcatelor, care la bisericile respectabile este acceptată, după o spovedanie confortabilă de 30 de minute, contra unei depuneri în contul parohiei de 25 de dolari, se va putea realiza, în condițiile existenței unei proporții convenabile de membri ai societății în parohia respectivă, tot în troc. Din moment ce păcatele, în mod tradițional, se șterg cu buretele în urma unei depuneri cash în dolari devalorizați, nimeni nu merită să devină, susceptibil dacă greșeli mai mari sau mai mici dispar în neant în schimbul unor cupoane de benzină sau altele asemenea. În acest sector afacerii nu par să aibă un viitor promițător. Conform unui sondaj efectuat de Institutul Gallup, vechiul procent de 54 la sută al celor care cred în rai scade în timp ce cei 39 la sută care cred în iad devin sensibil mai numeroși. În schimb, pentru ca deruta să fie completă, numai o persoană din opt interogate presupune că se poate ajunge, pentru păcate grele (nu neapărat ale lor), în încăpătoarele cazane cu smolă în clocot. În consecință un păcat ca lumea nu merită să fie schimbat pe o faptă frumoasă...

„Nu știu dacă i-am câștigat definitiv pe englezi, dar sînt sigur că i-am pus serios pe gînduri!”

— Tovarășe profesor Valeriu Irimescu, înainte de a trece la interviul propriu-zis, o mai veche promisiune făcută de dumneavoastră cititorilor revistei, vă rog să-mi permiteți să reamintesc rezultatele celor 7 partide susținute de rugbiștii noștri în timpul turneului din Marea Britanie. Deci, 20—7 cu Aberavon, 7—7 cu Swansea, 6—18 cu Bath, 30—28 cu Gloucester, 49—12 cu London Scottish, 50—13 cu Clifton și 3—16 cu Bristol, ceea ce vrea să însemne patru victorii, un meci egal și două înfringeri. E un bilanț bun socotind noi, punind în balanță valoarea de excepție a adversarilor și duritatea turneului, cu mai multe întîlniri disputate după numai o zi de pauză. Care e părerea dumneavoastră ?

— Da, e un bilanț satisfăcător, care demonstrează faptul că rugbiul românesc e în progres, poate chiar pe cale să devină o autoritate mondială. Victoriile înregistrate corespund exact obiectivului stabilit de federație, asta probează că, în general, noi am trecut Canalul Minecii în deplină cunoștință de cauză și că, acolo, ne-am făcut datoria cum se cuvine, apărînd cu dirigență și demnitate tradiția și culorile sportului românesc.

— Am în față un ziar londonez care scrie, sub semnătura cunoscutului comentator Terry O'Connor, că rugbiul românesc „este gata să ocupe un loc mult mai important pe scena Europei”. Cel care nu cunoștea zăgăzirea la laude a contrafiorilor englezi, mai ales cînd e vorba de rugbi, un sport pe care ei îl consideră de casă, pot rămîne impasibili în fața unor asemenea aprecieri favorabile. E și cazul dumneavoastră ?

— Ca antrenor al echipei reprezentative, mi-e mai greu să spun că am făcut în Marea Britanie o figură foarte frumoasă dar așa s-au întîmplat lucrurile, iar presa din insulă n-a rămas, firește, indiferentă. E bine de amintit că, peste tot, am întîlnit garnituri de primă mărime, dispunînd de jucători de mare clasă, ca Allan Martin de la Aberavon, Richard și Will de la Swansea, Boyle și Buttler de la Gloucester, fiecare cu mai multe prezențe în celebra echipă a „Leilor britanici”, de fapt, o selecționată a Marii Britanii, cu rugbiști englezi, galezi, scoțieni și așa mai departe. În meciul cu noi, Swansea n-a izbutit să câștige după 5 ani de victorii pe teren propriu ! 49—12 cu campioana Londrei a însemnat nu numai un joc de înaltă ținută, spectaculos și eficace, laudat, cum

citați, de comentatorul lui „Daily Mail”, ci și cea mai aspră înfringere din istoria echipei gazdă !

— Tovarășe Irimescu, care a fost, ca să zic așa, arma cu care rugbiștii noștri i-au surprins pe cei englezi ? La ce capitole au fost românii superiori ?

— Englezii au fost convinși că noi vom juca în stil francez, adică închizînd mereu și așteptînd greșeala adversarilor. Dimpotrivă, noi am atacat tot timpul și, mai ales, în primele minute ale meciurilor, de fiecare dată luînd conducerea și obligîndu-i pe ei să refacă. Cu London Scottish, de pildă, am înscris în primul minut, la Gloucester, ne-am detașat cu 18 puncte, 21—3, după numai un sfert de oră. Rugbiul nostru deschis și curat, lipsit de violență și de trageri de timp, a plăcut foarte mult spectatorilor, care ne-au însoțit, tot turneul, cu stadioane arhipline, dar a plăcut și specialiștilor britanici, exigenți și, de regulă, rezervați față de europenii de pe continent. S-a zis, ca să mai dau un exemplu, că întîlnirea dintre selecționata Bucureștiului și campioana Londrei a însemnat cel mai bun meci văzut la Richmond Athletic Ground, unul din „templele” rugbiului britanic, în ultimii 15 ani. Ca să argumentez că echipa noastră a jucat deschis, am să menționez că marea majoritate a punctelor înscrise de ea s-au realizat din esuri. Pe toată durata turneului, noi am înscris 21 de încercări și am primit numai 10.

— Cu toate astea, am pierdut două confruntări, la Bath și la Bristol. Poate că ați normal să vorbim și despre ele ! Ce ziceți ?

— Firește. După calculele noastre, Bath urma să fie cea mai slabă echipă din program, drept pentru care, spre a odihni jucătorii solicitați serios la Aberavon și Swansea, am greșit trimițînd în teren restul lotului. E adevărat că meciul s-a decis într-o singură fază, din cauza lui Hariton am ratat o încercare la 3—3, după care englezii au înscris imediat, dar trebuie avută în vedere și greșeala de mai sus. În ceea ce privește confruntarea de la Bristol, meciul de adio pe care noi am dorit foarte mult să-l câștigăm, a intervenit, firește, oboseala acumulată pînă atunci, la care s-au adăugat accidentările, nu grave, ale lui Stoica și Nica.

— Una peste alta, care a fost meciul cel mai greu ?

— Cred că cel cu Swansea, disputat în

nocturnă și pe ploaie. El i-a solicitat pe rugbiștii români cit două meciuri contra Franței !

— Să discutăm o clipă despre componenții lotului nostru. Cum s-au comportat ei, luați în parte ? Din câte știu, au făcut deplasarea 28 de rugbiști. Cine a jucat mai mult, cine mai puțin ? Cine mai bine, cine mai slab ? Dat fiind și caracterul de pregătire și selecție al turneului, puteți indica vreun jucător la care aveți de gînd să renunțați pentru întîlnirile care urmează, cele cu Polonia și Franța din campionatul european ?

— Dificil de spus dacă vom renunța la vreun jucător sau altul deși, desigur, unii au evoluat mai bine, alții mai neconvincător. Va trebui, mai întîi, să analizăm în Biroul federal prestația lor și, în general, datele turneului și abia după aceea să luăm o decizie în acest sens. Răspunzînd la cele ce m-ați întrebata, aș nota cu foarte bine jocul lui Stoica, după părerea mea cel mai bun jucător al turneului, lui Bucos, Paraschiv, Dinu, Ortelecan, Dumitru și Munteanu. Bine au evoluat Ianusuevici și Borș, ultimul mai ales în partea a doua. Ceilalți, cu excepția lui Murariu, Ionescu și Dărăban, sub așteptări, s-au descurcat la nivelul obișnuit al valorii lor. De la cei 3 înaintasi menționați, am sperat cu toții mai mult, dar ei ne-au cam dezamăgit. De stat în teren, cel mai mult a stat Motrescu, singurul care a jucat toate cele 7 partide. Ionescu, Tudose și Suciuc au apărut în numai cite două meciuri, ultimii din cauza unor accidentări.

— Să trecem în tabără adversă. Ce-avut de învățat rugbiștii noștri de la adversarii întîlniți ?

— Apreciez că noi am fost mai abili în minuirea balonului și, în orice caz, mai serioși, mai disciplinați. Aici am să fac o scurtă paranteză. În paralel cu jocurile noastre, Anglia a organizat, oficial, un turneu al reprezentativei Argentinei, care n-a lăsat, prin comparație, o impresie la fel de bună datorită nervozității și violenței. Am urmărit meciul lor cu englezii, 13—13, el a fost presărat cu acte de violență și cu eliminări de pe teren, oșpetii din tonul. Ne-am întors din insulă fără ca vreunul din rugbiștii noștri să fi fost măcar avertizat, ca să nu mai vorbesc de eliminări ! Și din acest punct de vedere, gazdele noastre au avut numai cuvînte de laudă la adresa rugbiștilor români. Cît despre adversarii întîlniți, ei ne-au surprins, la început, printr-un joc mai orga-

nizat la margine și în aglomerări, obligîndu-ne să ne luăm măsuri speciale în acest sens, prevederi care ne-au prins din ce în ce mai bine, de la un joc la altul. Englezii rămîn redutabili la capitolul forță și viteză. Joacă toate fazele cu maximum de uteală și, în plus față de noi, duc acțiunile pînă la limită și, peste tot, pînă la fluierul final al arbitrilor. Studiindu-i, am tras unele învățăminte pentru viitor.

— Anume ?

— Va trebui să punem accent, la antrenamente, pe intensitate, mărînd-o, în fața unor adversari mai activi, spre a realiza un contact specific superior. De asemenea, ne vom strădui să-i determinăm pe jucători să urmărească fiecare fază pînă la capăt, cum se zice, pînă în pinzele albe.

— Înaintea ultimei întrebări, v-aș rămîne dator dacă ne-ați povesti o întîmplare din Anglia nelegată de turneul propriu-zis. Au fost asemenea evenimente ?

— Am vizitat, la Bristol, uzinele de avioane BAC și Concorde. Totodată, am participat cu toții la două mici festivități intime, în cadrul cărora am sărbătorit zilele de naștere ale lui Nica și Munteanu. Primul a implinit 34 de ani, celălalt, 26.

— Tovarășe Valeriu Irimescu, credeți că frumoasa comportare a rugbiului nostru în patria rugbiului poate însemna un pas înainte pe drumul pătrunderii noastre în Turneul celor 5 națiuni care ar urma să devină, nu-i așa, Turneul celor 6 ?

— Rămîne de văzut deși, după mine, am cucerit un important teren. Nu știu dacă i-am câștigat definitiv pe englezi, cu jocul nostru curat și deschis, dar sînt sigur că i-am pus serios pe gînduri ! Turneul a însemnat o excelentă propagandă în favoarea sportului românesc, iar stadioanele pe care le-am umulat simbăță, la Aberavon, Gloucester și Clifton, la concurență cu disciplinele tradiționale ale Insulei, cu cricketul, de pildă, vin să confirme acest lucru. Dealtfel, primiți cu amabilitate la sediul federațiilor galeză și engleză de rugbi, în locurile acelea sacre pentru ei de la Cardiff și Thuyckenham, unde nu se pătrunde cit ai bate din palme, am fost lăudați pentru rugbiul nostru, de-acum competitiv la orice nivel, și am primit, la Cardiff, invitația de a susține, în toamna următoare, un nou turneu.

— Vă mai amintîți titlul interviului dinaintea plecării ?

— Da. Aproximativ, el suna cam așa : mergem în Anglia să învățăm, dar și să învingem. După părerea mea, ambele scopuri au fost atinse.

— Și după a noastră. Nu ne mai rămîne decît să vă adresăm, în încheiere, felicitările de rigoare și succes mai departe.

Time-out

● Așa cum anticipam, Dinamo București a devenit, după o pauză de 3 ani, campioană a țării la polo. ● Comisia municipală de box a arbitrilor a sărbătorit recent, într-un cadru festiv, retragerea din activitate a 10 foști arbitri, Nicolae Voicilă, Ionel Niculescu, Romeo Romano, Mircea Crătescu și alții și-au luat adio de la ring. Spre surprinderea generală, Colegiul central al arbitrilor a strălucit prin absență !

● Invingînd-o pe olandeza Betty Stove în finala de la Brighton, campioana noastră de tenis Virginia Ruzici nu numai că și-a adăugat o nouă izbîndă de prestigiu în palmares, dar a acumulat și punctele necesare admiterii în primul Masters din istoria tenisului feminin.

● La fotbal, în campionatul județului Bihor, I.A.M.T. Oradea — T.C.H. Remești Bratca 7—0 la seniori și 15—0 la juniori ! La Remești Bratca, viitorul fotbalului pare pe deplin asigurat ● Deși dispune de un lot superior sezonului competițional trecut, echipa de baschet Farul din Constanța joacă mai prost decît în primăvară. De ce oare ? ● Plecat din București la 28 august, pensionarul Gheorghe Nicolae, fost atlet la Steaua, a ajuns în Franța, la Le Havre, în tentativa sa de a înconjura pămîntul pe bicicletă. La 65 de ani, Gheorghe Nicolae pare să aibă destule forțe spre a-și vedea împlinit visul, el fiind ajutat în acest sens de o bicicletă „Tohan”. ● Federația de fotbal pare decisă să nu admită nici un fel de derogare de la respectarea regulamentului, fapt pe care-l salutăm. După ce, pentru acte grave de indisciplină, a suspendat terenul Victoriei Lehliu, divizia C, seria 5, pînă la sfîrșitul campionatului, F.R.F. a eliminat-o pe Textila Cîsnădie, divizia C, seria 11, din competiție. După faptă, răsplata cuvenită. ● Fostul antrenor federal Cornel Simionescu pregătește în prezent pe Rova Roșiori de Vede, județul Teleorman. După cum ne-a mărturisit, speră s-o promoveze în B. ● Dinamo—Steaua 15—11, la handbal. Unde sînt zăpezile de altădată, Cornel Otelea ? ● Din cite ne-a fost dat să aflăm, federația de hochei a pus pactorul în prag, obligînd echipele divizionare să joace la ore accesibile marelui public, renunțînd la întîlnirile programate în timpul cafelei cu lapte ! Cu alte cuvinte, semnalele noastre critice au fost recepționate, lucru care ne bucură.

fiind vorba aici, înainte de toate, de interesele hocheiului românesc. ● Iancovici, Vezeanu, Olteanu, Scobai, Szalai și Zărnescu, componenții formației Dacia Pitești, s-au comportat admirabil în Turul Europei la automobilism, situîndu-se pe primul loc în ierarhia echipelor de uzină. Cu siguranță că mașinile cu care s-a câștigat n-au trecut pe la unitatea service din Pantelimon ! ● După ce a stat ani de zile pe banca de rezerve a Stelei, baschetbalistul Petre Grădișteanu și-a găsit locul pe care-l merita, devenind titular și cosgeter al formației I.C.F.D. Simbăță și duminică, evoluînd împotriva foștilor săi coechipieri. Grădișteanu a înscris 60 de puncte ! Cum se zice nimeni nu e profet în țara lui. ● Ziarul „Dobrogea nouă” îi săpuneste bine pe jucătorii foștei divizionare A.F.C. Constanța, titlul articolului fiind grăitor : „Fotbalisții noștri nu știu să

muncească ?” Ca unii care au asistat, duminică, la partida Dunărea Giurgiu — Petrolul Ploiești, 3—2 pentru gazde, așteptăm replica cronicarilor de la „Flamura Prahovei” ! ● Tipărit prea din timp, programul meciului România — Iugoslavia, care se desfășoară la ora la care revista noastră se îndreaptă spre rotativă, include în atacul tricolor pe Cămătaru și Marcu ! După cum se știe, Cămătaru e accidentat mai demult, iar Marcu a suferit, duminică, la un ultim antrenament, o ruptură musculară, ambii aflîndu-se, de citeva zile la Craiova, Uneori, iată, graba strică treaba. ● În comuna Poșta din județul Tulcea, s-a dat în folosință, cu puțin timp în urmă, o frumoasă bază sportivă, amenajată prin muncă voluntară. ● Surpriză în campionatul de rugbi : Farul invinsă la Sibiu cu 0—3 !! ● Iată, obținută prin ama-

bilitatea secretarului F.R.F., Daniel Lăzărescu, lista cavalerilor fluierului, suspendați pentru arbitraje slabe, Nicolae Năstase (o lună), Constantin Bob (două săptămîni), Alexandru Bădulescu (trei săptămîni), Constantin Vlase (două săptămîni), Maximilian Popescu (două săptămîni), Gheorghe Jucan (trei săptămîni), pentru meciul Satu Mare — Dinamo, Tudor Andrei (o lună pentru greșeala din partida de cupă Sighișoara — Făgăraș), Romeo Sîlincan (două săptămîni, pentru Steaua — Sportul), Alexandru Ghișea (scos din toate loturile pînă la 1 aprilie, pentru Dinamo — F.C. Bihor, un 11 metri neacordat, un gol valabil trecut cu vederea), Radu Șerban (suspendat pînă la încheierea campionatului, pentru Jiul — Sportul și alte greșeli). După cum se vede, federația nu se joacă și bine face !

Sportivii nu pot fi făcuți răspunzători de greșelile federației!

Rîndurile care urmează ne-au fost inspirate de un fragment dintr-un recent articol tipărit în ziarul „Sportul”. Procedînd la o trecere în revistă a rezultatelor campionatelor naționale de tir, desfășurate în acest an sub însemnul „Dacia-dei”, Toma Răbšan scria, simbăță, 14 octombrie, că „la talere, unde au fost foarte puțini concurenți, se pune întrebarea dacă mai merită să se facă eforturile materiale din ultimul timp”, lăsînd să se înteleagă că F.R.T. n-ar trebui să mai sprijine respectiva disciplină, cu practicanți din ce în ce mai puțini și din ce în ce mai plafonați !

Departe de a fi noi dușmanii ai criticii în sport, atunci cînd aceasta este corectă și justificată, ne exprimăm mirarea față de punerea la punct de mai sus căci, mai ales în domeniul skeetului, asupra căruia vom zăbovi, lucrurile nu stau deloc așa, ci dimpotrivă. S-o luăm pe puncte.

1. Număr de concurenți. La talere a runcate din turn, proba care interesează în primul rînd, în care tirul nostru are tradiție și rezultate competitive pe plan mondial, au participat 23 de concurenți, socotînd seniorii și juniorii la un loc. Fără să fie îngrijorătoare, cifra e în ușoară scădere față de anii trecuți, dar cine să fie de vină de aceasta, federația sau trăgătorii înșiși ? Părerea noastră e că ultimii, de fapt cel care au mai rămas, pentru că din noul val al turnului doar Ionică și Toma par să anunțe o clasă deosebită, nu pot fi, sub nici o formă, acuzați, și, drept urmare, pedepsiți prin retragerea sprijinului acordat pînă acum.

2. Eforturile materiale din ultimul timp. După informațiile primite de la taleriști, poligonul Tunari, cu adevărat unul din cele mai frumoase din lume, ca așezare și mediu natural, e mai mult defect în ultima vreme, îngreunînd serios procesul de antrenament. Astfel, nefuncționînd deloc sau sporadic peste vară, el a permis accesul talerisților pe standuri abia cu 4 zile înaintea deschiderii campionatelor naționale ! În timpul concursului propriu-zis, pe care unii dintre competitori l-au pregătit pe alte poligoane, cam un sfert din talere s-au spart din chiar momentul lansării ! Din cite cunoaștem, Toma Răbšan a asistat la întreceri și e de mirare pentru noi că un specialist cu îndelungate stagii în tir n-a băgat de seamă că, încobște pe standul 3, camioanele s-au intrerupt de mai multe ori în fiecare zi, din cauza defectării instalațiilor de lansare, și că una din serii s-a desfășurat de-a dreptul nereglamente, trăgîndu-se fără timer, aparatul menit să stabilească intervalul dintre două talere fiind, de asemenea, în suferință ! Și-atunci, ne întrebăm, dacă poligonul de la Tunari, către care ar fi trebuit să fie îndreptată atenția federației, a fost mai mult defect decît în stare de funcționare, în ce direcție s-au concretizat „eforturile din ultimul timp” ? Căci, după cum vom vedea, nici la capitolul materialelor avute la dispoziție sportivii n-au stat prea bine, ca să nu zicem altfel. Dar fiecare lucru la timpul său.

3. Rezultatele. După părerea noastră, ele au fost bune, chiar foarte bune,

raportîndu-le la condițiile improprii în care s-au pregătit trăgătorii, printr-o picături și printre defectiuni. Trăgîndu-se 300 de talere, din dorința federației de a îngreuna concursul și de a-i verifica la maximum pe sportivi, a câștigat Bogdan Marinescu cu 289, urmat de Nicolae Vlădoiu cu 288 și de Alexandru Nicovici cu 286, numai că recordurile au fost calculate după primele 200 de talere, după standardele internaționale. Realizînd, cu cartus autohton „Metaloglobus”, 196 din 200, tehnicianul Nicolae Vlădoiu a izbutit cea mai bună performanță românească pe noul regulament, record stabilit, cele 196 de talere ochite echivalînd cu medalia de argint a europenilor de la Suhla, din 1978, și cu cea de bronz a Olimpiadei de la Montreal, din 1976 ! Cît despre sprijinul pe care Nicolae Vlădoiu l-a primit și-l primește de la F.R.T., e suficient să spunem că el a atins cele 196 de talere din 200 folosînd o pușcă veche, utilizată de Bogdan Marinescu în urmă cu vreo 15 ani !!

Și-atunci ? De ce să batem monedă pe niște eforturi materiale inexistente, cînd problemele skeetului nostru sînt altele și cînd de impasul acestei discipline, dacă putem vorbi despre așa ceva, nu sînt vi-novați, în nici un fel, sportivii, ci este vinovată însăși federația ? ! Critica e constructivă și poate ajuta atunci cînd are o bază reală, dar stîrnete nedumeriri și irită atunci cînd e făcută după ureche.

Detectivi ad-hoc

„...La urma urmel, ce poate să-ți strice, dacă ții seama de niște sfaturi, mai ales la o adică...” — cugeta Aurel Apetrei într-una din zile, pe cind se afla în autogara din Suceava și se inghesuia printre ceilalți călători care urcau în autobuzul de Botoșani. Ba, dimpotrivă... Tamen își adusese aminte de o povăț auzită undeva sau citită cine știe cind.

„In locuri aglomerate s-ar putea să mai apară și indivizi cu ginduri rele. Atenție deci la buzunare, la valiză. Paza bună trece...”

Și repetind în sine cuvintele acelea cu tîlc și utindu-se cu luare-aminte în jur, dar fără să dea cuiva de bănuț că ar face-o chiar pe detectivul, numai ce observă ceva ciudat în comportarea unui individ care se prefăcea doar că urcă dar, în realitate, profita de neatenția și graba celorlalți și le pipăia buzunarele. Surprins și intrigat de scena la care asista, Aurel Apetrei era cît pe aci să i-o spună tare și răspicat: „Nu ți-i. mă, rușine să cauți în buzunarele oamenilor?” dar și-a dat pe loc seama că o asemenea muștrululală ar fi avut, în acea împrejurare, efectul unei frecții „Diana” la un picior de lemn! Sau, poate, cine știe? S-ar fi și ofensat haimanaua... Așa că i-a „căzut fisa” repede, a făcut-o și el pe grăbitul, dar nu l-a scăpat pe individ cu privirea. Ba, cind a găsit momentul potrivit, i-a atras, discret, atenția și lui Dumitru Aldea, să urmărească și el „demonstrația” de dexteritate.

Și iată că, numai după cîteva clipe de la înțelegerea tacită dintre Apetrei și Aldea, individul aflat în colimator reușise să subtilizeze un portmoneu. Încă în semn discret între cei doi detectivi ad-hoc și hotul de buzunare este înhățat de miinile vinjoase ale celor care fuseseră martori atenți la întreaga scenă. Zadarnic a încercat el să-și „apere pielea”, lăsînd portmoneul să-i alunece din mină. Fără să-l slăbească pe infractorul prins în flagrant, Apetrei și Aldea au procedat „ca la carte”, oferindu-le tuturor celor de față o lecție de vigență în locuri aglomerate.

— Să se controleze fiecare călător în buzunare și cel care constată că-i lipsește ceva, să ne spună! s-a adresat unul dintre ei celor din jur.

— Mie îmi lipsește portmoneul cu ace și bani!, a spus precipitat Ion Luncașu.

— Cîți bani aveți în el? a întrebat cel care ținea portmoneul.

— 650 lei, răspunde Luncașu.

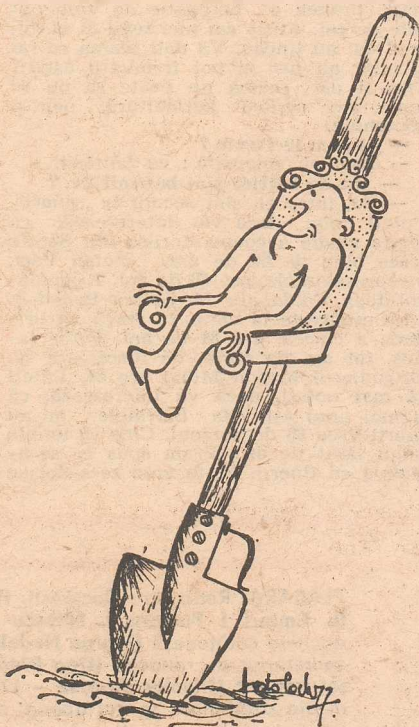
— Da, este al dumatile, dar o să-l primim la miliție. Mergem cu toții să-l predăm pe infractor și să declarăm cum s-a întimplat. Asemenea pramații nu trebuie să scape cu una, cu două. Cine știe pe cîți o mai fi buzunărit!...

Zis și făcut. La miliție, martorii și păgubașul aveau să afle că **Neculai Apetrei** — simplă coincidență de nume cu cel care i-a întrerupt activitatea infracțională — era recidivist în materie, executînd mai multe condamnări pentru furturi din buzunare.

Nu mici le-au fost însă surpriza și satisfacția, totodată, aflînd, la încheierea cercetărilor, că **Neculai Apetrei** săvîrșise, după ultima liberare din închisoare, în 7 furturi din buzunare, între care unul în dauna lui Ștefan Rîmbu, căruia i-a furat 2.450 lei, în timp ce se urca într-un autobuz; altul în dauna lui Virgil Grigoras, căruia i-a furat 2.750 lei, în timp ce se afla în autobuzul de Siminicea; altul în dauna lui Gheorghe Jalbă, în timp ce se afla în Suceava ș.a.m.d.

Și cine știe la cîți oameni le-ar mai fi ușurat **Neculai Apetrei** buzunarele, dacă Aurel Apetrei nu si-ar fi adus la timp aminte de niște sfaturi simple, dar, după cum se vede, deosebit de utile.

MIHAI GROZAVU ■

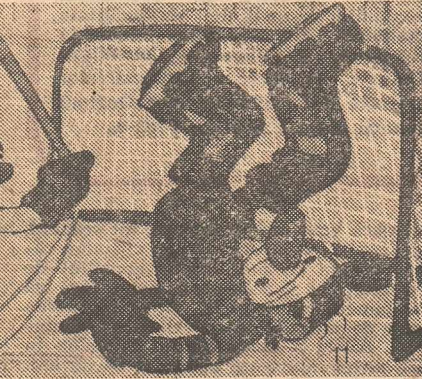
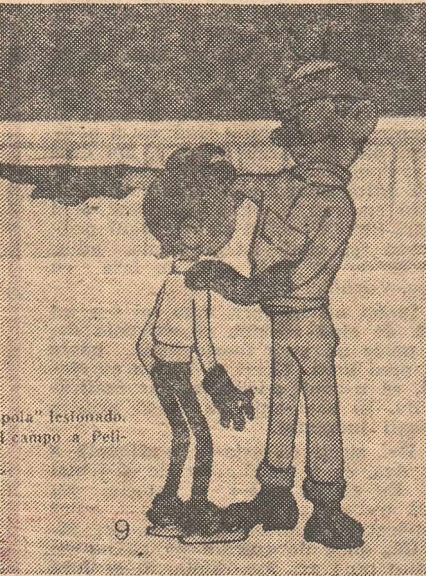
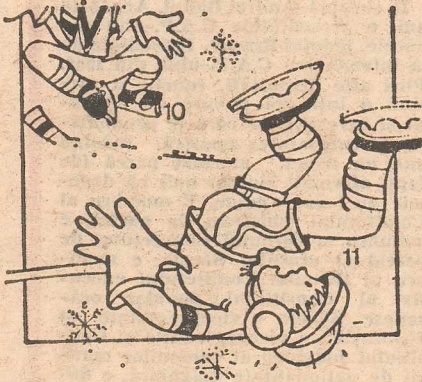
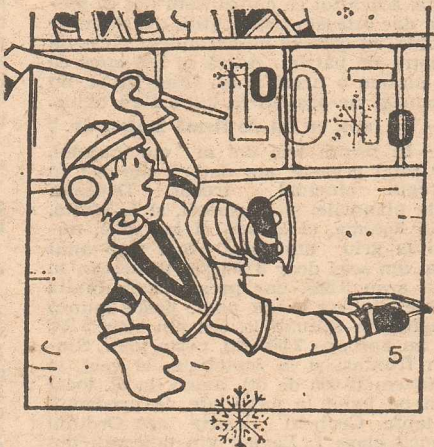
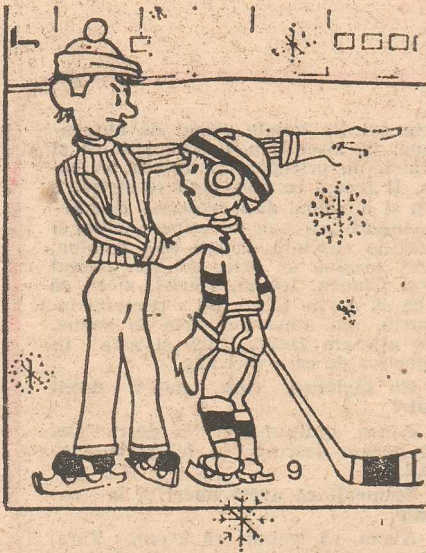
POSTOLACHE ■

Rădăcu

„Campionii” — cui?

Ai unui plagiat

Sub titlul „CAMPIONII”, Editura Sport-Turism publică în anul 1976 un set conținînd cinci „cărți de colorat”, cu subiecte axate pe diverse sporturi. Lucrul nu ar fi fost decît lăudabil, dacă o sesizare sosită la redacția revistei noastre nu ne-ar anunța că autorul acestui set, pe numele său **DUMITRU RISTEA**, nu se dovedește a fi decît un plagiator de rînd copiind pur și simplu — după cum puteți vedea din imaginile de mai jos — personaje, atitudini, pînă și linia desenului dintr-un volum pentru copii, editat cu mult înainte într-o editură străină. Pentru exemplificare am ales cîteva dintre aceste desene „prelucrate” cu o stăruință

Cîtă dreptate are Ileana Silai?

Mai vechiul nostru articol „Încotro merge atletismul?”, publicat în „Flacăra” din 14 septembrie, a stîrnit un neașteptat ecou în rîndul specialiștilor respectivei discipline. Ca urmare, am primit la redacție mai multe scrisori, unele mai interesante, altele mai puțin interesante, între care una deosebită, semnată de multiplă campioană și recordmană Ileana Silai. Criticată în articolul cu pricina pentru neprezentarea la europenele de la Praga, Ileana Silai ne adresează, pe un ton civilizat și povățuitor, cîteva mustrări, acuzîndu-ne de deformarea realității, înfățișată cititorilor în detrimentul său și al antrenorului Silviu Dumitrescu. Dintr-o scrisoare mai amplă, vom reproduce în cele ce urmează fragmentele cele mai importante, cele mai la obiect, rezervîndu-ne dreptul de a le comenta.

1. „Este inexactă afirmația că nu m-aș fi înscris la europene! Am fost înscrisă în competiție, am fost la Praga și, acolo, am făcut tot ceea ce a fost omenește posibil pentru a putea concura... Înaintea de cursă, medicul Maria Conea a încercat să-mi suprimă durerea cu infiltrații, dar găsindu-mă în imposibilitatea de a alerga, chiar și după infiltrații, medicul a anunțat, cu cîteva minute înainte de începerea probei, că nu pot participa. În afară de redactorul revistei, nimeni pînă acum n-a pus la îndoială buna mea credință și dorința de a-mi apăra un titlu cîștigat în acest an în sală, pe 1.500 de metri!”

Să fim clari de la bun început: noi n-am pus sub semnul întrebării sentimentele Ilenei Silai, dorința atletei de a concura și, implicit, de a-și apăra titlul și prestigiul! Noi am pus la îndoială — și, după cum se va vedea, vom pune în continuare — calitatea programului de pregătire urmat de Silai în sezonul dinaintea europenelor, program care, prin deseplasări în străinătate, la concursuri mai mari sau mai mici, a agravat artrita campioanei, obligînd-o să forfaiteze de la cea mai importantă competiție a anului, de fapt, obiectivul numărul 1 al sezonului. Cît despre sosirea Ilenei Silai și a antrenorului său, Silviu Dumitrescu, la Praga, iată cîteva precizări furnizate, vineri, de profesorul Gheorghe Zimbreșteanu, secre-

tarul federației de specialitate: „Silai a fost adusă la Praga aproape cu forța, după foarte multe insistențe. De la locul desfășurării europenelor, s-a luat în mai multe rînduri legătura telefonică în țară, cerîndu-i-se antrenorului Dumitrescu să sosească la Praga împreună cu Silai, intervențiile fiind făcute de fosta noastră campioană olimpică, Lia Manoliu, vicepreședinte al C.N.E.F.S., conducătorul delegației române la campionate. În cele din urmă, Silviu Dumitrescu a cedat și Silai a sosit după începerea competiției, cu o zi înaintea seriilor la 1.500. Poate că Ileana Silai a ținut să concureze, dar noi n-am putut să-i ghicim gîndurile! Comportarea sa și, mai ales, a antrenorului său ne-au făcut să gîndim altfel.” Fără comentarii.

2. „Nu de teama unei recidive la gleznă am fost „scutită” să plec la Salonic, la Balcaniadă. La insistențele antrenorului Puică de a i se face un loc în echipa soției sale, Maricica Puică, antrenorul meu a propus să nu mai fac deplasarea de 6 zile la Salonic ci, în locul acesteia, să alerg o cursă de verificare la București, ceea ce s-a și întimplat... Apoi, conform planului de pregătire, am participat la un concurs la Zürich. În revistă s-a scris că n-am fost prezentă la o întrecere în Berlinul occidental pentru că intervenția fermă a federației m-a împiedicat să concurez! Inexact. În programul concursului respectiv nici măcar nu a existat proba mea!... Țin să precizez că, în acest sezon, am efectuat numai 4 deplasări în străinătate, față de cele 12 publicate, eronat, în ziarul „Sportul” și că, în total, am participat doar la 9 concursuri, ceea ce înseamnă mai puțin decît îi e necesar unui atlet de înaltă sau de medie performanță”. Serioasă se incheie cu cîteva referiri generale, cu propuneri menite să impulsioneze, după opiniile Ilenei Silai, activitatea atletismului nostru, propuneri pe care le-am adus la cunoștința F.R.A.

S-o luăm metodic. Sintem convinși că cititorii vor fi de acord cu noi că surprinde — ca să nu zicem altfel — formularea după care antrenorul Puică ar fi ținut morțiș s-o introducă pe soția sa în echipa

de ordinator (citește plagiator) de către **Dumitru Ristea**. Pentru o deplină edificare, păstrăm la redacție cele două exemplare ale cărților în cauză. Le publicăm, deasupra „prelucrării” lui D.R., dedesubt originalele, care apar semitonat datorită tiparului color.

Pînă atunci însă îi rugăm pe cititorii noștri să facă următoarea socoteală simplă: dacă volumul editat de Sport-Turism a apărut într-un tiraj de 196.000 + 90 exemplare, fiecare costînd 5,50 lei, cît va fi fost oare „partea leului” încasată de **Dumitru Ristea**, și mai ales la cît se ridică prețul conștiinței acestui grafician de trei parale? Toate acestea ținînd cont de faptul că munca de copist nu putea să-i ia mai mult de cîteva ceasuri. Așteptăm punctul de vedere al Editurii Sport-Turism și al secției sale financiare.

HORIA PATRĂSCU ■

pentru Balcaniadă în locul Ilenei Silai, dar că propunerea ca Silai să nu meargă la Salonic a venit chiar de la antrenorul ei!?! Cum Balcaniada se afla inclusă în planul de pregătire pentru europene, ar fi fost normal, dacă ne e permis să gîndim, ca Silviu Dumitrescu să insiste în favoarea prezentei elevei sale acolo, numai că specialistul respectiv a propus, el însuși, după cum se poate citi mai sus, schimbarea programului. Dacă durerile la gleznă au fost un motiv pentru ca Silai să nu ia startul la Balcaniadă unde, între altele fie spus, Maricica Puică s-a comportat onorabil, contribuind la succesul echipei României, ele au încetat să mai fie un motiv cîteva zile mai tîrziu, cind Silai a făcut deplasarea la Zürich! În ceea ce privește alegerea de verificare de la București, neprinsă în graficul inițial, ea ar fi putut, după opinia specialiștilor, la fel de bine să lipsească. În sfîrșit, cu tot respectul datorat talentului, perseverenței și seriozității Ilenei Silai, despre a cărei minunată carieră revista noastră a scris în mai multe rînduri, ne vedem nevoiți să-i atragem atenția că ziarul „Sportul” și-a informat cit se poate de corect cititorii în ceea ce privește numărul de concursuri în străinătate sustinute în lunile dinaintea europenelor, toate în acest an. Să socotim băbește, rugînd-o pe campioană să fie atentă: Ungaria (2 concursuri), U.R.S.S., Italia (2), Belgia, Anglia, R.F.G., din nou Anglia, din nou R.F.G. și Elveția, la care trebuie adăugată șederea din Iugoslavia, din aprilie, în cadrul unei tabere de antrenament. Ceea ce era de demonstrat.

E evident, credem, că federația a avut dreptate atunci cind a afirmat, prin intermediul profesorului Zimbreșteanu, că Silai și, mai ales, antrenorul au partea lor de vină în privința neprezentării de la Praga. Sigur că pot fi invocate unele circumstanțe atenuante, dar adevărul rămîne unul singur, oricît ar încerca marea noastră atletă să ne convingă de contrariu. Acestea fiind zise, îi urăm Ilenei Silai succes în continuare, nutrînd speranța că, deși în pragul a 38 de ani, alergătoarea dispune de suficiente resurse spre a reveni în virful ierarhiei, spre a apăra un nume care și-a cucerit de mult dreptul la respectul și stima noastră, a tuturor.

Paginile de sport au fost redactate de **VIDIU IOANIȚOIA** ■

„Să nu-i minți pe oameni! Cînd le-ai promis ceva, să lupți să te ții de cuvînt!”

— Cum se simte un om cu atîtea pe cap? Cum se descurcă?
— Greu... Cînd se-adună prea multe, fug.
— Unde?
— Pe cîmp.
— Dar și aici, pe cîmp, puteți fi găsiți. Eu v-am găsit.

— Dumneavoastră ați avut noroc. M-ați găsit în tarlăua asta, de lingă sediu. Altminteri, cum să mă găsiți? Avem aproape 8 000 de hectare de teren agricol. Avem, numai arabii, vreo 3 000. Avem stîni și pășuni pe toți munții.

— Ce faceți acum, aici, în tarlăua asta de lingă sediu?

— Nu vedeți? Culegem cartofii. Adică, îi culeg ceilalți, cei pe care-i vedeți. Eu stau de vorbă cu dumneavoastră.

— Dacă n-ați fi stat de vorbă cu mine, ce-ați fi făcut? Ați fi cules și dv. cartofii?

— Aș fi cules, că e mult de cules. Avem opt sute de hectare cu cartofii.

— Știu, sinteți „fabrica de cartofii” a județului, așa mi s-a spus. Sinteți cel mai mare ceape cultivator de cartofii, cel mai mare producător de sămînță din Țara Bârsei. Anul ăsta vă faceți planul?

— Eu zic că-l depășim. În plan sint 17 mii kg de cartofii la hectar, noi vom ajunge, cred, la 20 de mii.

— În alți ani, după cite știu, ați cules și mai mult.

— Au fost aii mai buni, vreau să zic fără atîtea ploi, cite ne-au înecat anul ăsta. Și mai avem și oameni, oameni mai mulți, nu ca acum.

— Ați pierdut din forța de muncă?

— Pierdem mereu. În 1964, cînd s-au unit trei ceapeuri, ca să-l facem p-ăsta, aveam 1 400 de brațe de muncă. Acum avem numai vreo 600, din care ponderea nu e la cîmp, ci în zootehnie. Și toate, numai de bătrîni. Ai tineri se duc la Brașov, se fac muncitori acolo, alții se fac aici, la Săcele, la Uzinele „Electroprecizia”. Noi sintem în buza Brașovului, în sămînțăm sub balcoanele blocurilor. Tov. Viorel Dobrescu, inginerul nostru șef, cînd iese din casă (stă în cartierul „Steagul Roșu”), calcă de-a dreptul în tarlăua noastră de griu. Ii miroase griul și-n casă, nu scapă de griul Săcelelor nici cînd doarme. Intrăm cu tractoarele și prindem halele unde se construiesc autocamioane, că și acolo este tot pămînt de-al nostru. Lasă omul tractorul (am avut cazuri!) și se mută-n fabrică. De ce-ar sta băieții noștri la sapă, cînd se pot face metalurgiști? Nu te poți pune de-a curmezisul șoselei, ca să-i oprești, nici n-ar fi drept, cum să te pui în contra viitorului lor?

— Deci viitorul tinerilor din Săcele e industria? Și cu agricultura ce facem, o desființăm?

— S-o desființăm? Aici, în Țara Bîrsel? Păi, știți dv. ce fel de țară e asta? Păi, nu mai e alta în care să se facă atîția cartofii. Se face și griul, și orzul, și sfecla, o sfeclă de-asta, de pe la noi, bărsană, cuprinde-n ea o căpătină de zahăr cit un harbuz. Aici e și țara vitelor, a oilor, toți munții ăștia, pe care-i vedeți, erau albi de turme, era un om în Săcele (eu nu l-am apucat, l-au apucat bătrîinii), unul Victor Șeitan, zis Muscalu, care, pentru turmele ce le-avea în grijă, hrănea o herghelie de vreo opt sute de cai. Alțița cai nici regii ai vechi, cred eu, nu țineau. Vă dați seama ce răi ai oilor au fost și pot fi munții ăștia? Cine-și dă seama nu poate să nu se lupte, aici, pentru agricultură, pentru zootehnie.

— Și cum le facem?

— Cum vă spuneam: cu bătrîinii.

— Cit de bătrîni sint bătrîinii dv.?

— Eu, între ei, sint socotit la „tineri”. Puteți nota, dacă vă interesează, că vîrstă medie a operatorilor din Săcele trece bine de 60 de ani. Ștefan Pari, vicepreședintele, are 68 de ani. Brigadierul Ioan Vaida are 74. Ștefan Benedek, care muncește la cîmp, la furcă, în brigada a cincea, are 84 de ani. Peter Ianoș, tot om de cîmp, de furcă, are 72. Brigadierul Magdo Mihai are 67. Puteți să mai notați, dacă vă interesează, că numai anul ăsta, de bătrînete, mi-au murit vreo 60 de oameni. Cine să umple golul lăsat de ei? V-am spus ce se-nîmplă cu tinerii. Peste vreo zece-doișpe

Il cheamă Andrei Balint. Are 56 de ani, e președintele C.A.P.-ului din Săcele, județul Brașov. Președinte de la întemeierea C.A.P.-ului, din 1962. Plus alte demnități, funcții și sarcini, o întreagă povară de obligații și investiri, pe care le prenumără, la rugămintea noastră, îndoind cite un deget, alarmat parcă (de fapt, alarmați sintem noi) că degetele nu-i vor ajunge. E membru al Comitetului județean de partid, e membru al Biroului Comitetului de partid al orașului Săcele, e membru al Biroului Comitetului executiv al Consiliului popular orașenesc Săcele, e vicepreședinte al U.J.C.A.P., e vicepreședinte al Consiliului județean al oamenilor muncii de naționalitate maghiară, e deputat. Asta, pe plan local. Pe plan central: membru al Consiliului suprem al dezvoltării economice și sociale, membru al Consiliului oamenilor muncii de naționalitate maghiară din Republica Socialistă România, membru al Consiliului Uniunii naționale a cooperativelor agricole de producție. Are Ordinul Muncii clasa I și clasa a III-a.

ani, dacă vom merge tot așa, tot scăzînd, n-o să mai putem încropi, cu cîți vom rămîne, poate că nici măcar consiliul de conducere al C.A.P.-ului. Asta, fără să mai punem la socoteală, lingă pierderea forței de muncă, pierderile de randament. Altfel muncea Ștefan Benedek în 1962, altfel muncea acum, la 84 de ani. Dacă tot ați notat ce v-am spus, nu uitați s-o notați și pe-asta.

— Am notat. Dar am mai notat, tot din spusete dv., că vă faceți planul, că-l depășiți. Deci cu oameni mai puțini, mai bătrîni, mai fără puteri, ridicăți totuși niște cote ale muncii. Să vă întreb care-i secretul?

— Desigur că-i știți. Lucrăm mecanizat. La cartofii, ca și la celelalte culturi, toate lucrările s-au făcut cu mașinile, chiar și la recoltat, adică la scosul cartofilor, am băgat mașini, M.S.C.-uri, am fi băgat și combine, dacă n-ar fi fost terenul umed. Sigur, mai lucrăm manual și la scos, tocmai fiindcă-i terenul umed. Lucrăm cu mișcările, ca altfel nu se poate, la sortat, la pus în saci, la încărcat în camioane. Ne ajută mult muncitorii din fabrici, elevii școlilor. Dar baza muncilor noastre rămîne mecanizarea. Mecanizarea și întregul complex de măsuri agrotehnice: soiuri selecționate, densitate înaltă, chimizare, erbicidare, asistență tehnică. O să ziceți că toate astea costă. Sigur, costă. Dar sintem destul de bătrîni, ne-am luminat destul la minte, de cînd trăim și de cînd facem agricultură în ceape, ca să știm că scumpul mai mult păgubește. Dacă nu investim, dacă nu-i dai pămîntului, nici el nu-ți dă, asta-i lege. Acum, să știți că eu nu sint pentru cheltuieli doar așa, pentru firmă, eu sint pentru cheltuielile care fac pui, care aduc cîștig.

— Ce vreți să spuneți prin „cheltuieli pentru firmă”?

— Aveți răbdare, ajungem și-acolo. Ziceam că noi, ca mai bătrîni ce sintem, mai slabi la puteri, dar poate mai luminați, am scos bani din chimir ca să facem de toate, mecanizare întii și-ntii, că aia-i baza cînd stai prost și cu oamenii, și cu forța lor. Am cheltuit bănet ca să instalăm un funicular, un teleferic, cu un cablu de 1 400 de metri, ca să vină laptele din munte, de la taberele de vaci, pînă jos, de unde-l ridicăm cu mașinile. Am pus în munte și telefon, dă veste, mulgătorul, cînd face plinul, vine mașina, la laptele. Fără telefericul ăsta n-am fi putut ține vacile-n munte, avem 1 350 de vaci și juninci, dintr-un total de 2 436 bovine: da, sigur, ne-a costat ceva

toată povestea asta, cu funicularul, dar am intrat repede pe cîștig, valorificînd iarba munților, care altfel s-ar fi pierdut, umplînd toate ugerile cu lapte, dar uite că aici, la uger, la țita venitului, povestea se-ncurcă. Că noi făcusem de toate, adică tot ce chibzuism noi că meriță, dar uitasem tichia, știți, aia de măr-găritar, cu care să ne-ascundem pleșuvia noastră de bătrîni. Adică ni s-a spus că noi sintem o firmă și că, fiind firmă, nu putem să ne-aratăm în lume fără tichie.

— De fapt, ce fel de firmă sinteți dv.?

— În primii trei ani ai cincinalului, per total cereale, am dat cit am dat în întregul cincinal trecut. Depășim toate planurile, și la cartofii, și la sfeclă, și la legume, și la orz, și la mac, numai la griu am stat mai slab anul ăsta, am scos doar 3 098 kg la hectar, în plan erau 3 200, dar prea a curs multă ploaie din cer peste plan, peste munca noastră, în schimb la orz am scos 5 390 kg, cu aproape 2 000 kg peste plan. Sintem fruntași și la zootehnie, la vaci, la oi (avem 18 000 de oi), avem, la oi, locul întii pe județ la natalitate, la producții, la lapte. Ceapeul nostru are Ordinul Muncii clasa I. La noi vin delegații din toată țara, vin și delegații străine, dar bine, bre, ni s-a spus, de ce nu vă țineți rangul, firma, de ce, cînd intră omul în modernele noastre grajduri, îl găsește pe nea Ion sau pe Pișta-baci cu mina pe țita vacii, ca pe vremea lui Pazvante? Ia să vă cumpărați aparate de muls!

— Și v-ați cumpărat?

— Ne-am cumpărat.

— Asta-i tichia de care ziceți?

— Da, și asta.

— Și aparatele astea de muls nu-s bune?

— Ba ele-s bune, dar nu pentru noi. Vacile noastre stau cite cinci-sase luni în munte, acolo sint mulse cu mină, și, cînd vin jos, la grajd, ele s-au nărvit așa, s-au dedulcit așa, că nu-s decit niște vaci, n-au minte, nu le pasă de firma noastră. Dacă nu sint mina de om pe țita, nu mai fac planul.

— Și țineți, deci, aparatele degeaba?

— Nu, nu degeaba. Cînd vin delegații sau cînd vine televiziunea, le folosim.

— Bănuiesc că, din povestea asta cu tichia, vreți să scoateți și o morală.

— Chiar două. Una-i morala tichiei, asta-i clară, nu mai trebuie lămurită. Alta e că în agricultură nu-i chiar ca-n industrie. Rulmentul făcut la Brașov are aceeași tehnologie și la Birlad. Agricultura făcută în Țara Bîrsel pretinde alte reguli decît în Moldova. În funcție de sol, de climă, de obiceiuri...

— Agricultura noastră — în perspectiva dezvoltării întregii economii, a sarcinilor ce-i revin — trebuie să devină o variantă a muncii industriale.

— Sigur că trebuie! Chimizarea, erbicidarea, mecanizarea, tot ce-am făcut, tot ce mai trebuie să facem, adică organizarea și ridicarea întregii munci pe baze tehnice, după cele mai bune tehnologii, către perspectiva asta tînde. Pentru noi, ăștia, din Săcele, nici n-ar putea fi altă perspectivă, o dată ce oamenii, bătrîinii noștri, se tot duc, se tot sting...

— ...Că n-o să mai aveți, spuneați, ntel cîți să încropiți consiliul de conducere...

— Am zis eu asta?

— Ați zis.

— Păi dv. vă luați după tot ce zic eu?

— Păi după ce să mă iau?

— Mai luați-vă, tovarășe, și după fapte, nu după vorbe! Că eu, să știți, sint meșter la vorbe, sint președinte vechi, dacă nici să vorbesc n-oi fi învățat!...

Să știți dv. că în ceape-ul nostru mai sint și tineri, nu mulți, dar de sămînță tot mai sint. Nu, nu la furcă, acolo tot bătrînul își rupe osul, că oasele lui și-așa se duc, dar o să-i găsiți în zootehnie, o să-i găsiți în sectoarele tehnice, la ateliere, avem acolo tineri calificați, mecanici cu școală. Noi arăm cu trac-

toarele printre halele uzinei de autocamioane, vă zisei asta, dar să știți că și noi, aici, ne pricepem să facem un camion. Îl facem ca nou, cînd se strică, îl facem și din nou, dacă trebuie. Noi facem singuri întreaga întreținere, chiar și reparațiile capitale, la tot ce-l camion, tractor, mașină de orice fel din parcul nostru. Cineva, tot un ziarist, zicea că noi, ca să nu ne plece toți oamenii în industrie, am adus industria în ceape. Chiar așa am făcut. Intră și asta în perspectiva de care vorbiam.

— Cu inginerii cum stați? Aveți destul?

— Avem, mulțumesc! Ne descurcăm. Dacă ne-am descurca la fel și cu ciobanii!

— Spuneați că aveți tineri și în zootehnie.

— Avem, că trebuie să avem. Vara, pentru oile noastre, ne trebuie vreo 160 de ciobani larna ne-ajung 70. Nu-s săceleni, îi importăm, îi luăm de pe unde-i găsim, îi momim cum putem. Noi, pentru cei din zootehnie, ca să-i atragem, ca să-i legăm de ceape, am construit chiar și un bloc de locuințe. Și tot pentru ei, în primul rînd, ca și pentru cei din sectoarele tehnice, am deschis și două cantine, cu mese de trei ori pe zi. Adică numai că, nefiind săceleni, ei stau ce stau în ograda noastră, apoi se duc. Stau cit să-și stringă banii pentru case și, cînd își fac suma, adio, se-ntorc de pe unde sint, ne lasă cu treaba-n drum.

— Iarăși mi se pare, cum mi s-a tot părut, de cînd vorbim, că exigența dv. bate peste un prag foarte înalt, poate mult prea înalt. Ziceți că-i greu cu ciobanii, că n-aveți una, alta, dar realizările dv. în zootehnie vă așază printre fruntașii județului.

— Dv. ziceți că asta-i o exigență a mea. Așa, ca o toană... Eu zic că-i mai mult. Eu zic că asta-i o datorie. Eu zic că trebuie să fim mereu așa, adică neîmpăcați, nemulțumiți de ce-am făcut. Că, dacă ne culcăm pe ce ne-am așternut pînă azi, așa rămînem, ne fură somnul, pierdem timpul dormind, mulțumiți de cit ne e plapuma, și timpul ăsta trece pe lingă noi, și el se duce, și noi nu știm, și pe urmă trezirea e amară. Adică vedem că plapuma asta s-a învechit, s-a ros, s-a scurtat, ne lasă descoperiți, ne lasă-n frig. Și nu mai ajungem la acea nouă calitate de care vorbim tovarășul Nicolae Ceaușescu. Noua calitate nu se poate întemeia decît pe nemulțumirea față de vechea cantitate. Eu trebuie să am în cap, în toată clipa, niște nemulțumiri, adică toate nemulțumirile noastre, tot ce trebuie îmbunătățit, că altfel dormim pe noi. Și timpul trece.

— Dar oamenii din ceape? Ei sint mulțumiți?

— Eu cred că și el gîndesc tot ca mine. Altfel, nu ne-am fi putut dezvolta. Noi am pornit, în 1964, de la o valoare a proprietății obștești de 14 milioane de lei, anul trecut am ajuns la 38 de milioane și jumătate, anul ăsta facem 40. Producția globală, în '64, a fost de 16 120 000 lei, în '77 a fost de 39 660 000. Dacă vă gîndeți, cînd m-ați întreat, și la aspectul mulțumirii omului față de ce agonisește în ceape, eu pot să vă mai spun niște cifre. În 1964, valoarea normei convenționale era de 33 de lei, din care banii în mină 22 de lei. Anul trecut a fost de 46, din care banii în mină 38. În '76 a fost de 55 de lei, din care 45 de lei în mină.

— Cum se conduce un ceape, tovarășe Balint?

— Să nu-l minți pe oameni. Să le-arăți și necazurile, și greutățile, și nemulțumirile, dar, dacă le-ai promis ceva, să lupți să te ții de cuvînt. Să nu fie înșelați în ce asteaptă. Să nu fie mințiți.

— N-au fost mințiți niciodată?

— Pînă acum, nu.

— Păi, ce să mai zic... S-o țineți tot așa!

— O s-o ținem. Trebuie!

ILIE PURCARU

FLACARA. Redacția: București, Piața Științei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33 cod 71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: publicistică social-politică (L. Timbus, I. Purcaru, L. Nănescu - 16 17); reportaj (Nicolae Cristache - 16 06); cultură, știință, învățămînt, sport (G. Arion, N. Ionescu - 16 18); scrisori anchete cetățenești (Marga Nedelea, E. Seceleanu - 17 87); fotoreportaj (15 95); documentare (16 23); cenaclu, administrație (17 78 82 și interior 17 83); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană - 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Tudor Octavian - 17 63 16 și interior 16 11); redactor șef adjunct (Nicolae Arsenie - 17 63 16 și interior 17 86); redactor șef - 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cîtitorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export-import presă, PO Box 136-137, telex: 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU